

Bosna i Hercegovina

Ekonomski trendovi

Januar/siječanj – septembar/rujan 2024. godine

Sadržaj

REALNI SEKTOR	9
Ekonomski rast u Bosni i Hercegovini u 2024. godini	9
Industrijska proizvodnja	11
Prerađivačka industrija	12
Energetski sektor	14
Maloprodaja	15
Transport	17
Građevinarstvo	18
Tržište rada	19
Zaposlenost	19
Nezaposlenost	20
Plate	22
Penzije	23
JAVNE FINANSIJE	25
Indirektni porezi	25
Direktni porezi, doprinosi i neporeski prihodi	27
Stanje javnog duga	29
CIJENE, MONETARNI I FINANSIJSKI SEKTOR	34
Cijene	34
Monetarni sektor	36
Bankarski sektor	38
Tržište kapitala	41
VANJSKI SEKTOR	47
Platni bilans	47
Vanjskotrgovinska robna razmjena	49
Izvoz roba	50
Uvoz roba	51
Vanjskotrgovinski bilans	52
STRANA DIREKTNA ULAGANJA	54
DODATAK	57

PRILOZI

Tabela 1: Industrijska proizvodnja u Bosni i Hercegovini	
Tabela 2: Industrijska proizvodnja u Federaciji Bosne i Hercegovine	
Tabela 3: Industrijska proizvodnja u Republici Srpskoj	
Tabela 4: Realni sektor- industrija i usluge	
Tabela 5: Realni sektor po entitetima	
Tabela 6: Tržište rada	
Tabela 7: Pregled emitovanih obveznica Republike Srpske	
Tabela 8: Pregled emitovanih obveznica Vlade Federacije Bosne i Hercegovine	
Tabela 9: Pregled emitovanih trezorskih zapisa Vlade Republike Srpske	
Tabela 10: Pregled emitovanih trezorskih zapisa Vlade Federacije Bosne i Hercegovine	
Tabela 11: Rast i struktura monetarnih agregata	
Tabela 12: Indeks potrošačkih cijena	
Tabela 13: Rast i sektorska struktura kredita	
Tabela 14: Rast i sektorska struktura depozita	
Tabela 15: Kamatne stope na kredite stanovništvu u KM s valutnom klauzulom	
Tabela 16: Kamatne stope na kredite nefinansijskim preduzećima u KM s valutnom klauzulom	
Tabela 17: Kamatne stope na depozite	
Tabela 18: Uvoz i izvoz roba prema HS klasifikaciji za P1 2023. godine	
Tabela 19: Vanjskotrgovinska razmjena u BiH po glavnim trgovinskim partnerima za P1 2023. godine	
Tabela 20: Platni bilans Bosne i Hercegovine	

SPISAK GRAFIKONA

Grafikon 1: Realni rast BDP-a u Bosni i Hercegovini u 2024. godini po kvartalima (stopa rasta g/g).....	9
Grafikon 2: Struktura ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u periodu januar-septembar 2024. godine	10
Grafikon 3: Ekonomski rast u Bosni i Hercegovini u periodu januar-septembar 2024, proizvodni pristup	11
Grafikon 4: Kretanja fizičkog obima industrijske proizvodnje	12
Grafikon 5: Prerađivačka industrija po zemljama	13
Grafikon 6: Prerađivačka industrija po granama u periodu K1-K3 2024. godine	13
Grafikon 7: Pregled kretanja u sektoru za proizvodnju električne energije	14
Grafikon 8: Ukupna trgovina na malo u Bosni i Hercegovini – po kvartalima u 2024. godini.....	15
Grafikon 9: Ukupna trgovina na malo u Bosni i Hercegovini – po mjesecima u 2024. godini.....	16
Grafikon 10: Prevoz robe i putnika u Bosni i Hercegovini – u periodu K1-K3 po godinama	17
Grafikon 11: Građevinski radovi u Bosni i Hercegovini u periodu K1-K3 (rast g/g u %).....	18
Grafikon 12: Stope rasta i doprinosi rastu ukupnom broju zaposlenih lica u Bosni Hercegovini	20
Grafikon 13: Stope rasta broja zaposlenih i registrovanih nezaposlenih lica	21
Grafikon 14: Prosječne neto plate u periodu I-IX 2024. godine i stope rasta	22
Grafikon 15: Prosječne neto plate u Bosni i Hercegovini prema područjima djelatnosti i stope rasta.....	23
Grafikon 16: Prosječne samostalne penzije (u KM) u periodu I-IX 2024. godine	24
Grafikon 17: Rast neto prihoda u % i doprinosi rastu neto prihoda od indirektnih poreza	26
Grafikon 18: Rast prihoda poreskih uprava u % i doprinosi rastu istih	28
Grafikon 19: Stanje javnog duga u milionima KM.....	29
Grafikon 20: Vanjski dug prema nosiocima.....	30
Grafikon 21: Vanjski dug prema kreditorima	30
Grafikon 22: Zaduženost sektora opšte vlade kroz komercijalno zaduživanje (u %)	31
Grafikon 23: Konsolidovani prihodi i rashodi centralne vlade, suficit/deficit u % BDP-a	33
Grafikon 24: Inflacija u Bosni i Hercegovini po mjesecima (u %, poređenje g/g)	34
Grafikon 25: Kretanje cijena sirove nafte, prirodnog gasa i hrane.....	35
Grafikon 26: Indeks potrošačkih cijena u Bosni i Hercegovini u periodu I-IX 2024. godine.....	35
Grafikon 27: Stope rasta monetarnih agregata	36
Grafikon 28: Prosječan saldo računa obaveznih rezervi kod CBBiH.....	37
Grafikon 29: Struktura bruto deviznih rezervi na kraju septembra 2024. godine	37

Grafikon 30: Sektorska struktura kredita	38
Grafikon 31: Sektorska struktura depozita	39
Grafikon 32: Neto štednja po sektorima (u mil. KM stanje na kraju perioda)	39
Grafikon 33: Kretanje prosječne EKS na kredite u Bosni i Hercegovini	40
Grafikon 34: Kretanje prosječne EKS na depozite u Bosni i Hercegovini	40
Grafikon 35: Kretanje ekonomske aktivnosti u SAD (WEI Indeks)	41
Grafikon 36: Kretanje vrijednosti indeksa u svijetu	42
Grafikon 37: Kretanje vrijednosti indeksa na Bečkoj berzi	42
Grafikon 38: Kretanje vrijednosti indeksa na SASE i BLSE	43
Grafikon 39: Promet na SASE i BLSE u K1-K3 2022., K1-K3 2023. i K1-K3 2024. godine (u mil. KM)	44
Grafikon 40: Promet na SASE po mjesecima u 2023. i 2024. godini (u mil. KM)	44
Grafikon 41: Promet na BLSE po mjesecima u 2023. i 2024. godini (u mil. KM)	45
Grafikon 42: Kapitalizacija u mlrd. KM na SASE i BLSE i stopa rasta (u %)	45
Grafikon 43: Kapitalizacija u regionu u mil. EUR	46
Grafikon 44: Deficit tekućeg računa i vanjskotrgovinski deficit Bosne i Hercegovine	47
Grafikon 45: Doznake domaćinstvima iz inostranstva	48
Grafikon 46: Pregled vanjskotrgovinske robne razmjene u Bosni i Hercegovini	49
Grafikon 47: Struktura robnog izvoza po glavnim trgovinskim partnerima	50
Grafikon 48: Struktura robnog uvoza u Bosni i Hercegovini po glavnim trgovinskim partnerima	51
Grafikon 49: Struktra vanjskotrgovinskog robnog deficita u Bosni i Hercegovini po trgovinskim partnerima	52
Grafikon 50: Ukupno SDU u svijetu u milijardama USD	54
Grafikon 51: Ulaganja u Bosni i Hercegovini od K1 2021. god. do K3 2024. god.	55
Grafikon 52: Najznačajnija ulaganja u Bosni i Hercegovini po djelatnostima u prva tri kvartala 2024. god.	56
Grafikon 53: Najznačajnija ulaganja u Bosnu i Hercegovinu po zemljama	56

SPISAK TABELA

Tabela 1: Ukupna maloprodaja po entitetima	15
Tabela 2: Ukupan transport po entitetima u periodu K1-K3 2024. godine	17
Tabela 3: Anketa o radnoj snazi u Bosni i Hercegovini (u 000)	22
Tabela 4: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza (rast g/g u % ako nije drugačije naznačeno)	26
Tabela 5: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i kazni u periodu januar-septembar	28
Tabela 6: Stanje unutrašnjeg duga prema nosiocima u milionima KM	31
Tabela 7: Nekvalitetni krediti prema ukupnim kreditima	38
Tabela 8: Promjena vrijednosti vodećih berzanskih indeksa u svijetu	42
Tabela 9: Promjena vrijednosti (u % g/g) indeksa na SASE i BLSE	43
Tabela 10: Ukupana kapitalizacija (u KM) na SASE i BLSE	45
Tabela 11: Vanjskotrgovinska robna razmjena u periodu januar-septembar 2024. godini po HS klasifikaciji	53
Tabela 12: Strana direktna ulaganja po kvartalima i ukupno u milionima KM	55

LISTA SKRAĆENICA:

ARS	– Anketa o radnoj snazi	OR	– Obavezne rezerve
BATX	– Bosnian Traded Index	PB	– Platni bilans
BD	– Brčko Distrikt	PDV	– Porez na dodanu vrijednost
BDP	– Bruto domaći proizvod	PIF	– Privatizacijski investicijski fond
BDV	– Bruto dodana vrijednost	PJI	– Program javnih investicija
BHAS	– Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine	SASE	– Sarajevska berza
BIFX	– Indeks bosanskih investicijskih fondova	SASX-10	– Indeks rezultata 10 najboljih kompanija listiranih na Sarajevskoj berzi
BiH	– Bosna i Hercegovina	SB	– Svjetska banka
BLSE	– Banjalučka berza	SEE	– Jugoistočna Evropa
CBBiH	– Centralna banka Bosne i Hercegovine	SIPA	– Državna agencija za istrage i zaštitu
CEFTA	– Srednjoevropski sporazum o slobodnoj trgovini	SMTK	– Standardna međunarodna trgovinska klasifikacija
CPI	– Indeks potrošačkih cijena	SOR	– Srednjoročni okvir rashoda
DOB	– Dokument okvirnog budžeta	SRS	– Srednjoročna razvojna strategija
DSU	– Direktna strana ulaganja	SSP	– Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju
EBRD	– Evropska banka za obnovu i razvoj	SST	– Sporazum o slobodnoj trgovini
EC	– Evropska komisija	SVF	– Statistika vladinih finansija
EKS	– Efektivna kamatna stopa	UIO	– Uprava za indirektno oporezivanje BiH
ERS-10	– Indeks dizajniran za prikaz rezultata 10 kompanija iz sistema Elektroprivrede RS	USAID	– Agencija Sjedinjenih Američkih Država za međunarodni razvoj
EU	– Evropska unija	P1	– Prva polovina godine
FBiH	– Federacija Bosne i Hercegovine	P2	– Druga polovina godine
FIRS	– Indeks investicijskih fondova RS	K1	– Prvi kvartal godine
FISIM	– Usluge finansijskog posredovanja indirektno mjerene	K2	– Drugi kvartal godine
JR UIO	– Jedinstveni račun Uprave za indirektno oporezivanje	K3	– Treći kvartal godine
KM	– Konvertibilna marka (međunarodni standard ISO 4217)	K4	– Četvrti kvartal godine
MMF	– Međunarodni monetarni fond	M0	– Rezervni novac
MVTEO	– Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa	M1	– Transakcijski novac
OMA	– Odjel za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje	M2	– Novac u širem smislu
		QM	– Kvazi novac
		mil. KM	– Milioni KM
		g/g	– Stopa rasta koja podrazumijeva promjenu u odnosu na isti period prethodne godine
		m/m	– stopa rasta koja podrazumijeva promjenu u odnosu na prethodni mjesec tekuće godine

EKONOMSKI POKAZATELJI U BOSNI I HERCEGOVINI godišnji pokazatelji					
	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.(p)
Nominalni BDP (u milionima KM)	35.584	40.127	45.594	50.932	53.531
Nominalna stopa rasta (u %)	-2,6%	12,8%	13,6%	11,7%	5,1%
Realna stopa rasta (u %)	-2,9%	7,6%	3,7%	1,9%	2,4%
Stanovništvo (hiljade) - prema popisu iz 2013. godine	3.475	3.453	3.434	3.434	3.434
BDP per capita (u KM)	10.240	11.621	13.277	14.832	15.589
Broj registrovanih nezaposlenih lica - prosjek (u hiljadama)	415	394	363	349	330*
Prosječna neto plata u Bosni i Hercegovini (u KM)	956	998	1.122	1.263	1.380*
Inflacija (indeks potrošačkih cijena)	-1,0%	2,0%	14,0%	6,1%	2,0%*
Konsolidirani budžet Bosne i Hercegovine (u % BDP-a)					
Tekući prihodi	40,6%	40,0%	39,9%	39,9%	N/A
Tekući rashodi	40,7%	36,9%	36,9%	37,7%	N/A
Štednja (Bruto operativni bilans)	-0,1%	3,1%	3,1%	2,2%	N/A
Javne investicije (Transakcije u nefinansijskim sredstvima)	5,0%	3,4%	3,5%	3,3%	N/A
Suficit/Deficit (Neto pozajmljivanje(+)/zaduživanje(-))	-5,1%	-0,3%	-0,4%	-1,2%	N/A
Vanjski javni dug	24,4%	24,2%	21,5%	17,5%	17,3%
Novac i krediti (u % BDP-a)					
Novac u širem smislu (M2)	79,4%	78,5%	72,9%	70,3%	N/A
Kreditiranje privatnog sektora ⁽¹⁾	52,4%	48,3%	44,6%	42,8%	N/A
Platni bilans					
Saldo tekućeg računa u milionima KM	-980	-695	-1.978	-1.376	-1.341
U % BDP-a	-2,8%	-1,7%	-4,3%	-2,7%	-2,5%
Trgovinski bilans	-4.632	-4.343	-6.200	-5.868	-6.181
Izvoz roba i usluga (u milionima KM)	12.013	16.763	22.037	21.931	22.581
(stopa rasta u %)	-16,2%	39,5%	31,5%	-0,5%	3,0%
Uvoz roba i usluga (u milionima KM)	16.645	21.106	28.237	27.798	28.761
(stopa rasta u %)	-14,6%	26,8%	33,8%	-1,6%	3,5%
Bilans roba i usluga (u % BDP-a)	-13,0%	-10,8%	-13,6%	-11,5%	-11,5%
Bruto devizne rezerve					
U milionima KM	13.868,0	16.348,1	16.065,9	16.289,9	N/A
U mjesecima uvoza roba i usluga	10,0	9,3	6,8	7,0	N/A
Servisiranje vanjskog javnog duga					
U milionima KM	771,3	805,3	864,6	1.685,5	1.418,7
U % izvoza roba i usluga	6,4%	4,8%	3,9%	7,7%	6,3%

- Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine (BHAS): BDP, stanovništvo, nezaposlenost, plate i cijene

- Izvor: Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine: vanjski javni dug i njegovo servisiranje

- Izvor: Centralna banka Bosne i Hercegovine: konsolidovani budžet opšte vlade; platni bilans; novac i krediti; devizne rezerve

(1) Pod kreditima privatnog sektora obuhvaćeni su krediti svih sektora osim sektora vlade i javnih kompanija.

* Procjena/pretpostavka Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP)

(p) Projekcija DEP-a

GLAVNI EKONOMSKI POKAZATELJI U BOSNI I HERCEGOVINI u periodu januar - septembar					
	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
Realni sektor					
Industrijska proizvodnja - rast fizičkog obima ⁽¹⁾	-8,2%	12,0%	3,0%	-2,9%	-5,5%
Prerađivačka industrija - rast fizičkog obima ⁽¹⁾	-10,4%	13,7%	5,5%	-3,6%	-5,8%
Broj registrovanih nezaposlenih lica - prosjek (u hiljadama)	415,7	399,6	365,5	350,3	330,9
Prosječna neto plata (u KM)	950	989	1.105	1.252	1.369
Inflacija (indeks potrošačkih cijena)	-0,9%	0,9%	13,3%	7,6%	1,7%
Javne finansije					
Rast neto prihoda od indirektnih poreza (g/g)	-10,0%	16,0%	14,8%	7,6%	11,5%
Vanjski javni dug - promjena stanja duga (%)	5,7%	7,5%	4,4%	-8,6%	-4,1%
Novac i krediti (stopa rasta g/g)					
Novac u širem smislu (M2)	6,3%	11,9%	6,7%	7,4%	7,9%
Kreditiranje privatnog sektora ⁽²⁾	-1,1%	2,9%	4,7%	6,1%	9,4%
Platni bilans					
Saldo tekućeg računa (u milionima KM)	-739,2	-352,2	-1.350,2	-807,2	-1.527,8
Porast deficita tekućeg računa (u %)	27,7%	-52,3%	283,3%	-40,2%	89,3%
<i>Bilans roba i usluga</i>	-3.431,8	-3.085,6	-4.388,0	-4.172,8	-5.469,6
Izvoz roba i usluga (u milionima KM)	8.741,1	11.959,8	16.491,9	16.598,8	16.345,9
(stopa rasta u %)	-20,0%	36,8%	37,9%	0,6%	-1,5%
Uvoz roba i usluga (u milionima KM)	12.172,9	15.045,3	20.879,9	20.771,6	21.815,5
(stopa rasta u %)	-16,9%	23,6%	38,8%	-0,5%	5,0%
Bruto devizne rezerve					
U milionima KM	7,2%	15,5%	7,2%	-3,6%	6,0%
U mjesecima uvoza roba i usluga	9,4	9,5	7,4	6,8	7,0

(1) Pokazatelji rasta industrijske proizvodnje za period 2020-2024. su zvanični podaci BHAS-a koje DEP koristi u izradi svojih analiza na temelju potpisanog protokola o međusobnoj razmjeni podataka.

(2) Pod kreditima privatnog sektora obuhvaćeni su krediti svih sektora osim sektora vlade i javnih kompanija.

* Izvor: Procjena DEP-a

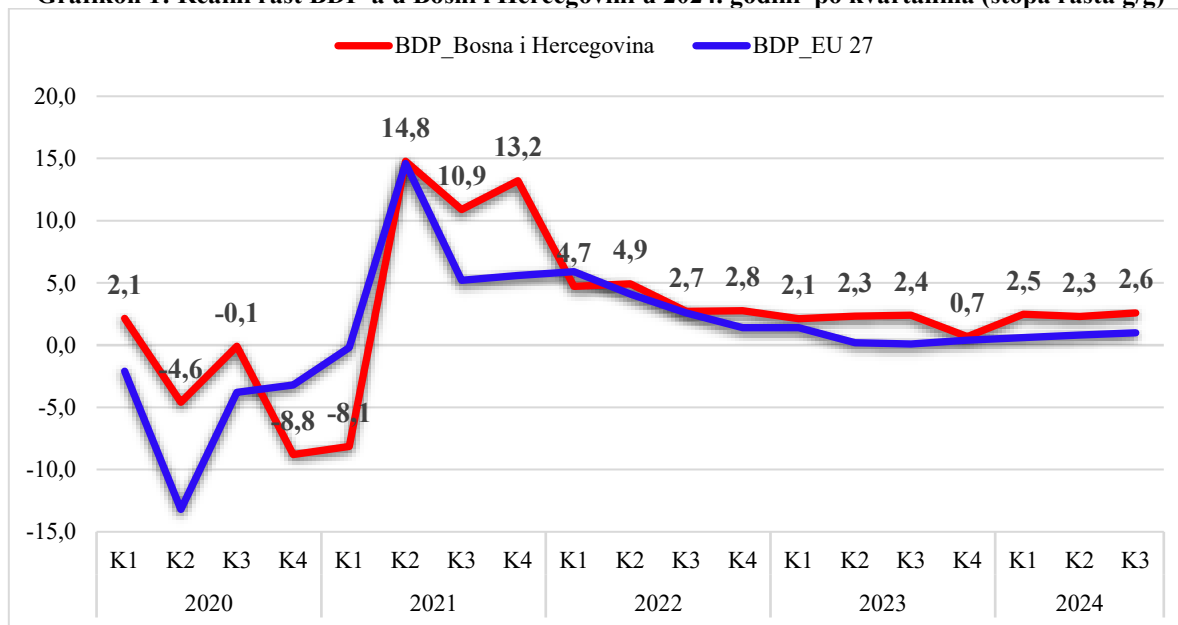
I REALNI SEKTOR

Ekonomski rast u periodu januar-septembar 2024. godine

- Nastavak trenda ekonomskog rasta u 2024. godini
- Ekonomski rast u K32,6%
- Domaća tražnja (potrošnja i investicije) nosioci rasta
- Negativan doprinos vanjskotrgovinskog bilansa usljed pada izvoza

Prema trenutno raspoloživim preliminarnim statističkim podacima (statistika nacionalnih računa i kratkoročne statistike) za 2024. godinu u Bosni i Hercegovini je nastavljen trend rasta privredne aktivnosti. Naime, prema trenutno dostupnim podacima BHAS-a za period januar-septembar 2024. godine (BDP, rashodni pristup, tromjesečni podaci) procjenjuje se da je **realni rast BDP-a u Bosni i Hercegovini iznosio 2,5%** u odnosu na isti period prethodne godine.¹ Posmatrano po kvartalima, realni rast BDP-a u K1 2024. godine iznosio je 2,5%, u K2 2,3%, dok je u K3 registriran realni rast BDP-a od 2,6% u odnosu na isti period prethodne godine. Uporedni prikaz trenda kretanja BDP-a u Bosni i Hercegovini i EU27 po kvartalima prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 1: Realni rast BDP-a u Bosni i Hercegovini u 2024. godini po kvartalima (stopa rasta g/g)

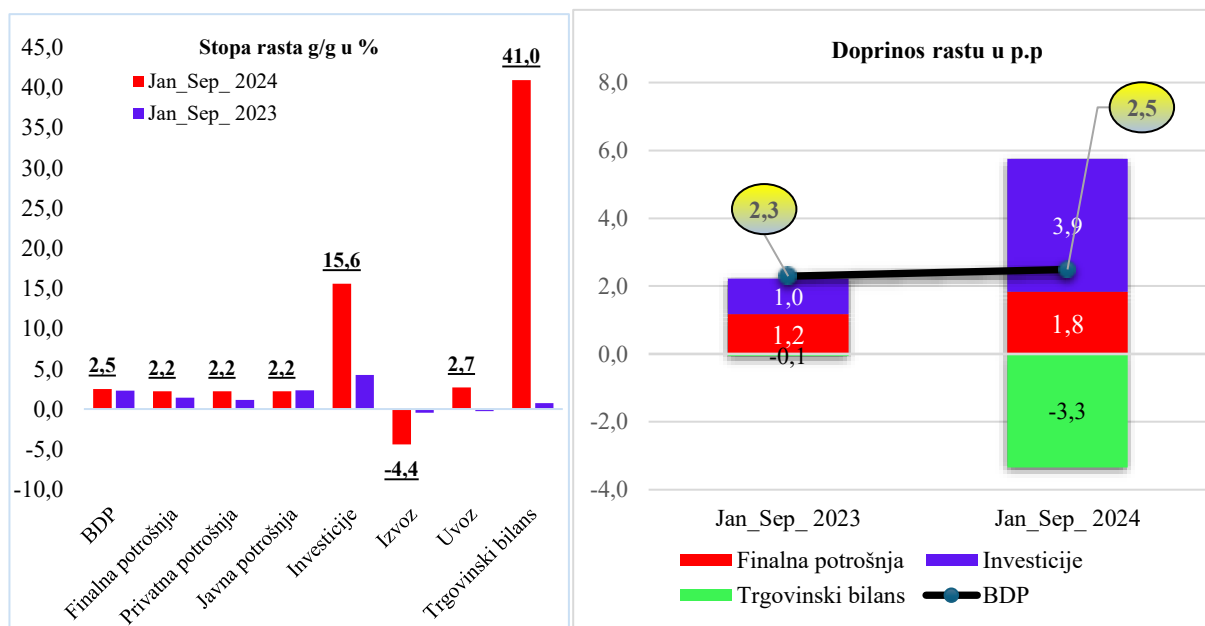
Izvor: BHAS i EUROSTAT

Ako se pažljivije posmatra struktura ostvarenog rasta BDP-a u Bosni i Hercegovini u periodu januar-septembar 2024. godine (2,5%) može se zaključiti da je domaća tražnja (potrošnja i investicije) bila glavni nosilac ekonomskog rasta, dok je izvozna tražnja imala negativan utjecaj na rast BDP-a. Naime, prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a procjenjuje se da je rast finalne potrošnje tokom posmatranog perioda iznosio 2,2%, tako da je doprinos iste u rastu BDP-a iznosio 1,8 p.p.. Detaljnije posmatrano, registrirani rast privatne i javne potrošnje bio identičan i iznosio je 2,2%, dok su doprinosi ukupnom ekonomskom rastu iznosili privatna potrošnja 1,4 p.p. i javna potrošnja 0,4 p.p.. Ovaj rast potrošnje omogućen je zahvaljujući blagom povećanju broja zaposlenih, povećanju plata i penzija, porastu priliva doznaka građana iz inostranstva, te usporavanju inflacije u zemlji u posljednjih nekoliko mjeseci.

¹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Bruto domaći proizvod, rashodni pristup, tromjesečni podaci za K3 2024. godinu“, 30.12.2024. godine.

Pored privatne potrošnje, pozitivan doprinos rastu ostvaren je i u okviru investicija obzirom da su iste u periodu januar-septembar 2024. godine ostvarile dvocifren porast od 15,6% u odnosu na isti period prethodne godine. Međutim, prilikom interpretacije ovog rasta investicija i doprinosa ekonomskom rastu potrebno je imati u vidu da ova kategorija uključuje i zalihe što znatno otežava analizu doprinosa investicija u strukturi ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini. Pregled strukture ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u periodu januar-septembar 2024. godine po komponentama rasta prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 2: Struktura ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u periodu januar-septembar 2024. godine po komponentama

Izvor: BHAS

S druge strane, obzirom da je u 2024. godini došlo do dodatnog usporavanja ekonomskog rasta u glavnim trgovinskim partnerima (EU i zemlje regiona). Prema podacima Eurostat-a za period januar-septembar 2024. godine procijenjuje se da je stopa ekonomskog rasta na nivou EU27 iznosila svega 0,8%, dok su pojedine zemlje koje predstavljaju glavna izvozna tržišta za bh. proizvode kao što su Njemačka i Austrija zabilježile i niže stope rasta 0,3% odnosno 0,2% respektivno.² Ovo usporavanje privredne aktivnosti negativno se odrazilo na vanjskotrgovinsku razmjenu u Bosni i Hercegovini u 2024. godini. Naime, Bosna i Hercegovina je nakon dvocifrenog rasta u prethodnih nekoliko godina, u 2024. godini zabilježila znatno slabije rezultate u okviru vanjskotrgovinske razmjene sa svijetom. Ovo smanjenje vanjskotrgovinske razmjene posljedica je smanjenja izvoza (naročito izvoza roba), dok je uvoz uvećan usljed jačanja domaće tražnje. Naime, prema podacima BHAS-a za period januar-septembar 2024. godine u Bosni i Hercegovini je registrirano smanjenje izvoza za 4,4%, dok je uvoz uvećan za 2,7% u odnosu na isti period prethodne godine.³ Ovakav trend kretanja izvoza i uvoza rezultirao povećanjem trgovinskog deficita, tako da je ukupni doprinos trgovinskog bilansa u ekonomskom rastu bio izrazito negativan.

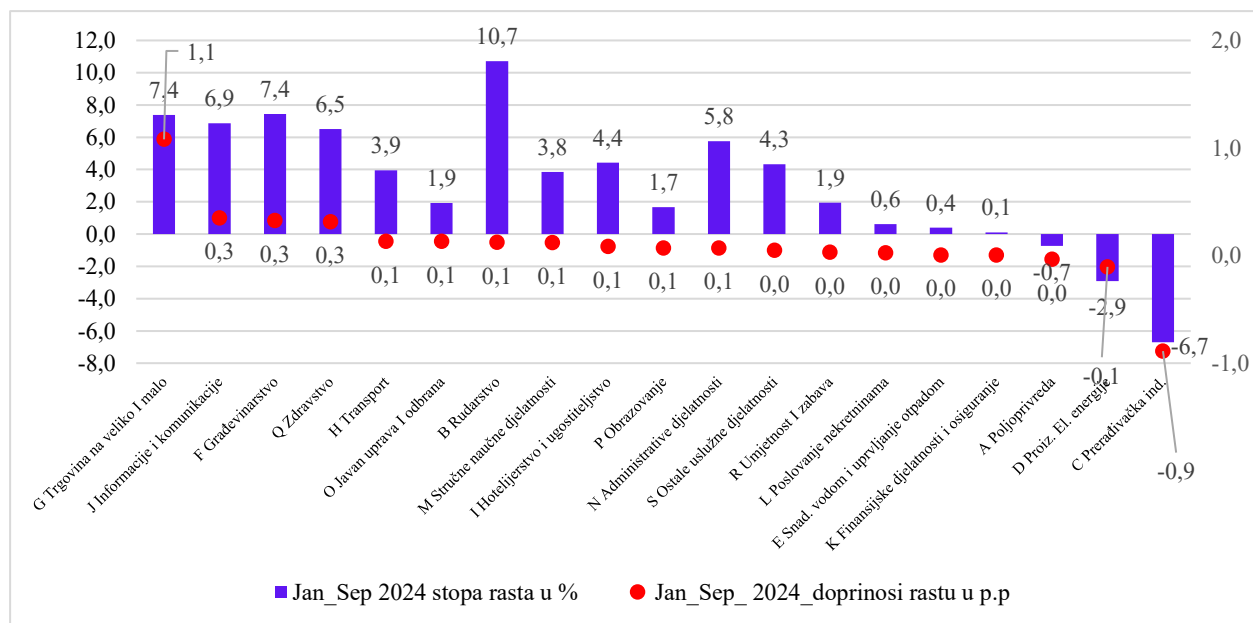
S druge strane, ako se kretanje BDP-a u Bosni i Hercegovini u periodu januar-septembar 2024. godine posmatra po proizvodnom pristupu vidljivo je da su sektori čija kretanja su determinisana domaćom tražnjom predstavljali glavni oslonac rasta. Tako se može konstatovati da su povećanja u sektoru usluga (trgovina na veliko i malo, informacije i komunikacije, te

² <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-euro-indicators/w/2-06092024-sept#:~:text=>

³ U ovom dijelu izvještaja su korišteni podaci iz statistike nacionalnih računa BHAS-a za K3 2024, pokazatelji izvoza i uvoza uključuju robe i usluge.

hotelijerstvo i ugostiteljstvo) dali najznačajniji doprinos ekonomskom rastu. S druge strane, tokom posmatranog perioda izostao je značajniji doprinos roba usljed smanjenja proizvodnje u okviru prerađivačke industrije i energetskog sektora. Detaljniji prikaz strukture ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u periodu januar-septembar 2024. godine po proizvodnom pristupu prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 3: Ekonomski rast u Bosni i Hercegovini u periodu januar-septembar 2024, proizvodni pristup (rast g/g i doprinosi rastu p.p)

Izvor: BHAS

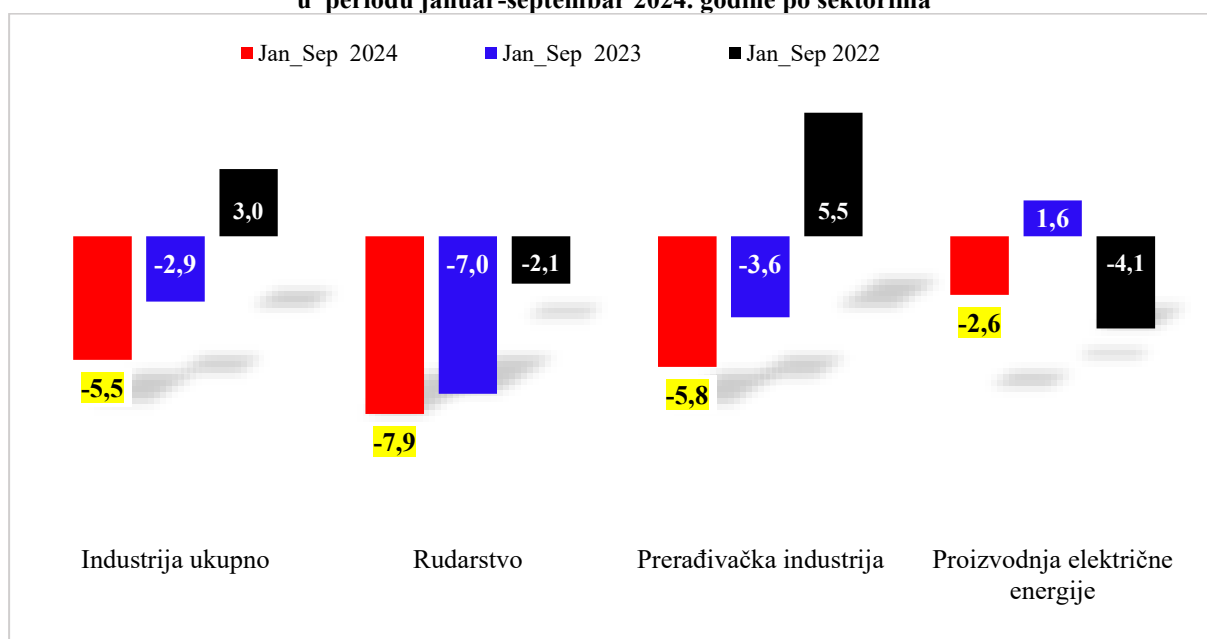
Industrijska proizvodnja u Bosni i Hercegovini u periodu januar-septembar 2024. godine

- Pad fizičkog obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini
- Slabljenje u vanjskom okruženju usporilo proizvodne procese
- Obim proizvodnje smanjen u okviru sva 3 sektora - prerađivačka industrija, rudarstvo, proizvodnja električne energije
- Smanjenje zaposlenosti u okviru industrije

Ako se trend kretanja fizičkog obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini posmatra historijski vidljivo je da su kretanja u velikoj mjeri ovisila o privrednim kretanjima u glavnim trgovinskim partnerima (zemlje EU i regiona). Ovo se naročito odnosi na prerađivačku industriju koja je pretežno izvozno orijentirana, dok su kretanja u okviru rudarstva i sektora za proizvodnju električne energije determinisana internim dinamikama u zemlji. U skladu s tim, postpandemijski ekonomski oporavak u međunarodnom ekonomskom okruženju rezultirao je i poboljšanjem proizvodnih procesa odnosno povećanjem fizičkog obima industrijske proizvodnje u zemlji. Međutim, usljed destabilizacije ekonomskih prilika (sukob u Ukrajini, rast cijena energenata i hrane, usporen ekonomski rast) u vanjskom okruženju došlo je do postepenog usporavanja privredne aktivnosti što se u Bosni i Hercegovini reflektiralo usporavanjem proizvodnih procesa i slabljenjem industrijske proizvodnje. Trend slabljenja industrijske proizvodnje nastavljen je i u periodu januar-septembar 2024. godine obzirom da je registriran pad fizičkog obima proizvodnje u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Tako je prema podacima Eurostat-a za 2024. godine u zemljama EU zabilježen ekonomski rast

od svega 0,8%, dok je fizički obim industrijske proizvodnje smanjen za oko 2,5% u odnosu na isti period prethodne godine.⁴ Slični ekonomski trendovi prisutni su i u Bosni i Hercegovini u 2024. godini. Naime, prema trenutno raspoloživim preliminarnim podacima BHAS-a za period januar-septembar 2024. godine u Bosni i Hercegovini je registriran pad fizičkog obima industrijske proizvodnje od 5,5% u odnosu na isti period prethodne godine.⁵ Posmatrano po kvartalima, registrirana stope smanjenja fizičkog obima industrijske proizvodnje u 2024. godine su iznosile K1 4,6%, K2 6,5%, i K3 5,2%. Pregled kretanja fizičkog obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini po sektorima za period januar-septembar 2024. godine prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 4: Kretanja fizičkog obima industrijske proizvodnje u periodu januar-septembar 2024. godine po sektorima

Izvor: BHAS

Prerađivačka industrija

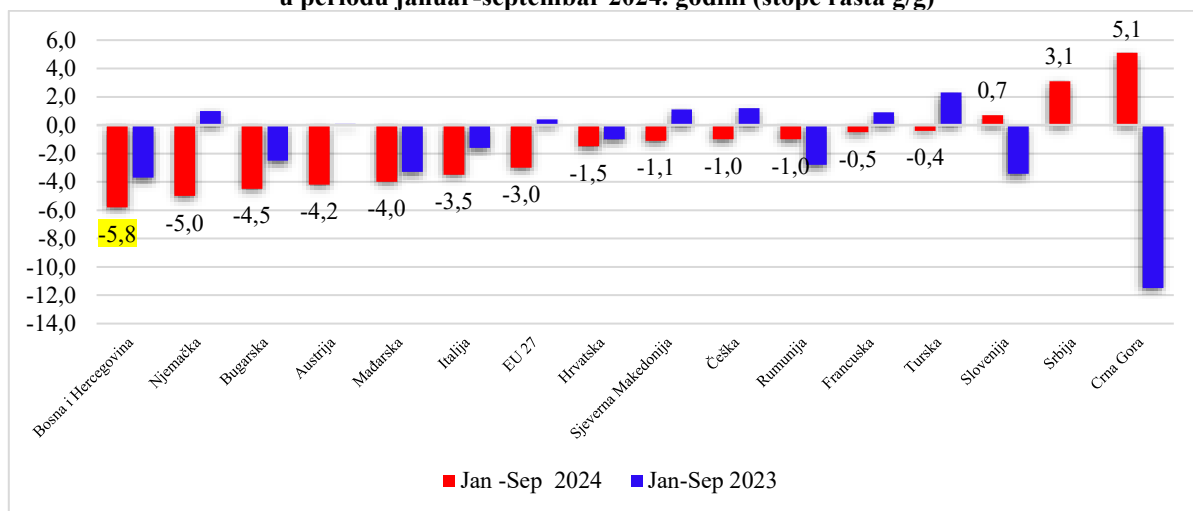
Imajući u vidu strukturu proizvodnje u okviru prerađivačke industrije u Bosni i Hercegovini može se konstatovati da kretanja u okviru iste skoro u potpunosti zavise od privrednih kretanja u vanjskom okruženju, prije svega zemalja EU27 i regiona. U skladu s tim, u proteklih nekoliko godina visok nivo privredne aktivnosti i relativno snažan ekonomski rast u glavnim trgovinskim partnerima rezultirali su povećanjem obima proizvodnje u okviru prerađivačke industrije u Bosni i Hercegovini. Međutim, trenutno raspoloživi podaci za period januar-septembar 2024. godine ukazuju na to da je ovaj trend rasta zaustavljen. Naime, prema podacima BHAS-a, Bosna i Hercegovina je zabilježila smanjenje proizvodnje u okviru prerađivačke industrije od 5,8% u odnosu na isti period prethodne godine. Posmatrano po kvartalima, registrirane stope smanjenja obima proizvodnje u okviru prerađivačke industrije u 2024. godine su iznosile K1 4,9%, K2 5,1% i K3 7,2%. Naime, negativni efekti ukrajinske krize, rast proizvodnih i potrošačkih cijena, kao i destabilizacija lanaca snabdijevanja su primjetni u okviru industrija pojedinih evropskih zemalja. Tako su stope rasta proizvodnje ključnih industrijskih zemalja dosta niže u odnosu na ranije godine. Grafički prikaz kretanja proizvodnje u okviru

⁴ Eurostat, Euroindicators, „Industrial Production“, 21/2025, 14 February 2025.

⁵ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Indeks obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini za septembar 2024. godine-prethodni podaci“, 26.10.2024. godine.

prerađivačke industrije u Bosni i Hercegovini za period januar-septembar 2024. godini po glavnim trgovinskim partnerima prikazan je ispod.

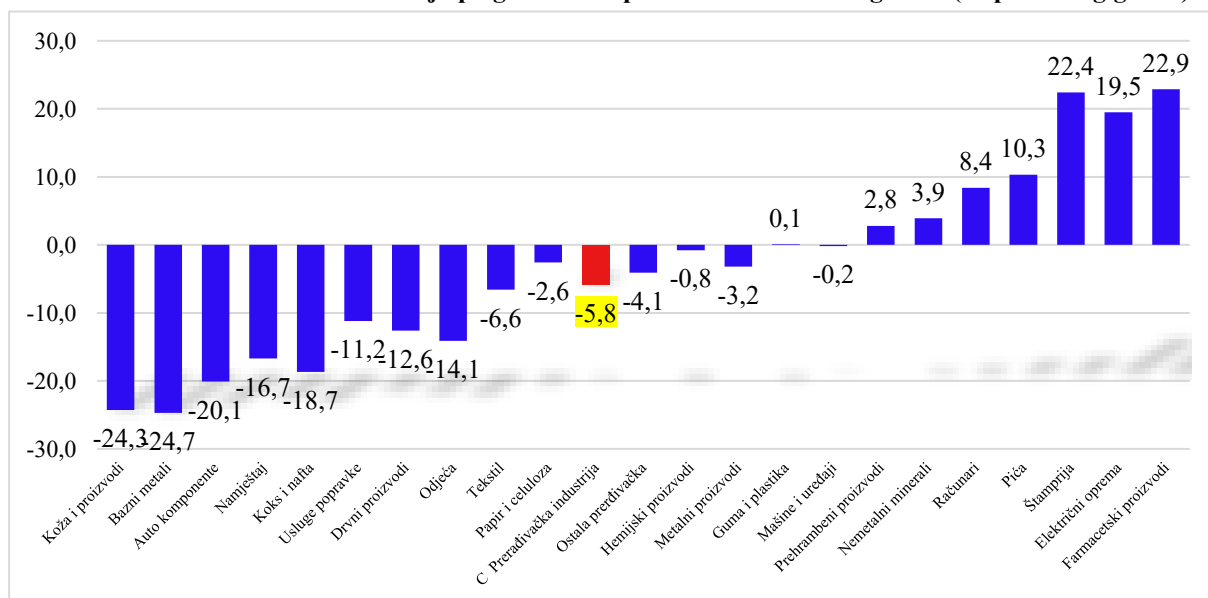
Grafikon 5: Prerađivačka industrija po zemljama u periodu januar-septembar 2024. godini (stope rasta g/g)

Izvor: EUROSTAT i BHAS

Ako se kretanje prerađivačke industrije u periodu januar-septembar 2024. godini u Bosni i Hercegovini posmatra detaljnije po proizvodima vidljivo je da su najznačajnija smanjenja proizvodnje zabilježena u okviru izvozno orijentiranih grana kao što su bazni metali, koža i proizvodi od kože, drvna i hemijska industrija. S druge strane, povećanja proizvodnje su zabilježena u okviru proizvodnje farmaceutskih proizvoda, električne opreme, pića i dr. Detaljan grafički prikaz kretanja proizvodnje u okviru prerađivačke industrije po granama u Bosni i Hercegovini u periodu januar-septembar 2024. godine prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 6: Prerađivačka industrija po granama u periodu K1-K3 2024. godine (stopa rasta g/g u %)

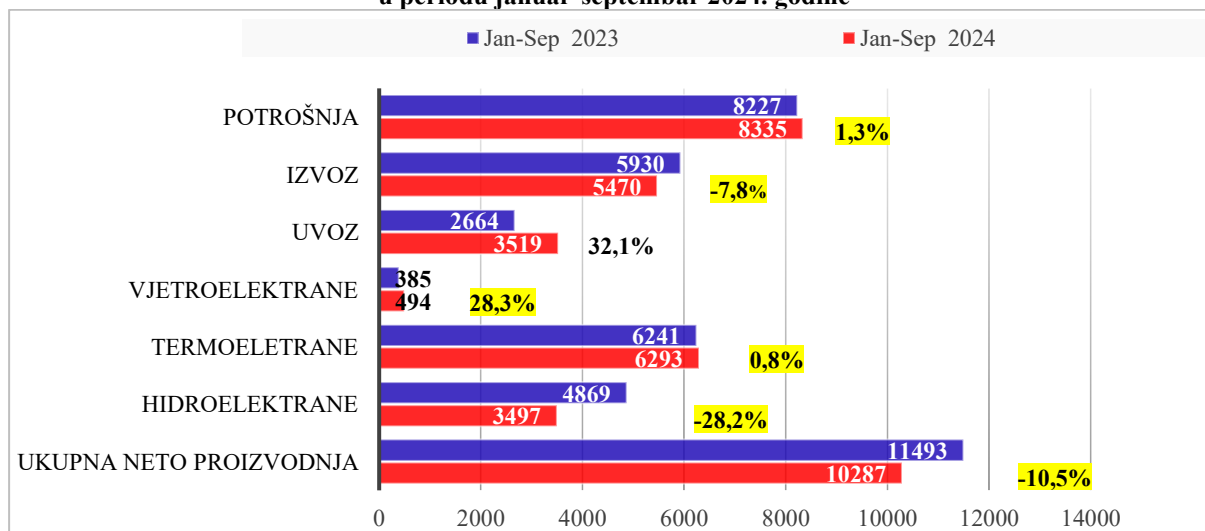

Izvor: BHAS

Energetski sektor

Za razliku od prerađivačke industrije, kretanja u okviru energetskog sektora koji uključuje proizvodnju električne energije i rudnike u većoj mjeri su determinisana kretanjima internih dinamika. Tako su proizvodnja, potrošnja kao i cjenovna kretanja električne energije skoro u potpunosti određeni dešavanjima u Bosni i Hercegovini. Tokom prethodnih godina sektor za proizvodnju električne energije predstavljao je važan oslonac stabilnosti ukupne industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini. Ova konstatacija dodatno je potvrđena u 2024. godini ako se imaju u vidu novonastale okolnosti i globalna energetska kriza koja je zahvatila svijet. Naime, rast svjetskih cijena svih energenata veoma negativno se odrazio na ekonomsku aktivnost, doveo do jačanja inflatornih pritisaka i značajno usporio ekonomski rast širom svijeta. Prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a za period januar-septembar 2024. godine ukupna neto proizvodnja električne energije u Bosni i Hercegovini iznosila je 10287 GWh što predstavlja smanjenje od 10,5%⁶ u odnosu na isti period prethodne godine.⁷ Ovaj pad ukupne proizvodnje električne energije u Bosni i Hercegovini posljedica je pada proizvodnje u okviru hidroelektrana od 28,2%, dok je proizvodnja u okviru termoelektrana stagnirala sa registriranim stopom rasta od 0,8%.⁸ Ukupna potrošnja električne energije u Bosni i Hercegovini u periodu januar-septembar 2024. godine uvećana je za 1,3% u odnosu na isti period prethodne godine što je u skladu nastavkom trenda rasta privredne aktivnosti u zemlji. U prvih 9 mjeseci 2024. godine ukupna razmjena električne energije (posmatrano u fizičkim jedinicama) smanjena je za oko 4,6%, pri čemu je izvoz električne energije smanjen za 7,8%, dok je uvoz uvećan za 32,1%. S druge strane, kada su u pitanju kretanja u sektoru rudarstva trenutno raspoloživi podaci BHAS-a za period januar-septembar 2024. godine ukazuju da je došlo do smanjenja proizvodnje od 7,9% u odnosu na isti period prethodne godine. Pregled kretanja u okviru sektora za proizvodnju električne energije u Bosni i Hercegovini u periodu januar-septembar 2024. godine prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 7: Pregled kretanja u sektoru za proizvodnju električne energije u periodu januar-septembar 2024. godine

Izvor: BHAS

⁶ U djelu ovog izvještaja o kretanju industrijske proizvodnje korišteni su pokazatelji iz saopštenja industrijske proizvodnje, dok su podaci o proizvodnji električne energije preuzeti iz energetske statistike BHAS-a.

⁷ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „ Statistika Energije- kratkoročni pokazatelji energetske statistike za septembar 2024. godine“ 25.10. 2024. godine

⁸ U periodu januar-septembar 2024. godine hidroelektrane su u ukupnoj proizvodnji električne energije učestvovala sa 4,2%, termoelektrane 54,3%, dok je učešće vjetroelektrana iznosilo 3,3%.

Maloprodaja

- Ukupna maloprodaja u periodu K1-K3 2024. godine porasla za 8,3% g/g

Prema zvaničnim podacima BHAS-a⁹, za period K1-K3 2024. godine, realni rast prometa u ukupnoj maloprodaji je zabilježio stopu rasta od 8,3% g/g (ukupan promet u posmatranom periodu iznosio je 13,5 milijardi KM i viši je za milijardu KM). Posmatrano po kvartalima rast maloprodaje u K1 iznosio je 12,6% g/g, u K2 11,1% g/g, dok je u K3 zabilježena nešto niža stopa rasta od 2,7% g/g.

Trgovina na malo osim trgovine motornim gorivima u specijaliziranim prodavnicama (dalje u tekstu s.p.) u periodu K1-K3 2024. godine je realno porasla za 8,5% g/g (promet u navedenom periodu iznosio je 11,1 milijardu KM, veći je za 870 miliona KM) dok je istovremeno trgovina motornim gorivima u s.p. viša za 7,5% g/g (promet je iznosio 2,3 milijarde KM i povećan je za 161 miliona KM).

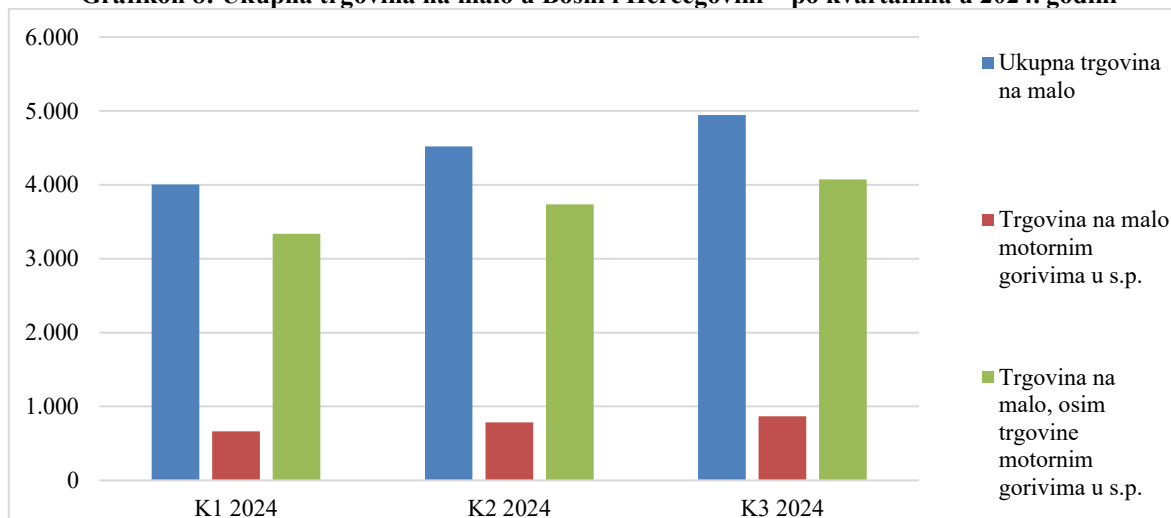
Tabela 1: Ukupna maloprodaja po entitetima (stopa rasta u %, g/g)

2024. godina	Republika Srpska	Federacija Bosne i Hercegovine
januar-septembar	8,5	7,1

Izvor: Republički zavod za statistiku Republike Srpske¹⁰, Federalni zavod za statistiku Federacije Bosne i Hercegovine¹¹

Podaci prikazani u tabeli iznad se razlikuju od podataka BHAS-a zbog korištenja različitih modela koji se koriste za desezoniranje podataka

Grafikon 8: Ukupna trgovina na malo u Bosni i Hercegovini – po kvartalima u 2024. godini

Izvor: BHAS

Promet u trgovini na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u nespecijaliziranim prodavnicama (dalje u tekstu n.p.) ostvario je rast od 5,9% g/g (promet je iznosio 3,3 milijarde KM i viši je za 152 miliona KM) dok je u trgovinama na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u s.p. promet iznosio 265 miliona KM (bio je veći za 10 miliona KM što predstavlja rast od 2,7% g/g).

U sklopu trgovine na malo neprehrambenim proizvodima (u ovoj kategoriji je zabilježeno povećanje prometa za 708 miliona KM) se primjećuje da je skoro cjelokupan rast ostvaren kod

⁹ Izvor podataka: BHAS, Indeksi prometa trgovine na malo u Bosni i Hercegovini, septembar 2024.

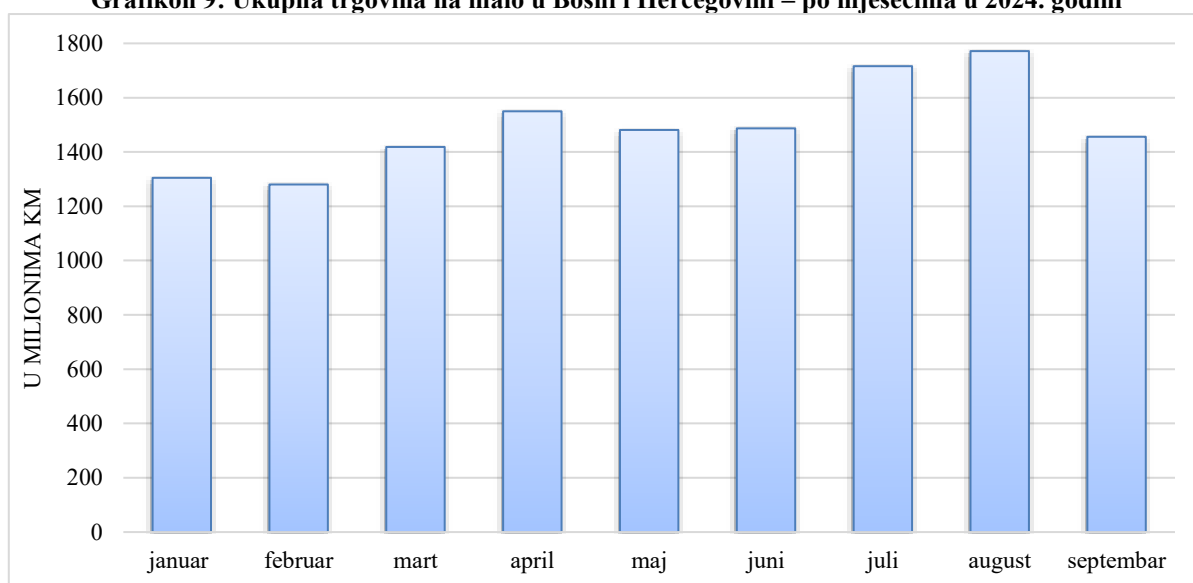
¹⁰ Izvor podataka: Republički zavod za statistiku Republike Srpske, Trgovina na malo, septembar 2024.

¹¹ Izvor podataka: Federalni zavod za statistiku Federacije Bosne i Hercegovine, Trgovina na malo prvi rezultati za septembar/rujan 2024. godine

trgovine na malo ostalom robom u s.p. gdje je promet porastao za 641 miliona KM (odnosno za 14,2% g/g) . Pored spomenute kategorije, u periodu K1-K3 2024. godine, do rasta je došlo i kod trgovine na malo informacijsko komunikacijskom opremom gdje je ostvaren rast od 22,3% g/g (promet 130 miliona KM, uvećan za 24 miliona KM). Trgovina na malo ostalom opremom za domaćinstvo je zabilježila nešto slabiju stopu rasta od 0,5% g/g (promet je uvećan za 4,8 miliona) kao i trgovina na malo proizvodima za kulturu i rekreaciju gdje zabilježena stopa rasta iznosila 1,2% g/g (povećanje prometa za 2 miliona KM).

Pored navedenih kategorija, u okviru trgovine na malo neprehrambenim proizvodima, kod trgovine na malo izvan prodavnica, štandova i tržnica je zabilježeno povećanje prometa za 15,4% g/g (promet je bio veći za 12 miliona KM) dok je sa druge strane trgovina na malo na tržnicama i štandovima u posmatranom periodu prepolovljena (promet je smanjen za 55,3%, odnosno za 1,5 miliona KM).

Grafikon 9: Ukupna trgovina na malo u Bosni i Hercegovini – po mjesecima u 2024. godini

Izvor: BHAS

U okviru trgovine ostalom robom u s.p., u periodu K1-K3 2024. godine, najvišu stopu rasta prometa je zabilježila kategorija trgovine na malo tekstilom, odjećom, obućom i proizvodima od kože gdje je ostvareni rast iznosio 17,6% g/g (promet je iznosio 3,9 milijardi KM, uvećan za 586 miliona KM u odnosu na isti period prethodne godine). I u prometu u apotekama, trgovini na malo medicinskim i kozmetičkim preparatima je promet uvećan za 6,5% g/g (porast prometa za 61 milion KM) dok je trgovina na malo sportskom opremom, igrima i igračkama zabilježila rast od 7% g/g (promet je iznosio 151 milion KM, promet je uvećan za 10 miliona KM). Sa druge strane, trgovina na malo namještajem, opremom za rasvjetu i električnim aparatima za domaćinstvo bilježi negativnu stopu rasta prometa od 1,2% g/g (promet je niži za 4 miliona KM) kao i trgovina na malo knjigama, novinama, muzičkim i videozapisima gdje je promet iznosio 27 miliona KM (došlo je do smanjenja prometa za 8 miliona KM, odnosno za 32,1% g/g).

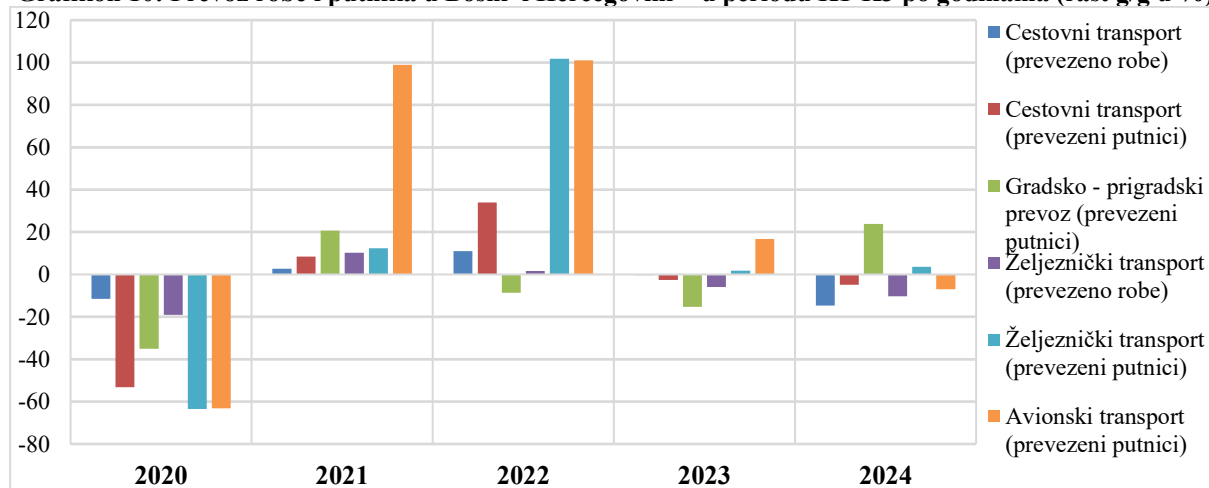
Transport

- *Smanjen transport robe u željezničkom i cestovnom saobraćaju*

U periodu K1-K3 2024. godine transport roba u cestovnom prometu u Bosni i Hercegovini smanjen je za 14,7% g/g (u sva tri kvartala zabilježeno smanjenje: K1 10,9%, K2 18,9, K3 14,3%). Broj prevezenih putnika u cestovnom prevozu bilježi pad od 4,8% g/g dok istovremeno prevoz putnika u gradsko-prigradskom prevozu bilježi povećanje od 23,8% g/g. U okviru prometa roba i putnika u željezničkom saobraćaju zabilježeno je smanjenje opsega prevezene robe od 10,3% g/g (u sva tri kvartala zabilježeno smanjenje: u K1 7,7%, K2 10,4%, K3 12,7%) dok je istovremeno broj prevezenih putnika u željezničkom saobraćaju porastao za 3,6%.

U prva dva kvartala 2024. godine avio saobraćaj je zabilježio negativne stope rasta pa je tako u K1 zabilježeno smanjenje broja prevezenih putnika za 21,9% g/g dok je u K2 to smanjenje iznosilo 3,9% g/g. U K3 2024. godine je u zabilježen porast broja prevezenih putnika za 5% g/g. U periodu K1-K3 prevezeno je 1 925 911 putnika, manje za 81 106 putnika u odnosu na isti period prethodne godine (smanjenje za 6,9% g/g).

Grafikon 10: Prevoz robe i putnika u Bosni i Hercegovini – u periodu K1-K3 po godinama (rast g/g u %)

Izvor: BHAS

Tabela 2: Ukupan transport po entitetima u periodu K1-K3 2024. godine (stopa rasta g/g u %)¹²

K1-K3 2024.godine	Republika Srpska	Federacija Bosne i Hercegovine
Cestovni (prevezeno robe)	-38,6	-4,1
Cestovni (prevezeni putnici)	19,5	-6,7
Gradsko - prigradski prijevoz (prevezeni putnici)	-1,0	29,4
Željeznički (prevezeno robe)	-15,8	-6,6
Željeznički (prevezeni putnici)	-10,4	4,9

Izvor: Republički zavod za statistiku Republike Srpske, Federalni zavod za statistiku Federacije Bosne i Hercegovine

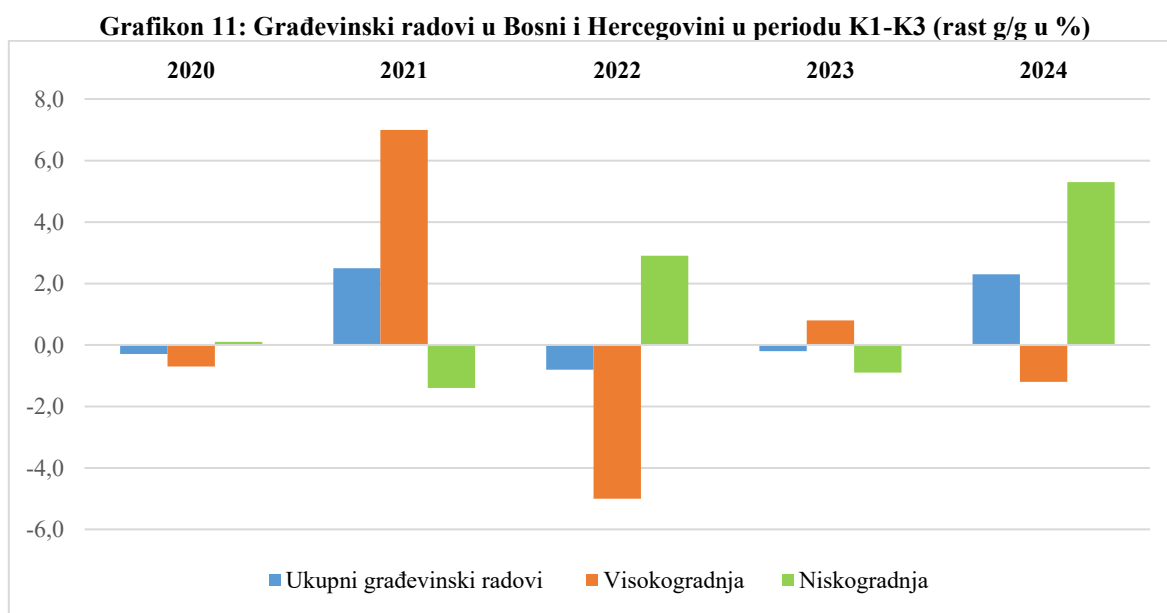
U okviru djelatnosti prometa transporta i skladištenja, u periodu K1-K3 2024. godine, je zabilježen nominalan rast od 5,2% g/g (K1 5,2%, K2 6%, K3 6,5%). U oblasti poštanskih i kurirskih djelatnosti nastavljeno je sa dvostrukim stopama rasta, pa je tako u periodu K1-K3 2024.godine ova oblast zabilježila povećanje prometa za 11% g/g. Oblast kopnenog prevoza i cjevovodnog transporta ostvarila je rast prometa od 5,9% g/g dok su istovremeno skladištenje i pomoćne djelatnosti u prevozu zabilježili smanjenje stope rasta prometa za 3,4% g/g.

¹² Podaci navedeni u ovoj tabeli predstavljaju prosjek kvartalnih stopa rasta

Građevinarstvo

- *Porast građevinskih radova na objektima niskogradnje*

Prema zvaničnim podacima BHAS-a, za period K1-K3 2023. godine, u sektoru građevinarstva u Bosni i Hercegovini došlo je do porasta ukupnih građevinskih radova za 2,3% g/g (posmatrano po kvartalima - K1 2,4%, K2 1,8%, K3 2,8%). Do navedenog rasta je došlo zahvaljujući sektoru niskogradnje koji je u posmatranom periodu ostvario stopu rasta od 5,3% g/g (K1 6%, K2 4,2%, K3 5,7%). Građevinski radovi na objektima visokogradnje su zabilježili negativnu stopu rasta od 1,2% g/g (smanjenje je registrovano u sva tri kvartala 2024.godine i to: u K1 1,7%, K2 1,1%, K3 1%).

Izvor: BHAS

Broj izdatih odobrenja za građevinske radove u periodu K1-K3 2023. godine¹³ je porastao za 18,6% u odnosu isti period prethodne godine. Najveći porast izdatih dozvola za građenje u periodu K1-K3 2024. godine je u oblasti niskogradnje gdje je stope rasta iznosila 53% g/g. Odobrenja za građenje objekata, u sektoru visokogradnje, su također zabilježila rast koji je iznosio 5,9% g/g (rast dozvola za građenje stambenih zgrada za 3% uz povećanje broja dozvola za građenje nestambenih zgrada za 14,3%).

¹³ Izvor podataka: BHAS, Izdata odobrenja za građenje u Bosni i Hercegovini, septembar 2024.godine

Tržište rada

- *Usporen rast broja zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini. Smanjenje broja zaposlenih u području djelatnosti industrijske proizvodnje najviše doprinijelo usporenom rastu broja zaposlenih lica.*
- *Smanjena stopa nezaposlenosti.*
- *Rast prosječne neto plate i penzija u Bosni i Hercegovini.*

Zaposlenost

Broj zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini tokom 2024. godine nastavio se uvećavati ali po nešto sporijoj stopi u odnosu na prošlu godinu. U prosjeku perioda I-IX 2024. godine broj zaposlenih lica je uvećan za 0,7% g/g i iznosio je 854,8¹⁴ hiljada. U Federaciji Bosne i Hercegovine prosječan broj zaposlenih lica u periodu I-IX 2024. godine iznosi 546,2 hiljada uz stopu rasta od 1,2% u odnosu na isti period prethodne godine. U Republici Srpskoj broj zaposlenih lica u septembru 2024. godine iznosio je 289,7 hiljada što je manje za 0,4% u poređenju sa istim mjesecom 2023. godine.¹⁵

Posmatrajući broj zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini prema područjima djelatnosti može se vidjeti da je smanjenje broja zaposlenih u okviru industrijske proizvodnje imalo najveći doprinos usporenoj stopi rasta u periodu I-IX 2024. godine. Uz smanjenje obima proizvodnje u prerađivačkoj industriji (detaljnije u poglavlju o industrijskoj proizvodnji) broj zaposlenih lica u posmatranom periodu u ovoj djelatnosti je smanjen za 2,7% g/g sa negativnim doprinosom rastu ukupnog broja zaposlenih od 0,5 p.p.. Pored prerađivačke industrije, broj zaposlenih lica je smanjen u djelatnosti vađenja rude i kamena za 4,5% g/g. Bitno je napomenuti da ove djelatnosti ujedno zapošljavaju oko 21% ukupno zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini.

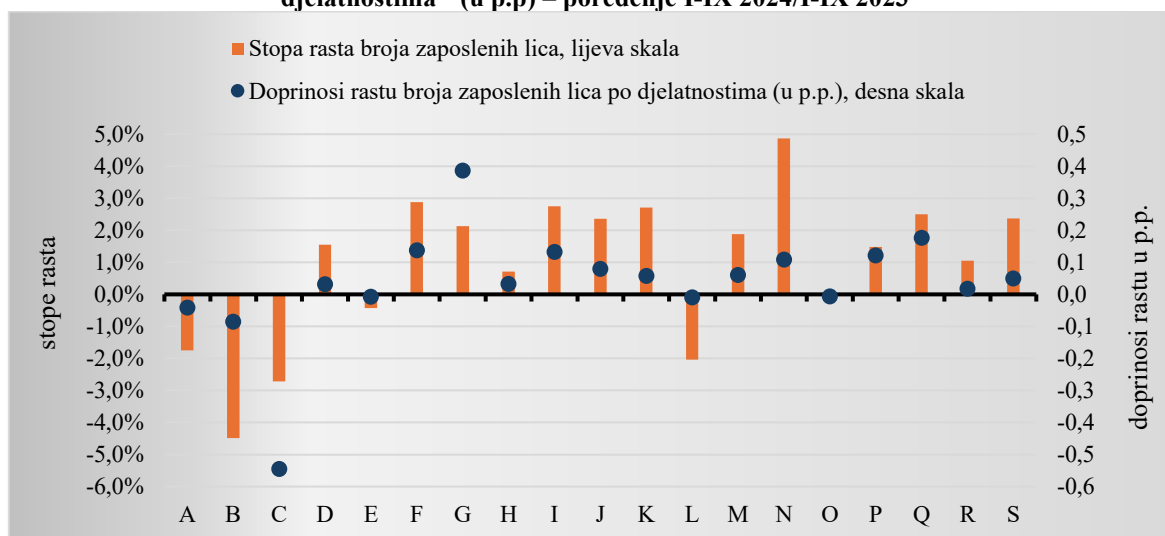
S druge strane, u djelatnosti trgovine¹⁶ na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala broj zaposlenih je uvećan za 2,1% g/g i imao je najveći doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih lica od 0,4 p.p.. Pored trgovine, doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih lica oko 0,2 p.p. dala je djelatnost zdravstvene i socijalne zaštite sa stopom od 2,5% g/g. Prema tome, djelatnosti trgovine i zdravstva su imale najveći doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini. Sve ostale djelatnosti imale su manji doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih (0,1 p.p. ili manje) među kojim se izdvaja djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (2,8% g/g) kao i djelatnost građevinarstva (2,9% g/g) te administrativnih i pomoćnih uslužnih djelatnosti (4,9% g/g).

¹⁴ Izvor: BHAS, revidirani podatak.

¹⁵ Broj zaposlenih u Republici Srpskoj se objavljuje samo za mjesec mart i septembar.

¹⁶ Ukupan promet distributivne trgovine u Bosni i Hercegovini, kalendarski prilagođen, u trećem kvartalu 2024. godine ostvario je rast u iznosu od 5,5% u odnosu na isti kvartal prethodne godine. U prosjeku I-IX 2024. godine rast je iznosio 9,1% g/g. Distributivna trgovina uključuje sve oblike trgovinskih aktivnosti, od nabavke robe od proizvođača do isporuke robe krajnjem potrošaču na domaćem tržištu. Ona obuhvata: trgovinu na veliko za vlastiti račun, posredovanje u trgovini na veliko, trgovinu na malo i popravke motornih vozila i motocikla, te trgovinu predmetima za ličnu upotrebu ili upotrebu u domaćinstvu. Izvor: BHAS, Poslovne statistike, indeksi prometa distributivne trgovine u Bosni i Hercegovini, III kvartal 2024. godine.

Grafikon 12: Stope rasta i doprinosi rastu ukupnom broju zaposlenih lica u Bosni Hercegovini po djelatnostima¹⁷ (u p.p.) – poređenje I-IX 2024/I-IX 2023

Izvor: BHAS

Nezaposlenost

Prosječan broj registrovanih nezaposlenih lica u periodu I-IX 2024. godine iznosio je oko 330,9 hiljada što je za 5,6% manje u poređenju sa istim periodom 2023. godine.¹⁸ Posmatrano po kvartalima, intenzitet smanjenja broja nezaposlenih lica je veći u trećem kvartalu u odnosu na prethodne kvartale (K1 4,7% g/g, K2 5,9% g/g, K3 6,1% g/g). Na taj način došlo je do smanjenja stope registrovane nezaposlenosti koja je u septembru 2024. godine iznosila 27,4% (u istom mjesecu 2023. godine je iznosila 28,9%).¹⁹ Anketna stopa nezaposlenosti u K3 2024. godine takođe je smanjena i iznosila je 12,2% (u Republici Srpskoj je iznosila 8,4% dok je u Federaciji Bosne i Hercegovine iznosila 13,9%).

Broj nezaposlenih lica je smanjen u oba entiteta. U Federaciji Bosne i Hercegovine prosječan broj registrovanih nezaposlenih lica u periodu I-IX 2024. godine iznosio je oko 261,8 hiljada i manji je za 6,1% u odnosu na isti period prethodne godine. S druge strane, u Republici Srpskoj prosječan broj registrovanih nezaposlenih lica iznosio je oko 57 hiljada i bio je manji za 7,6% g/g.

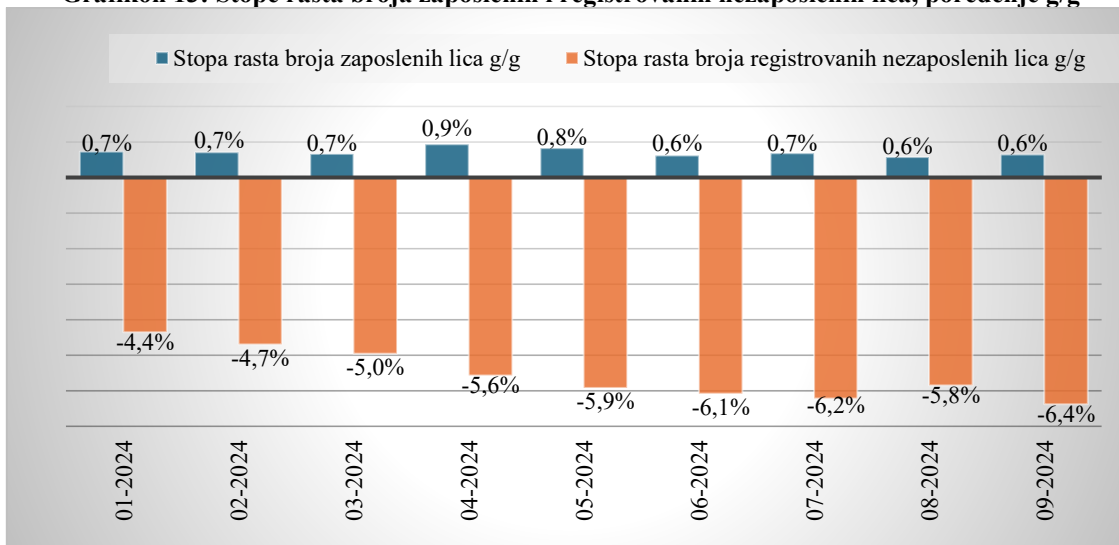
Prema stečenim kvalifikacijama sa evidencije službi za zapošljavanje u Bosni i Hercegovini broj nezaposlenih lica najviše je brisan u kategorijama SSS, VKV i KV radnika.

¹⁷ Klasifikacija djelatnosti: A - Poljoprivreda, lov i šumarstvo, B - Vađenje ruda i kamena, C - Prerađivačka industrija, D - Proizv. i snadbijev. el. energijom, gasom, parom i klimatizacija, E - Snadbijevanje vodom, uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša, F - Građevinarstvo, G - Trgovina na veliko i malo, popravak motor. vozila i motocikala, H - Prevoz i skladištenje, I - Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo), J - Informacije i komunikacije, K - Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja, L - Poslovanje nekretninama, M - Stručne, naučne i tehničke djelatnosti, N - Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, O - Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje, P - Obrazovanje, Q - Djelatnost zdravstvene i socijalne zaštite, R - Umjetnost, zabava i rekreacija, S - Ostale uslužne djelatnosti.

¹⁸ Izvor podataka: BHAS, Registrovana nezaposlenost, prosjek perioda.

¹⁹ Izračunato na osnovu administrativnih podataka o broju zaposlenih i registrovanih nezaposlenih lica.

Grafikon 13: Stope rasta broja zaposlenih i registrovanih nezaposlenih lica, poređenje g/g

Izvor: BHAS

Anketa o radnoj snazi

Prema podacima Ankete o radnoj snazi u Bosni i Hercegovini za K3 2024. godine ukupna radna snaga je uvećana u odnosu na prethodni kvartal ali i u odnosu na isti kvartal 2023. godine i iznosi 1,427 miliona lica. Rast ukupne radne snage pratio je povećanje broja zaposlenih lica koji u posmatranom kvartalu iznosi 1,254 miliona uz smanjenje broja nezaposlenih lica na 173 hiljade (tabela ispod). U odnosu na prethodni kvartal, broj zaposlenih lica se povećao za 2,6%, dok se broj nezaposlenih lica smanjio za 7,5%. Na osnovu toga smanjena je stopa nezaposlenosti u K3 i iznosila je 12,2%. Istovremeno je došlo do povećanja stope aktivnosti koja iznosi 49,6%, kao i stope zaposlenosti na 43,6%.

Posmatrajući broj nezaposlenih lica prema dužini traženja posla najveći udio pripada nezaposlenim licima koja su tražila posao dvije godine i duže (58,7%). Zatim slijede nezaposlena lica koja su tražila posao kraće od 12 mjeseci (29,2%), dok je 12,1% lica tražilo posao od 12 mjeseci do dvije godine. Obrazovna struktura nezaposlenih lica u K3 2024. godine pokazuje da 72,4% lica ima završenu srednju školu i specijalizaciju, slijede lica sa završenom osnovnom školom ili nižim obrazovanjem 14,3% i osobe sa završenom višom školom, fakultetom, magisterijem, doktoratom 13,3%.

Struktura zaposlenih lica prema područjima djelatnosti u K3 2024. godine pokazuje da je najveće učešće zaposlenih lica u uslužnim djelatnostima 57,3%, zatim u industriji i građevinarstvu 34,1% a potom u poljoprivredi, šumarstvu i ribolovu 8,6%.

Tabela 3: Anketa o radnoj snazi u Bosni i Hercegovini (u 000)²⁰

	K1 2023.	K2 2023.	K3 2023.	K1 2024.	K2 2024.	K3 2024.
Radno sposobno stanovništvo (15-89)	2.878	2.878	2.878	2.876	2.876	2.876
Lica izvan radne snage ²¹ (15-89)	1.523	1.515	1.488	1.483	1.466	1.449
Radna snaga (15-89)	1.355	1.364	1.391	1.393	1.410	1.427
Zaposlena lica (15-89)	1.175	1.184	1.202	1.205	1.223	1.254
Nezaposlena lica (15-74)	180	179	189	187	187	173
Stopa nezaposlenosti ²² (15-74)	13,3%	13,1%	13,6%	13,5%	13,3%	12,2%
Stopa aktivnosti ²³ (15-89)	47,1%	47,4%	48,3%	48,4%	49,0%	49,6%
Stopa zaposlenosti ²⁴ (15-89)	40,8%	41,2 %	41,8%	41,9%	42,5%	43,6%

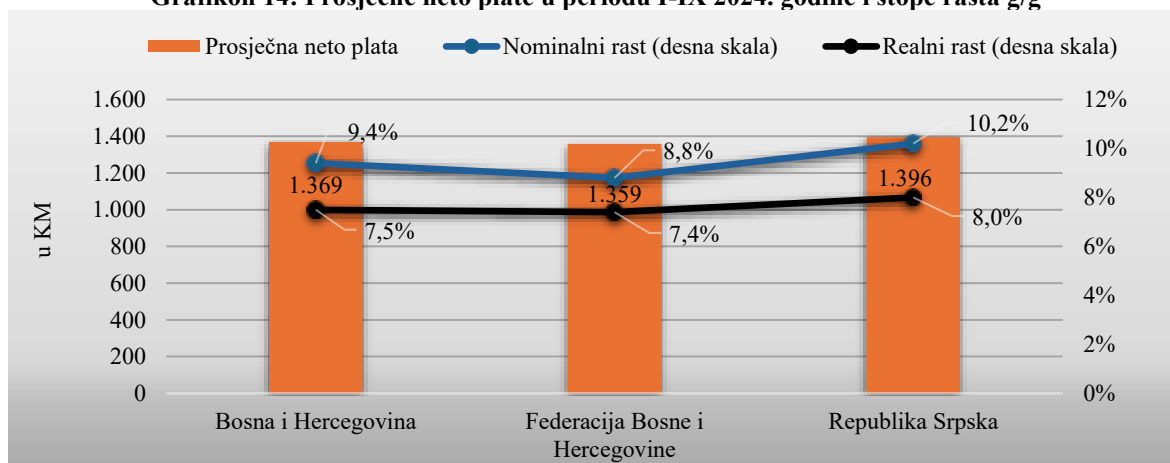
Izvor: Anketa o radnoj snazi u Bosni i Hercegovini

Plate

Rast prosječne neto plate u Bosni i Hercegovini nastavljen je i tokom trećeg kvartala 2024. godine. Prosječna neto plata u periodu I-IX 2024. godine bila je nominalno viša za 9,4% g/g i iznosila je 1.369 KM. Zbog povećanja ukupnog nivoa cijena (inflacija) realni rast prosječne neto plate bio je nešto sporiji 7,5%. Brži nominalni rast prosječne neto plate u Bosni i Hercegovini rezultat je rasta neto plata u oba entiteta. U Republici Srpskoj prosječna neto plata u periodu I-IX 2024. godine je nominalno uvećana za 10,2% g/g, dok je u Federaciji Bosne i Hercegovine uvećana za 8,8% g/g. Brža stopa rasta neto plate u Republici Srpskoj doprinijela je da prosječna neto plata u ovom entitetu bude veća i iznosi 1.396 KM, dok je u Federaciji Bosne i Hercegovine iznosila 1.359 KM.

U periodu I-IX 2024. godine, najniža prosječna isplaćena neto plata bila je u djelatnosti pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane (900 KM), a najveća prosječna isplaćena neto plata bila je u području djelatnosti informacija i komunikacija (1.953 KM) i u području finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja (1.942 KM).

Grafikon 14: Prosječne neto plate u periodu I-IX 2024. godine i stope rasta g/g

Izvor: BHAS, Republički zavod za statistiku Republike Srpske, Federalni zavod za statistiku Federacije Bosne i Hercegovine

²⁰ Zbog zaokruživanja decimala u nekim slučajevima zbir brojeva nije jednak predstavljenom broju.

²¹ Osobe/lica izvan radne snage su osobe starosti od 15 do 89 godina koje nisu svrstane u zaposleno ili nezaposleno stanovništvo, odnosno sve osobe koje u referentnoj sedmici nisu obavljale nijedan plaćeni posao, nisu aktivno tražile posao ili nisu bile u mogućnosti da počnu da rade u roku od dvije sedmice nakon isteka referentne sedmice.

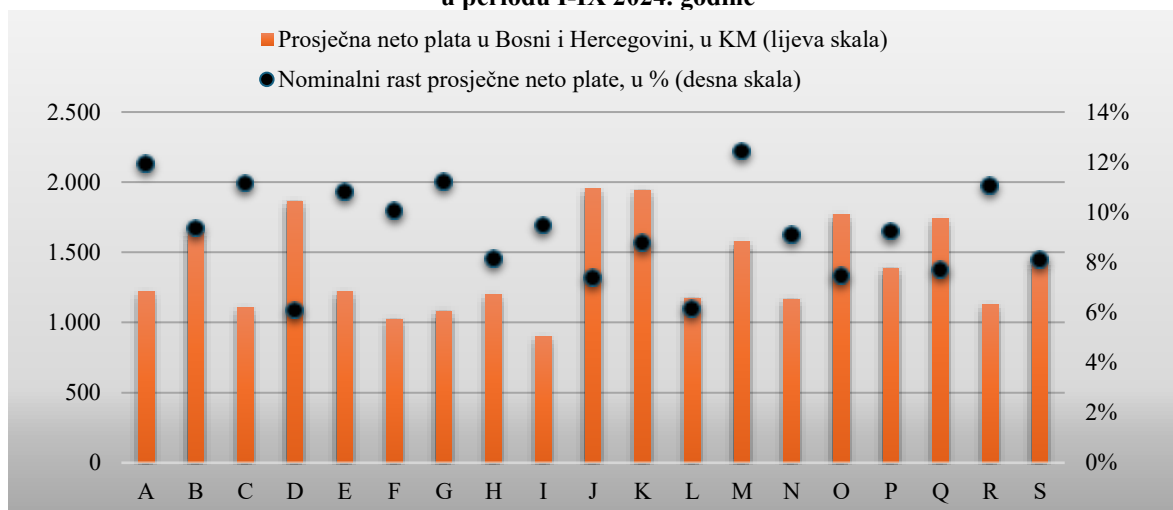
²² Ukupna stopa nezaposlenosti izračunata je kao omjer nezaposlenih starosti 15-74 godine i ukupnog aktivnog stanovništva starosti 15-74 godine.

²³ Ukupna stopa aktivnosti izračunata je kao omjer aktivnog stanovništva starosti 15-89 godina i radno sposobnog stanovništva starosti 15-89 godina.

²⁴ Ukupna stopa zaposlenosti izračunata je kao omjer zaposlenih starosti 15-89 godina i ukupnog radno sposobnog stanovništva starosti 15-89 godina.

Prosječna neto plata je nominalno uvećana u svim područjima djelatnosti u posmatranom periodu. Ipak, najveća stopa rasta neto plate u periodu I-IX 2024. godine bila je u području stručnih, naučnih i tehničkih djelatnosti (12,4% g/g), djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribolova (11,9% g/g), djelatnosti trgovine na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala (11,2% g/g), prerađivačkoj industriji (11,1% g/g), djelatnosti umjetnosti, zabave i rekreacije (11% g/g), kao i građevinarstvu (10,1% g/g). Sve ostale djelatnosti imale su nešto sporiji nominalni rast prosječnih neto plata u poređenju sa prethodno pomenutim djelatnostima.

Grafikon 15: Prosječne neto plate u Bosni i Hercegovini prema područjima djelatnosti²⁵ i stope rasta u periodu I-IX 2024. godine

Izvor: BHAS

Penzije

Oba penzionara fonda u Bosni i Hercegovini su tokom perioda I-IX 2024. godine uvećali penzije.²⁶ Prosječna samostalna penzija u Bosni i Hercegovini u posmatranom periodu 2024. godine iznosila je oko 664²⁷ KM i u odnosu na isti period 2023. godine nominalno je veća za 9,9%. Uzimajući u obzir inflaciju, realni rast prosječne samostalne penzije je iznosio 8%. Prosječna samostalna penzija u Federaciji Bosne i Hercegovine iznosila je oko 719 KM i nominalno je veća za 9,9% g/g.²⁸ U Republici Srpskoj prosječna samostalna penzija u istom periodu iznosila je 593 KM uz nominalni rast od 9,7% g/g. Rast prosječnih penzija pratilo je uvećanje i najnižih penzija. Najniža penzija u septembru 2024. godine u Federaciji Bosne i Hercegovine je iznosila je 573,5 KM, dok je u Republici Srpskoj iznosila 300,6²⁹ KM za

²⁵ Opis svake od djelatnosti predstavljen je u poglavlju o zaposlenosti.

²⁶ Upravni odbor Federalnog zavoda MIO/PIO, na sjednici održanoj 15. aprila, donio je odluku o konačnom iznosu redovnog usklađivanja za 2024. godinu. Prema navedenoj odluci, penzije se usklađuju za ukupno 6,55%, s primjenom od 1. januara ove godine. Kako su penzije od januara već usklađene za 5% prema akontacijskom modelu usklađivanja, Upravni je odbor, a na temelju pokazatelja o rastu BDP-a te indeksa potrošačkih cijena, donio odluku o konačnom usklađivanju za dodatnih 1,55%. Izvor: Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje.

U Republici Srpskoj penzije ostvarene do 31. decembra 2023. godine svim korisnicima prava su usklađene počev od 1. januara 2024. godine i povećane za 9,2 %. Izvor: Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske.

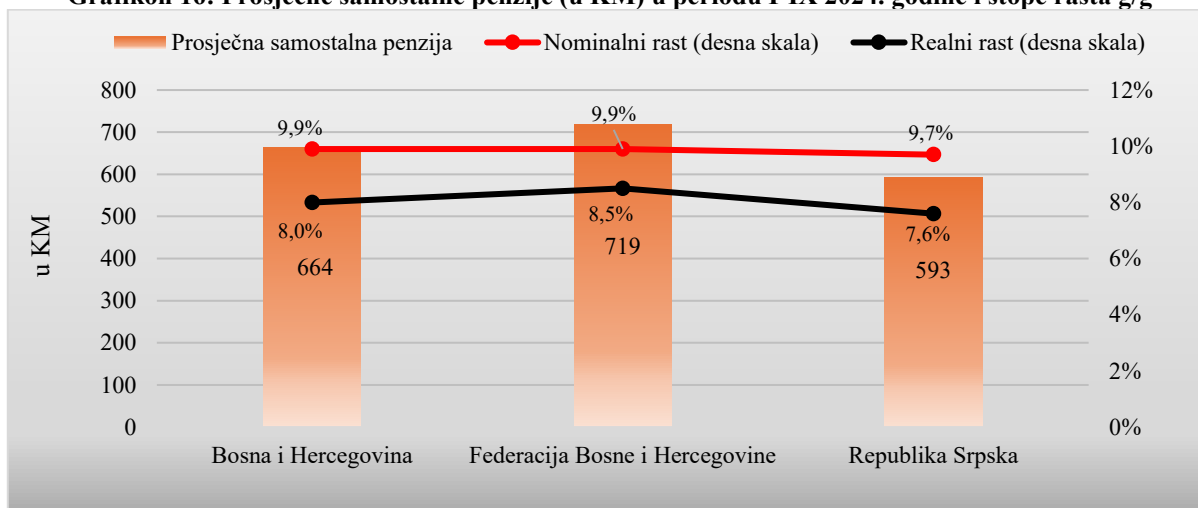
²⁷ Prosječna penzija u Bosni i Hercegovini je izračunata na osnovu prosječnih samostalnih mjesečnih penzija ponderisanih udjelom ukupnog broja penzionera u svakom od entiteta u ukupnom broju penzionera. Uzme li se u obzir i broj korisnika srazmjernje penzije u Federaciji Bosne i Hercegovine prosječna penzija u Bosni i Hercegovini u periodu I-IX 2024. godine iznosi oko 609 KM. Podaci o srazmjernim penzijama u Republici Srpskoj nisu objavljeni u statističkom biltenu.

²⁸ Uzme li se u obzir i broj korisnika srazmjernje penzije u Federaciji Bosne i Hercegovine prosječna penzija u Federaciji Bosne i Hercegovine iznosi oko 619 KM.

²⁹ U Republici Srpskoj za penzijski staž 15-20 godina najniža penzija je iznosila 360,76 KM, za penzijski staž 20-30 godina iznosila je 420,9 KM, za penzijski staž 30-40 godina iznosila je 481,08 KM i za penzijski staž 40 i više godina najniža penzija je iznosila 601,35 KM.

penzijski staž do 15. godina.³⁰ Analizirajući strukturu penzija primjetno je da najveći broj penzija pripada starosnim penzijama, a zatim porodičnim i invalidskim penzijama.³¹ U Bosni i Hercegovini u periodu I-IX 2024. godine prosječan broj penzionera koji primaju samostalne penzije iznosio je oko 650³² hiljada i u odnosu na isti period prethodne godine uvećan je za 2,1%.

Grafikon 16: Prosječne samostalne penzije (u KM) u periodu I-IX 2024. godine i stope rasta g/g

Izvor: Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje, Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske, DEP kalkulacije za Bosnu i Hercegovinu

³⁰ U septembru 2023. godine najniža penzija u Federaciji Bosne i Hercegovine je iznosila 538,3 KM a u Republici Srpskoj 275,3 KM za penzijski staž do 15. godine.

³¹ U Federaciji Bosne i Hercegovine udio starosnih penzija u septembru 2024. godine iznosio je oko 61% a potom porodičnih 27%. U Republici Srpskoj udio starosnih penzija iznosi oko 63% odnosno porodičnih 25%. Ostatak pripada invalidskim penzijama.

³² Broj penzionera u Bosni i Hercegovini u analizi predstavlja zbir penzionera koji primaju samostalne penzije od Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje i Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske bez obzira na mjesto prebivališta (u ili izvan Bosne i Hercegovine). Uzme li se u obzir i broj korisnika srazmjerne penzije u Federaciji Bosne i Hercegovine prosječan broj penzionera u Bosni i Hercegovini u periodu I-IX 2024. godine iznosi 732,7 hiljada. Podaci o srazmjernim penzijama u Republici Srpskoj nisu objavljeni u statističkom biltenu.

II JAVNE FINANSIJE

- *Javni prihodi na kraju devet mjeseci 2024. godine nastavili da ostvaruju rast*
- *Stanje javnog duga na kraju devet mjeseci 2024. godine ostvarilo neznatno smanjenje*
- *Konsolidovani budžet centralne vlade Bosne i Hercegovine ostvario suficit*

U periodu januar - septembar 2024. godine, javne finansije Bosne i Hercegovine, karakteriše nastavak pozitivnog trenda naplate ukupnih javnih prihoda, neznatno smanjenje javnog duga, kao i pozitivan fiskalni bilans konsolidovane centralne vlade Bosne i Hercegovine. Tokom posmatranog perioda, naplaćeno je oko 17,4 milijardi KM javnih prihoda (poreski prihodi, socijalni doprinosi i ostali prihodi). Time su prikupljeni javni prihodi u Bosni i Hercegovini zadržali pozitivan trend rasta (8,9% g/g). Rast uvoza tokom posmatranog perioda bio je glavni generator rasta prihoda od indirektnih poreza. Na rast prihoda od direktnih poreza i doprinosa uticala su dešavanja na tržištu rada sa početka godine (povećanje minimalne plate u oba entiteta)³³. Što se tiče fiskalnog bilansa, koji je pozitivan, treba uzeti u obzir da se radi o Centranoj vladi Bosne i Hercegovine, gdje nisu uključeni lokalni nivoi vlasti i neka javna preduzeća³⁴.

Indirektni porezi u Bosni i Hercegovini

Politika akciza na duvan u 2024. godini utvrđena je Zakonom o akcizama i Odlukom³⁵ Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine (UIO). Odluka o utvrđivanju posebne i minimalne akcize na cigarete i duvan u primjeni je sa 01.01.2024. godine.

U periodu januar- septembar 2024. godine, Uprava za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine (UIO) ukupno je naplatila oko 8,5 milijardi KM bruto prihoda od indirektnih poreza. Velike oscilacije u naplati prihoda tokom pojedinih mjeseci u značajnoj mjeri su se odrazile na stopu rasta prihoda u kumulativu. Kao rezultat navedenog, bruto prihodi od indirektnih poreza su ostvarili stopu rasta od oko 8,0% u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Takođe, za analizu naplate prihoda tokom posmatranog perioda 2024. godine, treba naglasiti da je osnovica za poređenje bila znatno niža u prvih pet mjeseci nego u ostatku 2023. godine zbog: visokih isplata povrata PDV-a (koje su se stabilizovale i počele smanjivati tek u drugom polugodištu 2023. godine) i smanjene naplate akciza na duvanske prerađevine zbog prelaska na novi režim plaćanja. Tokom posmatranog perioda, isplate povrata sa JR UIO bilježe smanjenje, što je, u svakom slučaju, uticalo na neto efekat naplate prihoda. Neto prihodi od indirektnih poreza, u posmatranom periodu, su iznosili oko 7 milijardi KM čime su zadržali dvocifrenu stopu rasta od oko 11,5% g/g.

³³ O ovim mjerama pisano je detaljnije u prethodnim ekonomskim trendovima.

³⁴ Podaci ne uključuju lokalni nivo vlasti (opštine i gradove), JP Ceste i JP Autoceste, kao i Fondove za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalidnih lica svih nivoa vlasti.

³⁵ Odluka o utvrđivanju posebne i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duvan za pušenje za 2024. godinu („Službeni glasnik BiH“, broj 87/23), a koja se primjenjuje od 01.01.2024. godine. Odlukom je definisano da se od 01.01.2024. godine, na cigarete i duvan za pušenje plaća sljedeća akciza i to :

1. akciza na cigarete - minimalna akciza (proporcionalna+specifična) iznosi 3,46 KM za pakovanje cigareta od 20 komada:
- proporcionalna akciza po stopi od 42% na osnovicu utvrđenu u skladu sa članom 15. stav (1) tačka b) Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 49/09, 49/14, 60/14, 91/17 i 50/22) i

- specifična akciza u iznosu od 82,50 KM za 1.000 komada, odnosno 1,65 KM za pakovanje od 20 komada

2. akciza na duvan za pušenje utvrđuje se u visini 80% minimalne akcize i iznosi od 138,40 KM po kilogramu.

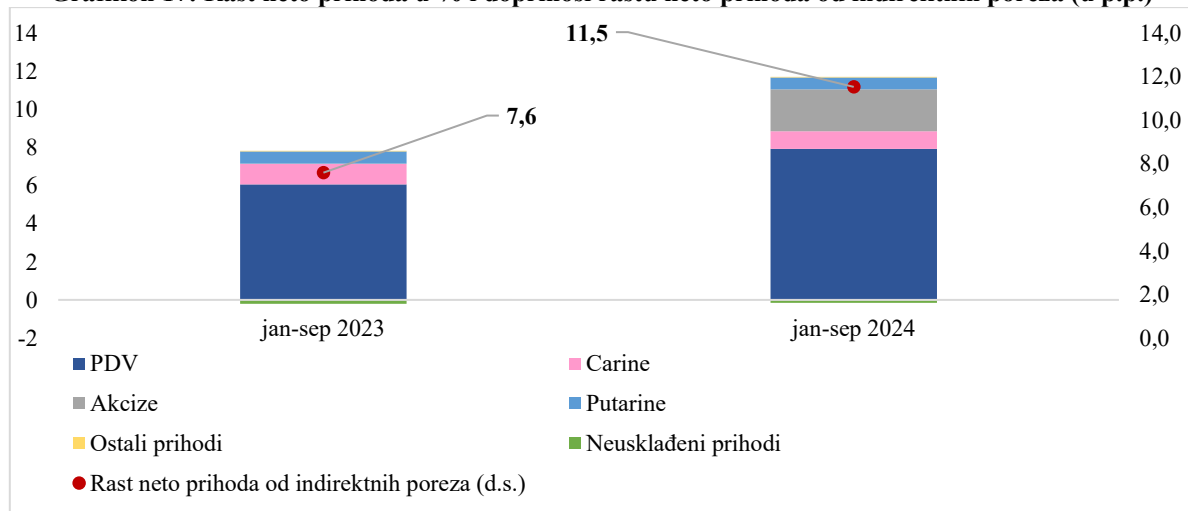
Tabela 4: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza (rast g/g u % ako nije drugačije naznačeno)

	struktura 2024	jan-sep 2023	jan-sep 2024	K1 2024	K2 2024	K3 2024
Bruto prihodi – prikupljeno	100,0	7,0	8,0	8,3	6,3	7,3
Povrati	20,7	4,8	-5,7	-6,9	-0,7	-4,9
Neto prihodi – prikupljeno	79,3	7,6	11,5	12,9	8,1	10,0
PDV	52,5	9,4	12,0	13,6	10,1	14,7
Carine	4,8	20,3	15,6	15,1	19,5	11,7
Akcize	15,0	0,0	11,4	9,5	18,2	7,0
Putarine	6,4	7,9	7,6	12,9	8,2	2,4
Ostali prihodi	0,2	12,2	16,3	24,9	27,0	8,1
Neusklađeni prihodi	0,3	-26,3	-30,4	3,0	-59,8	4,7
Raspoloživo za raspodjelu	100,0	7,1	8,0	9,7	6,7	7,3
Minimalne rezerve	21,1	4,8	-5,5	-6,0	-0,3	-4,8
Budžeti	78,9	7,7	11,6	14,6	8,5	10,0
Servisiranje vanjskog duga	11,8	55,8	9,0	-1,2	64,9	-1,4
Federacija Bosne i Hercegovine	7,8	54,2	9,1	-1,4	66,8	-0,9
Republika Srpska	3,9	60,2	8,3	-1,9	56,4	-2,2
Brčko Distrikt	0,1	31,1	26,3	29,7	806,9	-4,4
Raspodjeljeno nakon servisiranja vanjskog duga	67,1	2,2	12,0	18,1	1,3	12,1
Institucije Bosne i Hercegovine	9,6	17,8	-0,1	16,5	-12,2	1,3
Federacija Bosne i Hercegovine	35,2	0,2	13,1	17,5	1,3	13,9
Republika Srpska	19,9	-1,1	15,9	20,7	8,6	13,5
Brčko Distrikt	2,3	5,4	12,6	12,4	4,5	12,5

Izvor: UIO Bosne i Hercegovine

Pozitivan doprinos stopi rasta neto prihoda od indirektnih poreza dale su sve kategorije prihoda: porez na dodatu vrijednost od 7,9 p.p. (u daljem tekstu PDV), prihodi od akciza 2,2 p.p., prihodi od carina 0,9 p.p. i prihodi od putarina 0,6 p.p..

Grafikon 17: Rast neto prihoda u % i doprinosi rastu neto prihoda od indirektnih poreza (u p.p.)

Izvor: UIO Bosne i Hercegovine

PDV. Tokom posmatranog perioda 2024. godine, bruto prihodi od PDV-a su iznosili oko 6,1 milijardu KM, što je za oko 6,9% više nego u istom periodu prethodne godine. Analizirajući strukturu bruto prihoda od PDV-a tokom posmatranog perioda, može se zaključiti da je usporenje rasta bruto naplate PDV-a posljedica negativne stope rasta PDV-a na uvoz u martu, kao i usporenje mjesečnog rasta tokom ostatka posmatranog perioda 2024. godine. Sa druge strane, naplata prihoda od domaćeg PDV-a, tokom posmatranog perioda, bilježi ujednačen i kontinuiran rast, koji je u značajnoj mjeri dao doprinos stabilnom kretanju bruto prihoda od PDV-a. Prihodi od PDV-a po osnovu uvoza roba uvećani su za oko 5,1% g/g, dok su prihodi naplaćeni iz prometa domaćih roba i usluga rasli stopom od oko 9,7% g/g. Neto prihodi po osnovu PDV-a, tokom ovog perioda, su iznosili oko 4,6 milijardi KM, čime su zadržali dvocifrenu stopu rasta od oko 12,0% g/g.

Akcize. Naplata prihoda od akciza tokom devet mjeseci 2024. godine bilježi snažne oscilacije. Mjesečne stope su se kretale od -14,0% u januaru, do čak 67,1% u aprilu mjesecu tekuće godine. Evidentirana smanjenja, neutralizovana su značajno visokim stopama rasta, koje su bile prisutne tokom par mjeseci posmatrane godine. Za devet mjeseci tekuće godine, naplaćeno je oko 1,4 milijarde KM bruto prihoda od akciza, odnosno oko 1,3 milijarde KM neto prihoda. Time su prihodi od akciza ostvarili rast od oko 11,4% g/g. Prihodi od uvoza akciza su rasli stopom od 11,7% g/g, dok su prihodi od domaćih akciza rasli za oko 8,0% g/g. Ukupni prihodi od akciza na naftu i derivate nafte veći su za oko 7,6% g/g, duvan i duvanske prerađevine za 14,6% g/g, dok su prihodi od ostalih akciza veći za oko 6,0% g/g.

Putarine. Ukupno naplaćeni prihodi od putarina za period januar – septembar 2024. godine iznosili su oko 546 miliona KM, čime su ostvarili rast od oko 7,6% g/g. Naplata prihoda od putarine uglavnom prati trend u naplati akciza na naftu i naftne derivate, sa određenim razlikama koje potiču od različitih osnovica na koje se obračunava i plaća putarina, odnosno akcize na naftu i derivate nafte.

Carine. Neto prihodi od carinskih dažbina u periodu januar – septembar 2024. godine su iznosili oko 425 miliona KM, čime su ostvarili rast od oko 15,6% g/g. Kao što je i ranije spominjano, visoka stopa rasta prihoda od carina se može povezati i sa povećanjem svjetskih cijena proizvoda na inostranim tržištima koji se uvoze u Bosnu i Hercegovinu, ali i sa pozitivnim stopama rasta uvoza u Bosnu i Hercegovinu koji je prisutan tokom posmatranog perioda.

Raspoređeni prihodi. Za devet mjeseci tekuće godine, ukupni prihodi raspoloživi za raspodjelu su iznosili oko 8,5 milijardi KM. Nakon izdvajanja sredstava za izgradnju autoputeva i izgradnju i rekonstrukciju drugih puteva u Bosni i Hercegovini u iznosu od oko 339,1 miliona KM, minimalne rezerve u iznosu od oko 1,5 milijarde KM i sredstava za finansiranje institucija Bosne i Hercegovine u iznosu od 761,8 miliona KM, UIO Bosne i Hercegovine, je izvršila raspored preostalih sredstava u iznosu od oko 5,9 milijarde KM krajnjim korisnicima prema važećim koeficijentima³⁶. Od tog iznosa Federaciji Bosne i Hercegovine je doznačeno ukupno oko 6,0 milijardi KM (za servis vanjskog duga oko 677 miliona KM), Republici Srpskoj oko 2,0 milijarde KM (za servis vanjskog duga oko 322 miliona KM) i Brčko Distriktu oko 258 miliona KM (za servis vanjskog duga 12 miliona KM). U poređenju sa istim periodom prethodne godine, raspoređena sredstva sa jedinstvenog računa UIO za servis vanjskog duga su veća za 11,6% g/g, dok su raspoređena sredstva krajnjim korisnicima, nakon servisiranja obaveza vanjskog duga uvećana za 12,0% g/g.

Direktni porezi, doprinosi i neporeski prihodi

U januaru 2024. godine, obje entitetske vlade su donijele zakonske akte i određene mjere, koje će se u posmatranoj godini svakako odraziti na prihode entitetskih poreskih uprava, a o čemu je detaljnije pisano u prethodnim Ekonomskim trendovima.

Entitetske poreske uprave su za devet mjeseci 2024. godine, ukupno prikupile oko 9 milijardi KM javnih prihoda, iz svojih nadležnosti. Navedeni prihodi su time ostvarili usporeni rast od oko 9,7% g/g čime su nastavili pozitivan trend rasta, iako je isti za 5,7 p.p. manji od rasta ostvarenog u 2023. godini. Detalji slijede u tabeli ispod.

³⁶ Odlukom Upravnog odbora UIO Bosne i Hercegovine, broj: 02-02-15-3-1/23 od 04.09.2023. godine, utvrđeni su privremeni koeficijenti raspodjele sredstava sa Jedinstvenog računa za period jul-septembar 2023. godine, i isti iznose: FBiH 62,01%, RS 34,44%, Brčko Distrikt BiH 3,55%.

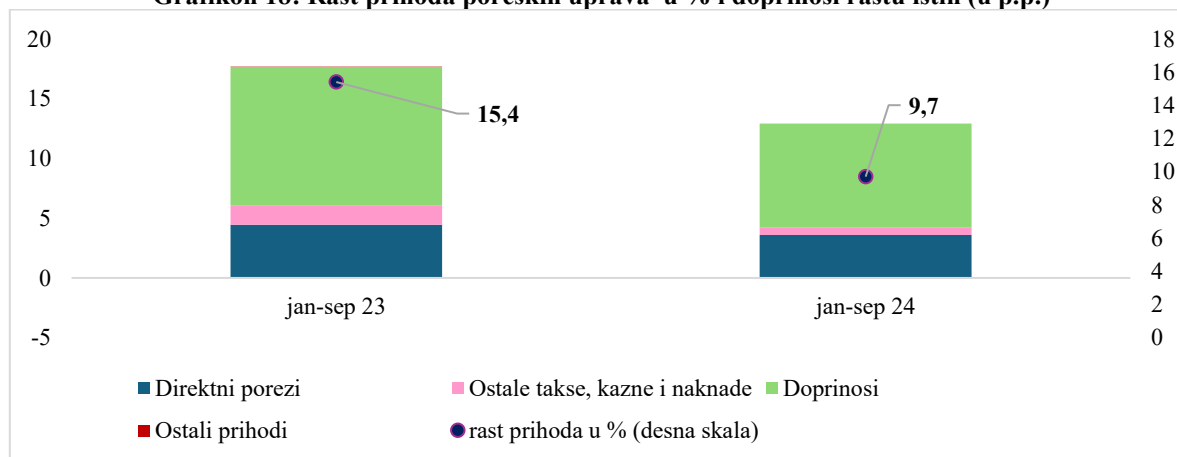
Tabela 5: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i kazni u periodu januar-septembar

Naziv prihoda	Federacija Bosne i Hercegovine			Republika Srpska			Bosna i Hercegovina		
	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %
	2023	2024		2023	2024		2023	2024	
Direktni porezi	1.127,5	1.207,2	7,1	597,8	738,4	23,5	1.725,3	1.945,6	12,8
Porez na dohodak	507,6	567,2	11,7	253,8	306,3	20,7	761,4	873,5	14,7
Porez na dobit	514,1	530,6	3,2	302,2	387,9	28,4	816,3	918,5	12,5
Porezi građana	105,4	109,0	3,4	41,8	44,2	5,7	147,2	153,2	4,0
Ostali porezi	0,4	0,3	-7,6	0,0	0,0	-	0,4	0,3	-7,6
Takse, kazne i naknade	624,3	648,6	3,9	414,6	428,2	3,3	1.038,9	1.076,9	3,7
Doprinosi	3.704,9	4.045,7	9,2	1.664,1	1.859,3	11,7	5.369,0	5.905,0	10,0
PIO	2.075,1	2.262,8	9,0	1.001,6	1.116,7	11,5	3.076,7	3.379,5	9,8
Zdravstvo	1.458,2	1.596,8	9,5	542,0	607,4	12,1	2.000,2	2.204,2	10,2
Nezaposleni	171,5	186,1	8,5	31,0	34,7	11,9	202,5	220,8	9,0
Dječija zaštita	0,0	0,0		83,9	93,7	11,7	83,9	93,7	11,7
Zapošljavanje invalida	0,0	0,0		5,7	6,8	20,2	5,7	6,8	20,2
Ostali prihodi	1,9	0,3	-81,1	0,1	0,1	-57,4	2,0	0,4	-79,5
UKUPNO	5.458,5	5.901,8	8,1	2.676,7	3.026,0	13,0	8.135,2	8.927,8	9,7

Izvor: entitetske poreske uprave

Doprinosi. Za devet mjeseci tekuće godine, ukupno je prikupljeno oko 6 milijardi KM javnih prihoda po ovom osnovu. U poređenju sa istim periodom 2023. godine, ovi prihodi su ostvarili povećanje od oko 10%. Sve pojedinačne kategorije prihoda od doprinosa bilježe pozitivne stope rasta, što se može vidjeti iz tabele iznad. Kao i u ranijim periodima, dominantna kategorija u strukturi prihoda po osnovu doprinosa su prihodi od doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje (PIO).

Grafikon 18: Rast prihoda poreskih uprava u % i doprinosi rastu istih (u p.p.)

Izvor: entitetske poreske uprave

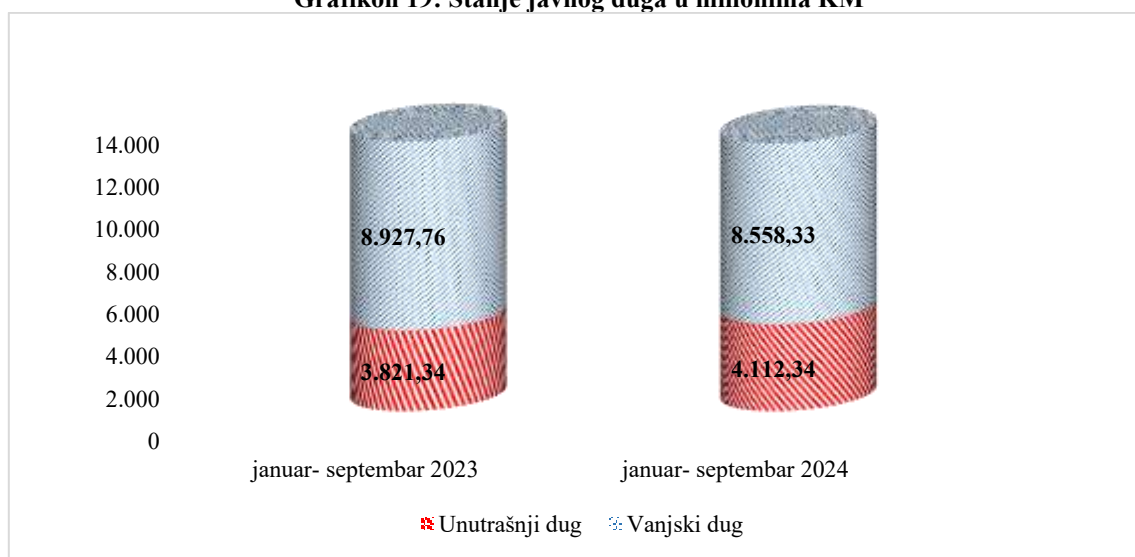
Direktni porezi. Prihodi po osnovu direktnih poreza na nivou Bosne i Hercegovine, za devet mjeseci 2024. godine, su iznosili oko 2 milijarde KM, čime su ostvarili povećanje od oko 12,8% g/g. U strukturi navedenih prihoda dominiraju prihodi od poreza na dobit. Prihodi od poreza na dobit ostvarili su stopu rasta od oko 12,5% g/g. Na pomenuti rast uticali su ostvareni prihodi od poreza na dobit banaka i društava iz oblasti osiguranja i reosiguranja imovine i lica. Prihodi od poreza na dohodak bilježe stopu od oko 14,7% g/g i rezultat je mjera entitetskih vlada koje su u primjeni sa početkom godine.

Takse, kazne i naknade. Po osnovu različitih taksi, naknada i kazni tokom posmatranog perioda 2024. godine, ukupno je naplaćeno oko 1,1 milijardu KM, što je oko 3,7% više nego u istom periodu prethodne godine. Na rast prihoda u kategoriji taksi najviše uticaja je imalo povećanje naplate različitih administrativnih i komunalnih taksi (na firmu, držanje reklamnih panoa, držanje opreme za igru, itd.). U kategoriji naknada najveći doprinos rastu ove kategorije prihoda dali su prihodi od naknada za priređivanje igara na sreću i naknada za korišćenje prirodnih resursa i mineralnih sirovina, naknada za korišćenje parking prostora, kao i naknada za uređivanje građevinskog zemljišta.

Stanje javnog duga

Prema posljednjim dostupnim podacima Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine (dalje u tekstu MFT), ukupan javni dug (sa javnim dugom entiteta i Brčko Distrikta i vanjskim dugom jedinica lokalne samouprave) na kraju devet mjeseci 2024. godine je dostigao iznos od oko 12,7 milijardi KM. U poređenju sa istim periodom 2023. godine, stanje javnog duga je zabilježilo smanjenje. Ovim je javni dug Bosne i Hercegovine mjereno udjelom prema BDP-u smanjen za 5,9 p.p. na 30,9% BDP-a³⁷. Smanjenje javnog duga kao udjela prema BDP-u jeste što je nivo duga na kraju posmatranog perioda manji nego u istom periodu prethodne godine, ali je istovremeno i BDP znatno veći. Na kraju posmatranog perioda, stanje vanjskog javnog duga je zabilježilo smanjenje od 4,1%, g/g, dok je unutrašnji dug povećan za 7,6% g/g.

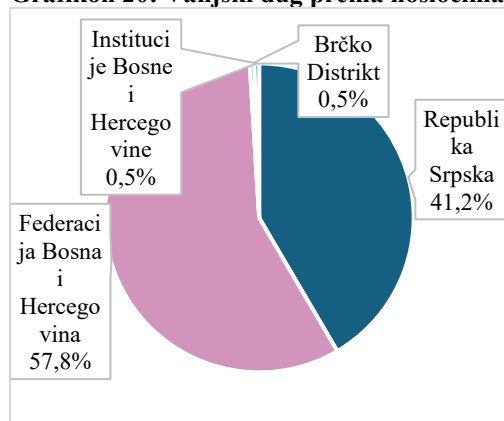
Grafikon 19: Stanje javnog duga u milionima KM

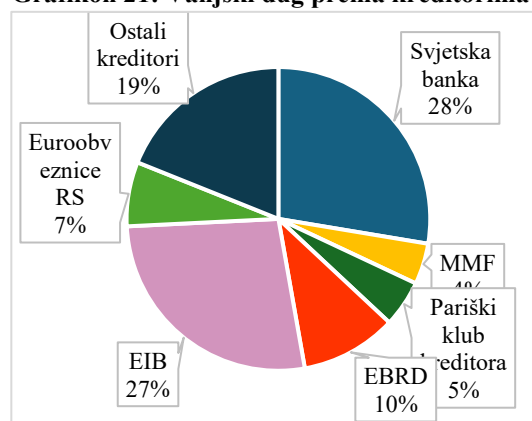
Izvor: MFT Bosne i Hercegovine

Javni vanjski dug. Prema podacima MFT Bosne i Hercegovine, stanje javnog vanjskog duga na kraju posmatranog perioda 2024. godine, je iznosilo oko 8,6 milijardi KM, čime je vanjski dug, u poređenju sa istim periodom prethodne godine, manji za oko 4,1%. Vanjski dug mjereno udjelom prema BDP-u, bilježi smanjenje od 2,1 p.p., čime je na kraju posmatranog perioda iznosio 20,9% BDP.

³⁷ BDP za III kvartal 2024. godine, rashodovni pristup, https://bhas.gov.ba/data/Publikacije/Saopštenja/2024/NAC_04_2024_Q3_0_BS.pdf

Grafikon 20: Vanjski dug prema nosiocima

Izvor: MFT Bosne i Hercegovine

Grafikon 21: Vanjski dug prema kreditorima

Izvor: MFT Bosne i Hercegovine

Struktura vanjskog duga prema nosiocima i prema kreditorima je prikazana na grafikonima iznad. U strukturi vanjskog duga prema valutama dominira dug izražen u evrima sa 47,5%. Oko 60,9% vanjskog duga (kredita) je ugovoreno po fiksnoj kamatnoj stopi.

Tokom posmatranog perioda 2024. godine, ukupno je servisirano oko 1,1 milijardu KM obaveza po osnovu vanjskog duga. Od tog iznosa 75,5% se odnosi na servis glavnice vanjskog duga.

U toku posmatranog perioda, a prema podacima MFT Bosne i Hercegovine, ukupno je povučeno oko 697,3 miliona KM novih kreditnih sredstava, što je za oko 3 puta više nego u istom periodu 2023. godine.

Po osnovu odobrenih, a neangažovanih kreditnih sredstava, za devet mjeseci posmatrane godine, ukupno je plaćeno oko 4 miliona KM „penala“, što je za oko 31,9% manje u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Kao i u ranije posmatranim periodima, najveći iznos je plaćen Evropskoj banci za obnovu i razvoj (EBRD) (62,6%) od ukupno plaćenih sredstava.

Javni unutrašnji dug. Unutrašnji dug, prema podacima MFT Bosne i Hercegovine na kraju posmatranog perioda 2024. godine, je dostigao iznos od oko 4,1 milijardu KM, i u poređenju sa istim periodom prethodne godine veći je za 7,6%. Unutrašnji dug Bosne i Hercegovine mjeran udjelom prema BDP-u u poređenju sa prethodnom godinom, je veći za 0,2 p.p. i na kraju posmatranog perioda je iznosio oko 10,0% BDP-a.

Ukupan unutrašnji dug Federacije Bosne i Hercegovine je iznosio oko 1,2 milijardu KM a Republike Srpske oko 2,6 milijarde KM³⁸.

Unutrašnji dug javnih preduzeća i direktni i indirektni unutrašnji državni dug bilježe smanjenje³⁹, tokom posmatranog perioda. Međutim, njihov udio u ukupnom unutrašnjem javnom dugu je beznačajan. Detalji se mogu vidjeti iz tabele ispod.

³⁸ Ministarstvo finansija i trezora, Informacija o unutrašnjem dugu

³⁹ Unutrašnji dug javnih preduzeća evidentiranih u Registru pravnih lica koje osnivaju Institucije Bosne i Hercegovine, a koji se vodi u Ministarstvu pravde Bosne i Hercegovine. Ugovaranje i servisiranje ovih kredita vrši se direktno između preduzeća i kreditora.

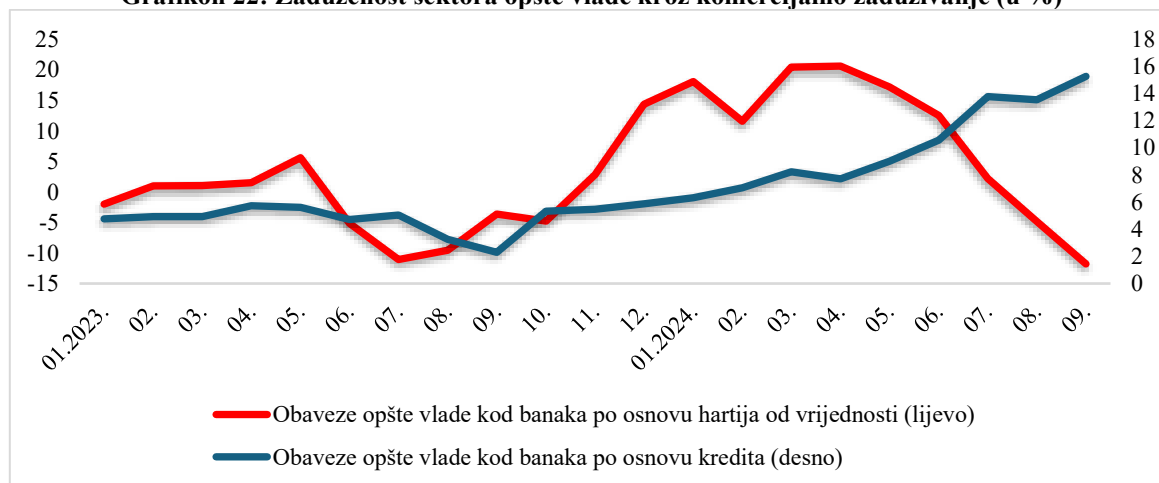
Tabela 6: Stanje unutrašnjeg duga prema nosiocima u milionima KM

Nosilac obaveza	K3 2023.	K3 2024.	rast u %
<i>Dug vlada entiteta/ Distrikta</i>	2.863,5	3.071,0	7,2
<i>Dug kantona</i>	234,2	253,6	8,3
<i>Dug gradova</i>	244,0	268,8	10,2
<i>Dug opština</i>	173,4	196,9	13,6
<i>Dug fondova socijalne sigurnosti</i>	174,3	226,8	30,1
<i>Dug javnih preduzeća</i>	117,2	86,0	-26,7
<i>Unutrašnji dug javnih preduzeća koje osnivaju Institucije Bosne i Hercegovine</i>	14,8	9,4	-36,7
UKUPNO UNUTRAŠNJI DUG	3.821,3	4.112,3	7,6

Izvor: MFT BiH

Potraživanja od sektora opšte vlade⁴⁰. Ukupna komercijalna zaduženost sektora opšte vlade Bosne i Hercegovine na kraju devet mjeseci 2024. godine, a prema podacima Centralne banke Bosne i Hercegovine (dalje u tekstu CBBiH), je dostigla iznos od oko 3,5 milijardi KM. Time je zaduživanje opšte vlade, kroz kredite uzete kod komercijalnih banaka i emisije hartija od vrijednosti na kraju posmatranog perioda 2024. godine poraslo za oko 13,8% u poređenju sa istim periodom 2023. godine. Rast je ostvaren zbog rasta obje kategorije duga po ovom osnovu. Međutim, značajniji doprinos daje rast kredita. Obaveze po uzetim kreditima, sa početkom godine ponovo bilježe povećanje, nakon što je zaduživanje putem komercijalnih kredita posljednje dvije godine bilježilo negativne mjesečne stope rasta. Navedeni rast značajno ubrzava sa početkom drugog tromjesečja posmatrane godine. Na kraju posmatranog perioda 2024. godine, obaveze po kreditima su rasle stopom od oko 18,9% g/g. Rast obaveza po hartijama od vrijednosti je posljednjih godina u konstantnom porastu, s tim da su od početka posmatrane godine stope i dvocifrene. Sa povećanjem zaduživanja putem kredita, zaduživanje po hartijama od vrijednosti usporava svoj rast, te na kraju posmatranog perioda je iznosilo oko 1,4% g/g. Rezultat rasta navedenih kategorija jeste finansiranje planiranih i povećanih rashoda u tekućoj godini (povećanje penzija, povećanje izdataka za budžetske korisnike). Kretanje komercijalnog zaduživanja prikazano je na grafikonu ispod.

Grafikon 22: Zaduzenost sektora opšte vlade kroz komercijalno zaduživanje (u %)

Izvor: CBBiH

⁴⁰U skladu sa GFS Priručnikom, sektor opšte vlade definiše se tako da obuhvata sve entitete koji obavljaju funkcije vlade kao njihove osnovne djelatnosti. On ne obuhvata poslovna poduzeća u vlasništvu vlade koja proizvode robe i/ili usluge te ostvaruju profit prodajom istih po ekonomskim cijenama. U opštu vladu uključeni su i fondovi socijalne zaštite, tj. fondovi za penzijsko-invalidsko osiguranje, zapošljavanje, zdravstvo, dječiju zaštitu i za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom, te vanbudžetski fondovi za izgradnju puteva odnosno JP direkcije za izgradnju i održavanje cesta svih nivoa vlasti kao i JP autoputevi u oba entiteta.

Za devet mjeseci 2024. godine Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je emitovala četiri emisije dugoročnih obveznica, u iznosu 140,0 miliona KM, uz kamatnu stopu od 3,95 do 4,65% i period otplate 3,5 i 10 godina. Vlada Republike Srpske je, tokom posmatranog perioda, emitovala sedam emisija dugoročnih obveznica u iznosu od 161,0 milion KM uz kamatnu stopu od 6,00% i period otplate 5 godina. Takođe, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je emitovala sedam emisija trezorskih zapisa, dok je Vlada Republike Srpske emitovala devet emisija trezorskih zapisa. Detalji o vrstama hartija od vrijednosti i uslovima zaduživanja mogu se naći u dodatku Ekonomskih trendova (tabele od 7 do 10).

Izveštaj o operacijama konsolidovane centralne vlade Bosne i Hercegovine⁴¹

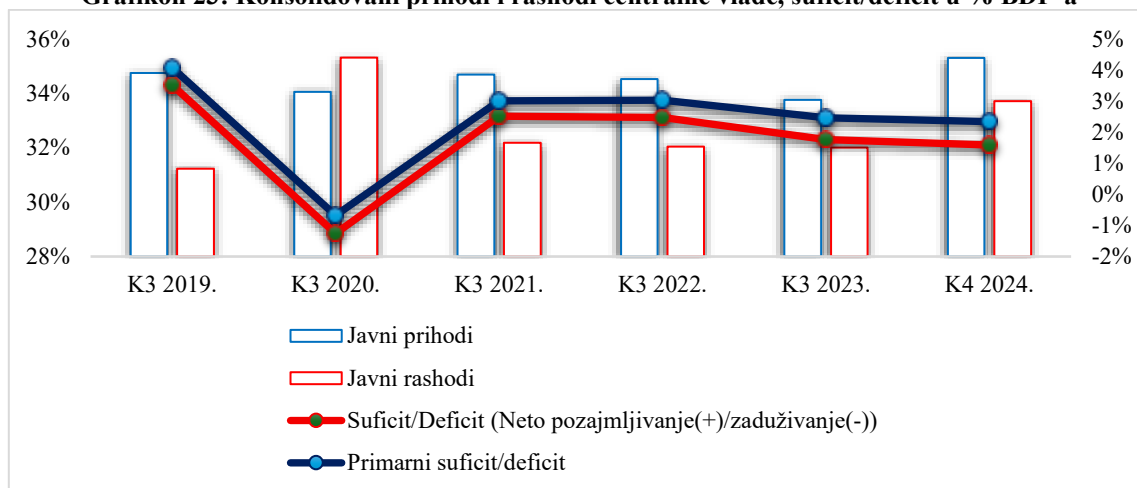
U skladu sa osnovnim ciljevima fiskalne politike i strateškim pravcima usmjerenim ka postizanju fiskalne održivosti, svi nivoi vlasti su se čvrsto opredijelili da nivo javnih rashoda, kao udio u BDP-u, treba smanjivati s ciljem da nivo javnih rashoda konsolidovano na nivou Bosne i Hercegovine bude ispod 40% BDP-a. Takođe, potrebno je promijeniti strukturu javne potrošnje u pravcu jačanja kapitalnih investicija, a na teret smanjenja tekućih rashoda. To su još i nastavak provođenja strukturalnih reformi sa ciljem povećanja privredne aktivnosti, povećanje budžetske discipline, jačanje fiskalne odgovornosti, poboljšanje naplate javnih prihoda, stvaranje povoljne poreske politike i daljeg očuvanja socijalne i fiskalne stabilnosti, smanjenje budžetskog deficita. Ovo su iskazali svi nivoi vlasti i u svojim DoB-ovima za period 2024-2026. godina.

Poštujući budžetski ciklus i kalendar, Budžet Republike Srpske u iznosu od oko 5,7 milijardi KM (više za oko 4,0% u odnosu na Rebalans) i budžet Brčko Distrika u iznosu od oko 399,4 miliona KM (23,5% povećanje), su usvojeni na vrijeme, odnosno u 2023. godini. Budžet Federacije Bosne i Hercegovine u iznosu od oko 7,5 milijardi KM je kasnio sa usvajanjem, tako da je isti usvojen početkom 2024. godine i veći je u odnosu na rebalans za 2023. godinu za oko 7,7%. Budžet Institucija i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine u iznosu od oko 1,4 milijarde KM (više za oko 3,0%), nakon sprovođenja dvije odluke o privremenom finansiranju, je usvojen u julu mjesecu 2024. godine, dok je na snazi bila treća odluka o privremenom finansiranju. Što se tiče povećanja entitetskih budžeta, najvećim dijelom se odnose na penzije i izdvajanja prema socijalnim kategorijama, kao i raznih vidova podsticaja za privredu. Povećanja penzija i plata su izvršena kao rezultat ublažavanja inflatornih pritisaka (u Federaciji Bosne i Hercegovine je posljednje usklađivanje penzija izvršeno u aprilu 2024. godine od 6,5% sa akontativnom primjenom od 1. januara 2024. godine). U Republici Srpskoj posljednje povećanje penzija je izvršeno u januaru 2024. godine (9,2%). Uzimajući u obzir navedena, kao i planirana povećanja izdataka za boračke populacije i druge budžetske korisnike, kao i otplatu javnog duga, može se očekivati rast vladinih obaveza u 2024. godini, a samim tim i negativan fiskalni bilans.

Na kraju devet mjeseci 2024. godine, primarni fiskalni bilans centralne vlade je iznosio oko 959 miliona KM, odnosno oko 2,3% BDP-a prema rashodovnom pristupu. U istom periodu, tekući fiskalni bilans je ostvario suficit u iznosu od 652,0 miliona KM (1,6% BDP-a). Ostvareni suficit rezultat je pozitivnih trendova u naplati prihoda, prvenstveno poreskih prihoda. Nastavljen je rast prihoda od indirektnih poreza koji su u značajnoj mjeri posljedica rasta cijena, a koji su uglavnom korišteni za finansiranje tekuće potrošnje i refinansiranje dospelih obaveza.

⁴¹ Podaci o konsolidovanoj centralnoj vladi ne uključuju lokalni nivo vlasti (opštine i gradove), JP Autoceste i JP ceste kao i Fondove za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom svih nivoa vlasti.

Grafikon 23: Konsolidovani prihodi i rashodi centralne vlade, suficit/deficit u % BDP-a

Izvor: CBBiH

Konsolidovani prihodi centralne vlade Bosne i Hercegovine na kraju posmatranog perioda 2024. godine su iznosili oko 14,5 milijardi KM, što je za 12,4% više nego u istom periodu prethodne godine. Time se javni prihodi mjereni udjelom prema BDP-u uvećani za 1,5 p.p. i iznosili oko 35,3% BDP-a. Svi nivoi vlasti ostvarili su rast prihoda. Glavni generatori rasta prihoda tokom posmatranog perioda jesu poreski prihodi (12,2% g/g), a posebno prihodi od indirektnih poreza.

Konsolidovani rashodi centralne vlade Bosne i Hercegovine, tokom posmatranog perioda, su uvećani za 11,3% g/g čime su dostigli iznos od oko 13,8 milijardi KM. Udio rashoda prema BDP-u je povećan za 1,7 p.p. u poređenju sa istim periodom prethodne godine i na kraju devetog mjeseca 2024. godine je iznosio oko 33,7%. Glavni razlog rasta javnih rashoda jesu mjere vlada (budžetom planirani rashodi) koje se finansiraju tokom posmatranog perioda, a odnose se na socijalne transfere i povećanje izdataka za budžetske korisnike. Svi nivoi vlasti, su tokom posmatranog perioda, ostvarili rast javnih rashoda. Na rast rashoda, najviše uticaja je imao rast glavnih rashodovnih kategorija: izdaci za socijalnu pomoć (socijalni transferi) usljed sprovođenja ranije spomenutih vladinih mjera od oko 11,2% g/g (koja u ukupnim rashodima učestvuje sa 45,5%), nadoknada zaposlenim zbog povećanja plata oko 8,6% g/g (sa 26,6% učešća) i korišćenje roba i usluga oko 12,5%. Na strani rashoda, rashodi po osnovu otplate kamata je ostvarilo povećanje oko 11,7% u poređenju sa istim periodom 2023. godine. Kod oba entiteta, glavna kategorija na strani rashoda jesu izdvajanja za socijalnu pomoć, dok kod Institucija Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta glavna rashodovna kategorija jesu nadoknada zaposlenima, jer u rashodima ovih nivoa vlasti ne postoje izdvajanja po osnovu socijalnih transfera.

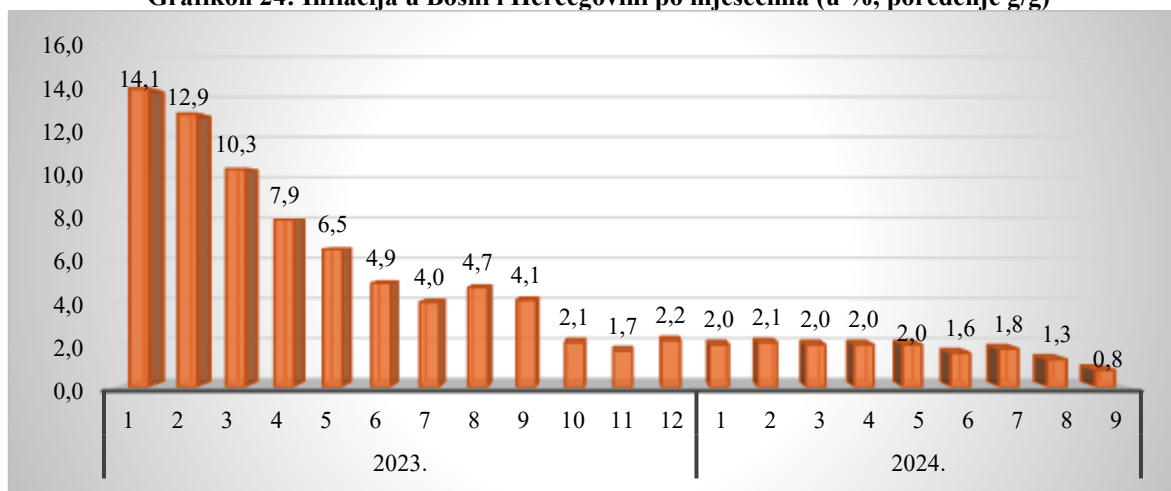
III CIJENE, MONETARNI I FINANSIJSKI SEKTOR

Cijene

- *Usporen rast inflacije u Bosni i Hercegovini.*
- *Stabilizacija svjetskih cijena energenata.*
- *Cijene u odjeljima hrane i bezalkoholnih pića, ostalih dobara i usluga, alkoholnih pića i duvana, te restorana i hotela imale najveći doprinos ukupnoj inflaciji u Bosni i Hercegovini.*

U Bosni i Hercegovini je registrovan usporen rast ukupnog nivo cijena. U periodu I-IX 2024. godine nivo inflacije je iznosio 1,7% g/g. Posmatrajući po kvartalima, od K1 došlo je do usporavanja rasta cijena do kraja K3. U periodu I-IX 2024. godine inflacija u Federaciji Bosne i Hercegovine je iznosila 1,3% a u Republici Srpskoj 2% (detaljan prikaz po mjesecima je predstavljen u tabeli u Dodatku). Inflacija u Evropskoj uniji prema podacima EUROSTAT-a je takođe značajno usporila u poređenju sa istim periodom prethodne godine i iznosila je 2,6% g/g u periodu I-IX 2024. godine.

Grafikon 24: Inflacija u Bosni i Hercegovini po mjesecima (u %, poređenje g/g)

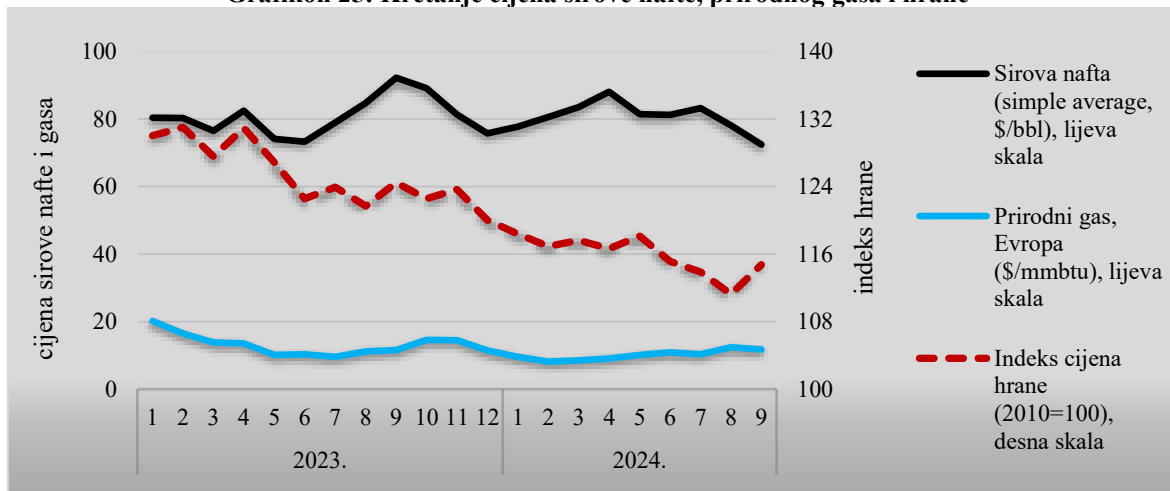

Izvor: BHAS

Usporen rast inflacije rezultat je smanjenja, ali i usporenog rasta cijena u pojedinim CPI odjeljima. Tako su cijene u odjeljku odjeće i obuće u periodu I-IX 2024. godine smanjene za 7,5% g/g. Pored ovog odjeljka, uz stabilizaciju cijena sirove nafte i naftnih derivata u periodu I-IX 2024. godine u odjeljku prevoza cijene su bile više za 0,3% g/g i nisu imale značajan uticaj na rast inflacije u Bosni i Hercegovini. Cijena sirove nafte u septembru 2024. godine je iznosila 72,4 \$/barelu i niža je u odnosu na isti mjesec prethodne godine za 21,5% odnosno u prosjeku perioda I-IX 2024. godine bila je veća za 0,5% g/g zbog rasta cijena ovog energenta u P1 2024. godine.

Pored odjeljka prevoza cijene u odjeljku stanovanja, vode, električne energije, plina i drugih energenata su takođe imale usporen rast od 0,5% g/g. Međugodišnje smanjenje cijena plina, tečnih i čvrstih goriva u periodu I-IX 2024. godine imalo je negativan doprinos rastu cijena u domenu režijskih troškova. S druge strane, rast cijena vodosnabdijevanja, komunalnih usluga, električne energije, najamnina za stanovanje, održavanje i popravke stana imali pozitivan doprinos rastu cijena u posmatranom odjeljku. Cijena prirodnog gasa (Evropa) na svjetskom tržištu u prosjeku perioda I-IX 2024. godine bila je niža za 22,2% g/g.

Grafikon 25: Kretanje cijena sirove nafte, prirodnog gasa i hrane

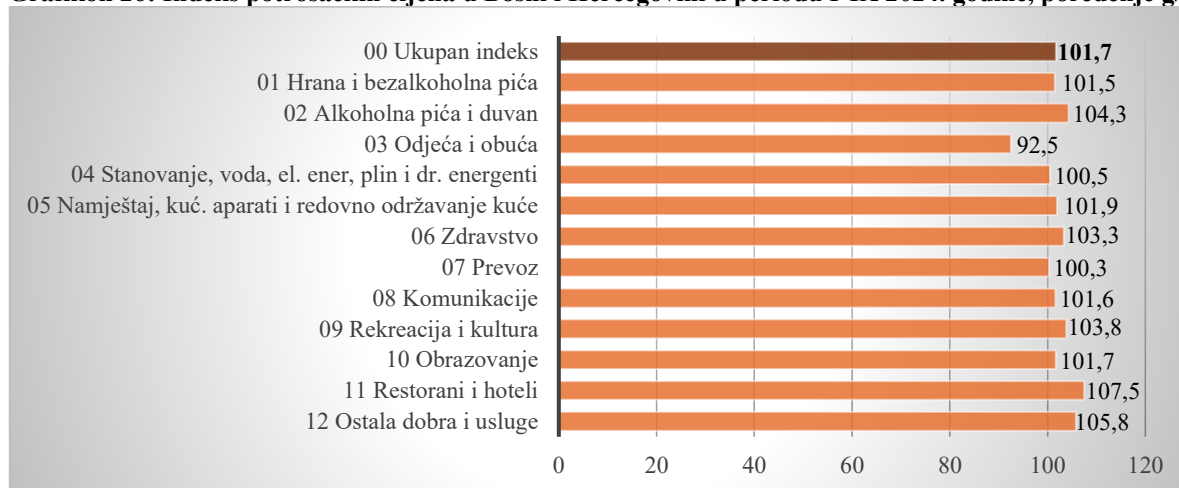
Izvor: Svjetska banka

Najznačajniji rast cijena bio je u odjeljcima hrane i bezalkoholnih pića, ostalih dobara i usluga, a zatim alkoholnih pića i duvana, restorana i hotela.

Cijene u odjeljku hrane i bezalkoholnih pića u periodu I-IX 2024. godine su uvećane za 1,5% g/g. Na taj način odjeljak hrane i bezalkoholnih pića imao je najveći doprinos rastu ukupne inflacije u Bosni i Hercegovini. S druge strane, vrijednost indeksa hrane na svjetskom tržištu u prosjeku perioda I-IX 2024. godine bila je niža za 8,5% g/g.⁴²

U odjeljku alkoholnih pića i duvana u periodu I-IX 2024. godine cijene su uvećane za 4,3% g/g uz poskupljenja cigareta od strane pojedinih proizvođača tokom marta i jula. Pored toga, od 1. januara 2024. godine stupila je na snagu Odluka o utvrđivanju specifične i minimalne akcize⁴³ na cigarete i duvan za 2024. godinu.

Grafikon 26: Indeks potrošačkih cijena u Bosni i Hercegovini u periodu I-IX 2024. godine, poređenje g/g

Izvor: BHAS

⁴² Izvor: Svjetska banka, baza podataka.

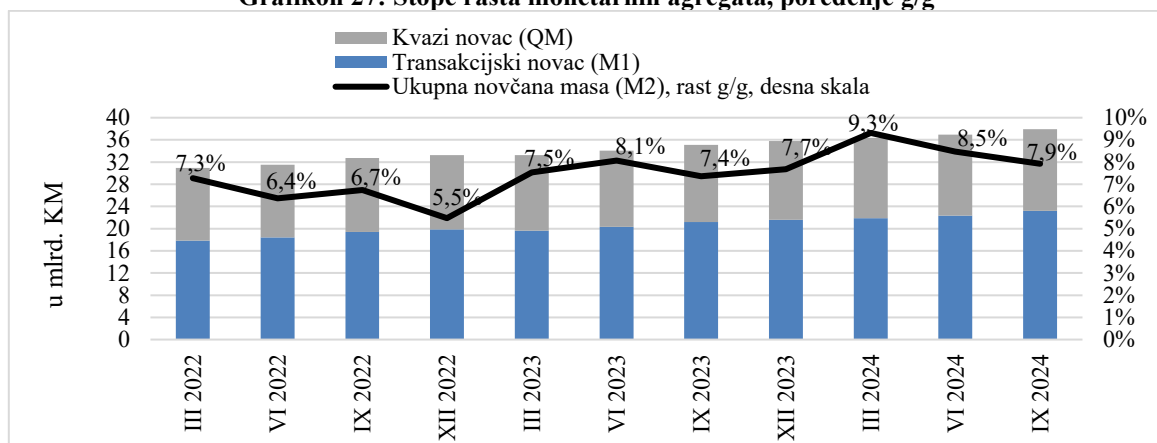
⁴³ Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje donio je Odluku o utvrđivanju specifične i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duvan za pušenje za 2024. godinu. Minimalna akciza za pakovanje cigareta od 20 komada iznosi 3,46 KM (u 2023. godini je iznosila 3,35 KM), a specifična akciza iznosi 1,65 KM za pakovanje cigareta od 20 komada (ostala je ista u odnosu na 2023. godinu). Akciza na duvan za pušenje utvrđuje se u visini od 80% minimalne akcize na cigarete utvrđene u članu 3. stav (3) ove odluke iznosi 138,4 KM po kilogramu (u 2023. godini je iznosila 134 KM po kilogramu). Izvor: Odluka o utvrđivanju specifične i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duvan za pušenje za 2024. godinu.

Monetarni sektor

- Rast ukupne novčane mase na kraju septembra 2024. godine. Najveći doprinos rastu dali su prenosivi depoziti u domaćoj valuti.
- Prosječna stopa obavezne rezerve nije se mijenjala i iznosila je 10%.
- Bruto devizne rezerve uvećane na kraju posmatranog perioda. Najznačajniji doprinos rastu bruto deviznih rezervi dale su investicije u vrijednosne papire.

Prema podacima Centralne banke Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu CBBiH) ukupna novčana masa (M2) na kraju septembra 2024. godine uvećana je za 7,9% u odnosu na isti mjesec prethodne godine i iznosila je oko 37,9 mlrd. KM. Posmatrajući strukturu M2 u posmatranom mjesecu najveće učešće su imali prenosivi depoziti u domaćoj valuti (43,3%), ostali depoziti u stranoj valuti (19,9%) te gotovina izvan banaka (17,9%). Najznačajniji doprinos rastu M2 dao je transakcijski novac (M1) sa stopom rasta od 9,6% g/g, dok je kvazi novac (QM) uvećan za 5,4% g/g. U okviru M1 najveći doprinos rastu M2 dali su prenosivi depoziti u domaćoj valuti (4,6 p.p.) uz stopu rasta 11% g/g, dok su u okviru QM, najveći doprinos rastu M2 dali ostali depoziti u stranoj valuti (1,5 p.p.) uz stopu rasta od 7,5% g/g.

Grafikon 27: Stope rasta monetarnih agregata, poređenje g/g

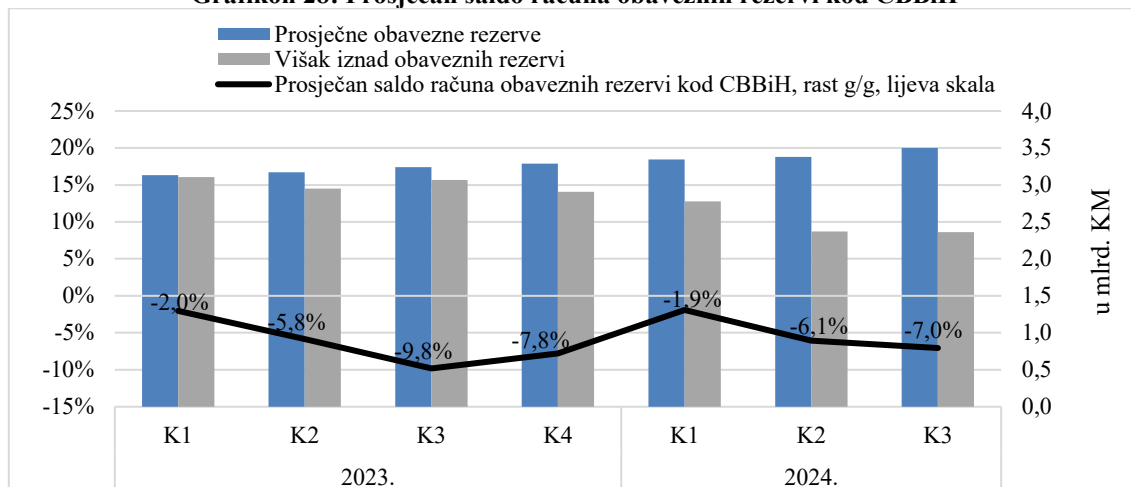
Izvor: CBBiH

Na kraju septembra 2024. godine rezervni novac (u daljem tekstu M0) uvećan je za 2,4% u odnosu na isti mjesec prethodne godine i iznosio je oko 14,8 mlrd. KM. Posmatrajući strukturu M0 u posmatranom mjesecu najveće učešće je imala gotovina izvan monetarnih vlasti (54%), a zatim depoziti banaka kod monetarnih vlasti (45,9%). Najznačajniji doprinos rastu M0 dala je gotovina izvan monetarnih vlasti (2,3 p.p.) sa stopom rasta od 4,3% g/g, dok su prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti imali su negativan doprinos rastu rezervnog novca.

Prosječan saldo računa obaveznih rezervi kod CBBiH na kraju septembra 2024. godine manji je za 7% u odnosu na isti mjesec prethodne godine i iznosio je oko 5,9 mlrd. KM. Na smanjenje prosječnog salda računa obaveznih rezervi kod CBBiH uticalo je smanjenje viška iznad obaveznih rezervi (-22,9% g/g) jer su prosječne obavezne rezerve uvećane za 8% g/g i iznose 3,5 mlrd. KM. U strukturi prosječnog salda računa obaveznih rezervi kod CBBiH udio prosječnih obaveznih rezervi iznosi 59,7%, dok je udio viška iznad obavezne rezerve 40,3%.

Prosječna stopa obavezne⁴⁴ rezerve na kraju septembra 2024. godine nije se mijenjala i iznosila je 10%, dok je implicitna⁴⁵ stopa obavezne rezerve iznosila 16,8%.

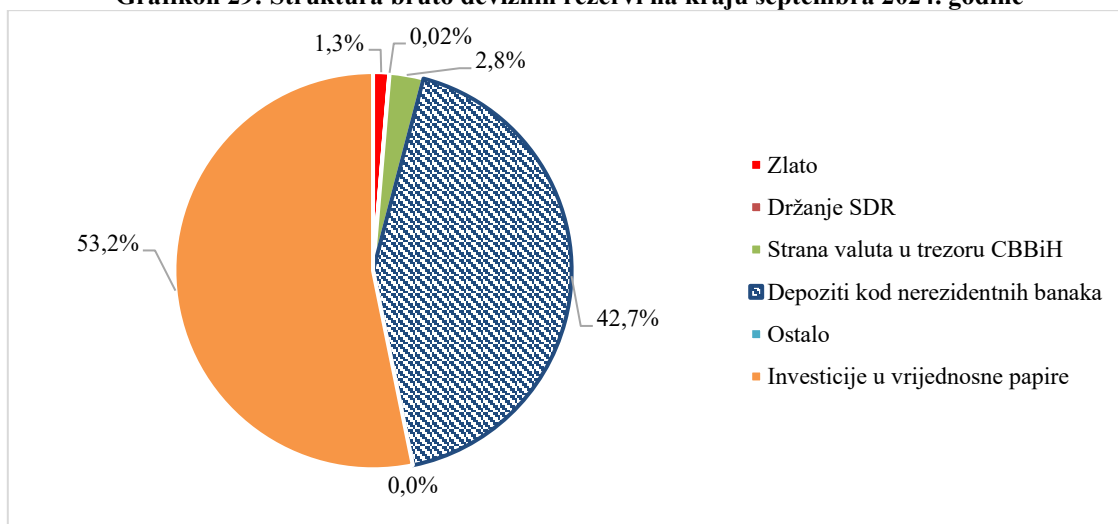
Grafikon 28: Prosječan saldo računa obaveznih rezervi kod CBBiH

Izvor: CBBiH

Na kraju septembra 2024. godine bruto devizne rezerve iznosile su 16,9 mlrd. KM i veće su za 6% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Posmatrajući strukturu bruto deviznih rezervi i dalje dominiraju investicije u vrijednosne papire 53,2%, a zatim depoziti kod nerezidentnih banaka sa 42,7%, strana valuta u trezoru 2,8% dok je zlato imalo udio od 1,3%. Najznačajniji doprinos rastu bruto deviznih rezervi dale su investicije u vrijednosne papire (12,4 p.p.) sa stopom rasta od 28,3% g/g. S druge strane, depoziti kod nerezidentnih banaka sa stopom od -13,2% g/g imali su negativan doprinos na kretanje bruto deviznih rezervi (-6,9 p.p.). Pokrivenost rezervnog novca deviznim rezervama iznosila je 113,7% čime su ispoštovane odredbe valutnog odbora.

Grafikon 29: Struktura bruto deviznih rezervi na kraju septembra 2024. godine

Izvor: CBBiH

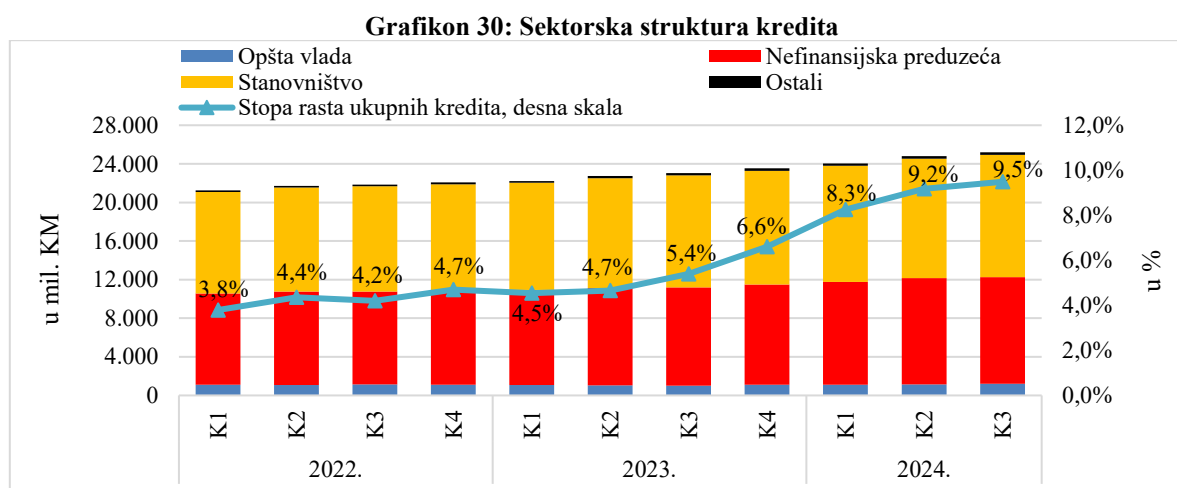
⁴⁴ Prosječna stopa obavezne rezerve = Prosječne obavezne rezerve/osnovica za obračun obavezne rezerve.

⁴⁵ Implicitna stopa obavezne rezerve = Prosječan saldo računa obaveznih rezervi kod CBBiH/osnovica za obračun obaveznih rezervi.

Bankarski sektor

- Na kraju septembra 2024. godine ukupni plasirani krediti uvećani za 9,5% g/g dok su ukupni depoziti uvećani za 7,1% g/g.
- Neto štednja iznosila 7,6 mlrd. KM i nije se bitno mijenjala u odnosu na isti period prethodne godine.

Prema podacima CBBiH ukupni plasirani krediti na kraju septembra uvećani su za 9,5% u odnosu na isti mjesec prethodne godine i iznosili su 25,2 mlrd. KM. Posmatrajući doprinose rastu ukupnih kredita primjetno je da su krediti plasirani stanovništvu imali najveći doprinos rastu ukupnih kredita (4,5 p.p.) uz stopu rasta 9% g/g i dostigli su 12,7 mlrd. KM. Zatim slijede krediti nefinansijskim⁴⁶ preduzećima sa stopom rasta 8,7% g/g i iznosom od 11,1 mlrd. KM. Krediti opštoj vladi su dostigli 1,2 mlrd. KM i uvećani su za 18,9% g/g uz skroman uticaj na kretanje ukupnih kredita (0,8 p.p.) zbog malog udjela. U strukturi kredita i dalje najveći udio zauzimaju krediti stanovništvu (50,2%), krediti nefinansijskim preduzećima (43,8%), a zatim krediti opštoj vladi (4,8%).

Izvor: CBBiH

Prema podacima CBBiH (indikator finansijskog zdravlja bankarskog sektora) udio nekvalitetnih kredita prema ukupnim kreditima na kraju trećeg kvartala 2024. godine je iznosio 3,5%.

Tabela 7: Nekvalitetni krediti prema ukupnim kreditima

Period	Ukupni krediti ⁴⁷	Nekvalitetni krediti	Nekvalitetni krediti prema ukupnim kreditima (u%)
K3 2022.	21.966.868	1.080.349	4,9
K3 2023.	23.087.302	916.725	4,0
K3 2024.	25.181.087	875.757	3,5

Izvor: CBBiH

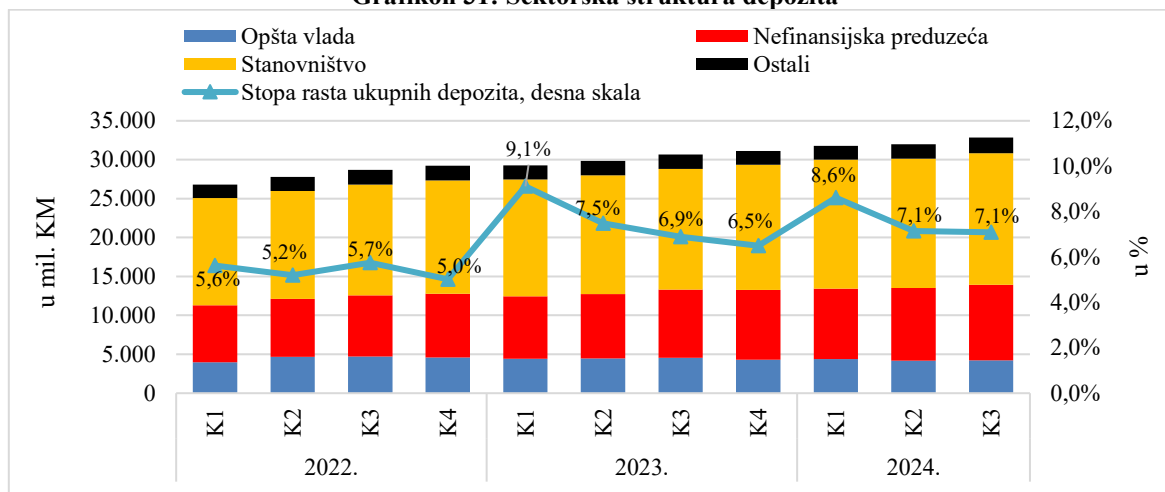
Na kraju septembra 2024. godine ukupni depoziti su uvećani za 7,1% u odnosu na isti mjesec prethodne godine i dostigli su 32,8 mlrd. KM. Posmatrajući doprinose rastu ukupnih depozita evidentno je da su depoziti stanovništvu uz stopu rasta 9,2% g/g imali najveći doprinos rastu

⁴⁶ Sektor nefinansijskih preduzeća čine nefinansijska javna i nefinansijska privatna preduzeća. Sektor opšte vlade čine svi nivoi vlade u Bosni i Hercegovini. Za potrebe izrade ovog izvještaja u ostali sektor su uvršteni sektor ostalih finansijskih (nebankarskih) institucija te ostali sektori (prema sektorskoj strukturi koju je uradila CBBiH).

⁴⁷ Prema metodologiji CBBiH za kompilaciju podataka finansijskog zdravlja. Ukupni krediti su prikazani na bruto osnovi.

ukupnih depozita (4,6 p.p.) i dostigli su 16,9 mlrd. KM. Zatim slijede depoziti nefinansijskih⁴⁸ preduzeća sa 9,7 mlrd. KM i stopom rasta 10,4% g/g (3 p.p.). S druge strane, rast depozita je neznatno usporen zbog smanjenja depozita opšte vlade za 6,8% g/g koji iznose oko 4,2 mlrd. KM. U strukturi depozita najveći udio imali su depoziti stanovništva sa 51,6%, depoziti nefinansijskih preduzeća sa 29,5%, a zatim depoziti sektora opšte vlade sa 12,9%.

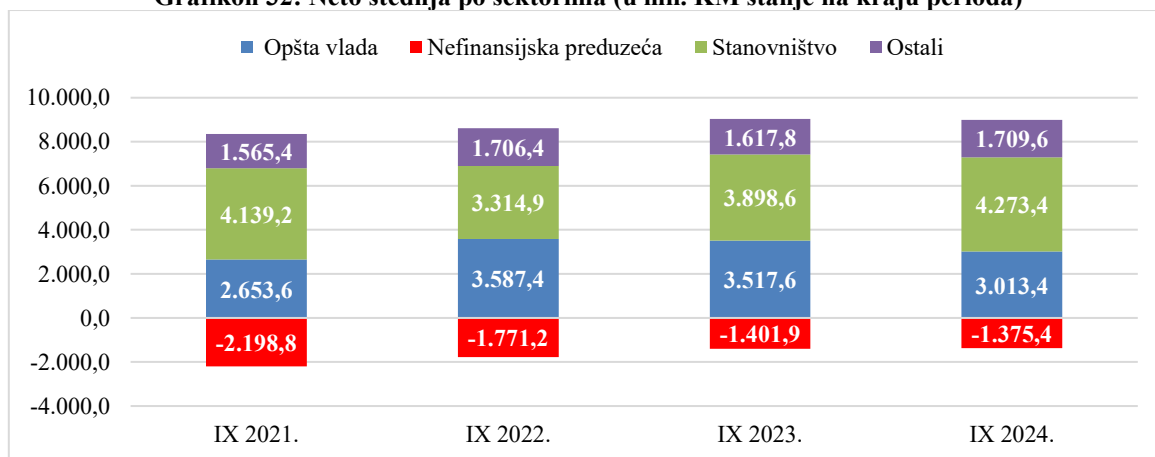
Grafikon 31: Sektorska struktura depozita

Izvor: CBBiH

Razlika između ukupnih deponovanih depozita i ukupno plasiranih kredita (neto štednja) iznosila je 7,6 mlrd. KM i nije se bitno mijenjala u odnosu na isti period prošle godine odnosno smanjena je za 0,1%. KM. Pozitivna neto štednja ostvarena je u gotovo svim sektorima osim u sektoru nefinansijskih preduzeća koji ostvaruje negativnu štednju od 1,4 mlrd. KM (grafikon ispod). Najveća neto štednja od 4,3 mlrd. KM ostvarena je u sektoru stanovništva.

Grafikon 32: Neto štednja po sektorima (u mil. KM stanje na kraju perioda)

Izvor: CBBiH

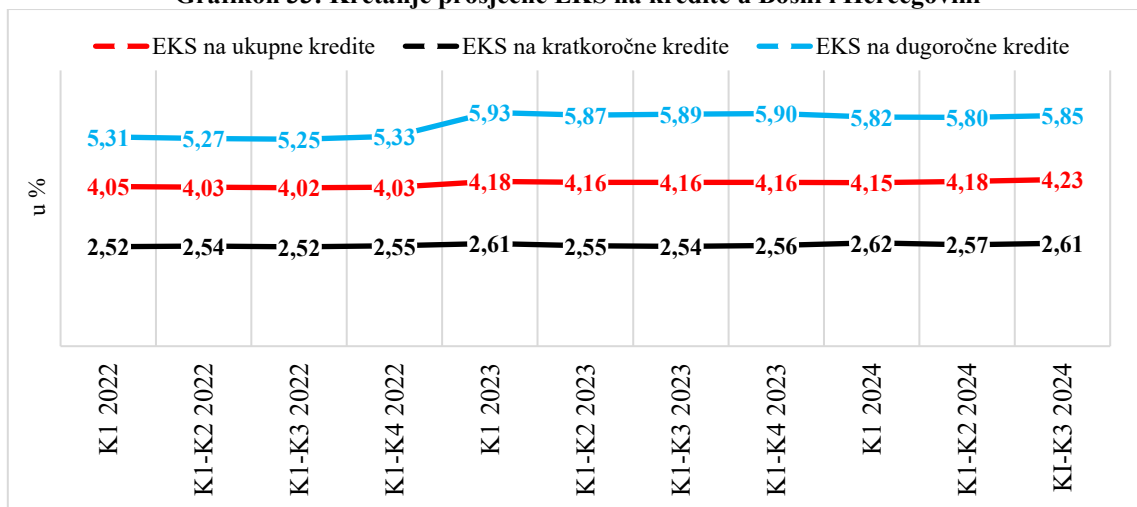
Prosječna efektivna kamatna stopa (u daljem tekstu EKS) na ukupne⁴⁹ plasirane kredite u periodu januar-septembar 2024. godine je iznosila 4,23% i zabilježila je rast od 0,07 p.p. u

⁴⁸ Sektor nefinansijskih preduzeća čine nefinansijska javna i nefinansijska privatna preduzeća. Sektor opšte vlade čine svi nivoi vlade u Bosni i Hercegovini. Za potrebe izrade ovog izvještaja u ostali sektor su uvršteni sektor ostalih finansijskih (nebankarskih) institucija te ostali sektori (prema sektorskoj strukturi koju je uradila CBBiH).

⁴⁹ Ponderisana prosječna efektivna kamatna stopa na ukupne kredite/depozite za cijelu Bosnu i Hercegovinu dobivena je ponderisanim prosjekom ukupne efektivne kamatne stope na kredite/depozite za Republiku Srpsku i ukupne efektivne kamatne

odnosu na isti period prošle godine. Prosječna EKS na kratkoročne kredite je veća u odnosu na isti period prošle godine za 0,07 p.p. i iznosi 2,61%, dok je prosječna EKS na dugoročne kredite smanjena za 0,04 p.p. i iznosi 5,85%.

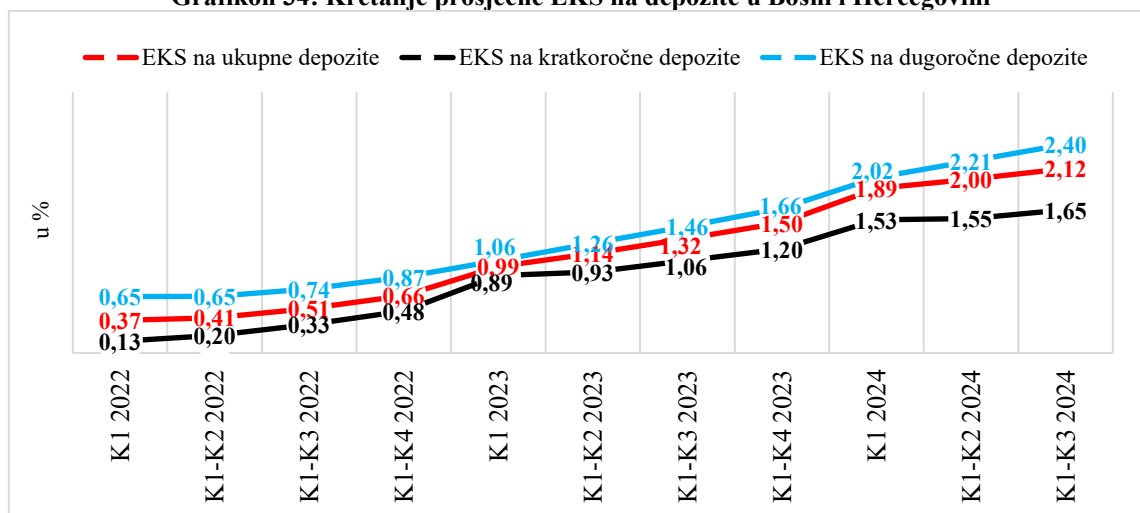
Grafikon 33: Kretanje prosječne EKS na kredite u Bosni i Hercegovini

Izvor: entitetske agencije za bankarstvo

Prosječna EKS na ukupne depozite deponovane u periodu januar-septembar 2024. godine je iznosila 2,12% i u odnosu na isti period u prošloj godini ostvaren je rast od 0,8 p.p. Gledajući kretanje EKS prema ročnosti depozita, EKS na dugoročne i kratkoročne depozite su ostvarile rast u odnosu na vrijednost u istom periodu prošle godine. Tako je prosječna EKS na deponovane kratkoročne depozite u periodu januar-septembar 2024. godine u odnosu na isti period prošle godine ostvarila rast od 0,59 p.p. i iznosi 1,65%. U istom periodu prosječna EKS na dugoročne depozite uvećana je za 0,94 p.p. tj. sa 1,46% na vrijednost od 2,40%. Na grafikonu ispod su prikazane prosječne EKS na ukupne, dugoročne kao i na kratkoročne depozite.

Grafikon 34: Kretanje prosječne EKS na depozite u Bosni i Hercegovini

Izvor: entitetske agencije za bankarstvo

stope na kredite/depozite u Federaciji Bosne i Hercegovine. Podaci o iznosu kredita/depozita i kamatnih stopa po entitetima dobiveni su od entitetskih agencija za bankarstvo. Podaci o kamatnim stopama koje objavljuje CBBiH nalaze se u dodatku.

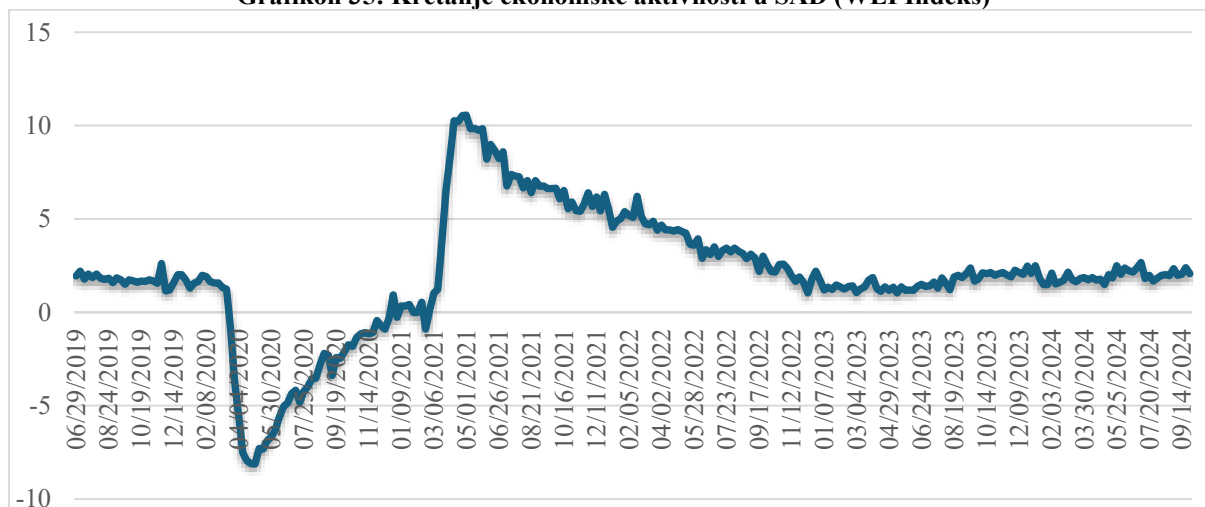
Tržište kapitala

- Ukupan promet u prva tri kvartala 2024. god. u Bosni i Hercegovini (SASE i BLSE) je dostigao 1,0 mlrd. KM uz negativnu stopu rasta stopu rasta 11,6 % g/g.
- Ukupan promet na SASE u prva tri kvartala 2024. godine je dostigao 385,3 mil. KM uz stopu rasta od 52,1% g/g
- Ukupan promet na BLSE u prva tri kvartala 2024. godine dostigao 620,4 mil.KM uz negativnu stopu rasta od 29,9 % g/g.
- Ukupna kapitalizacija (SASE+BLSE) na kraju ovog perioda je dostigla 12,4 mlrd. KM uz stopu rasta od 10,9 % g/g.

Indeksi

Nastavak ratnih dejstava u Ukrajini i eskalacija sukoba na Bliskom istoku nastavili su tokom 2024. godine da negativno utiču na globalne ekonomske tokove. Neizvjesnost uz nastupajuće predsjedničke izbore u USA je dodatno destabilizirajuće uticala tako da na kraju trećeg kvartala 2024. god. dolazi do postepenog usporavanja stopa rasta najvažnijih ekonomskih indeksa. WEI indeks (engl. Weekly Economic Index)⁵⁰ koji prati ekonomsku aktivnost u SAD (u daljnjem tekstu Sjedinjene Američke države) upravo to i pokazuje. Nakon rasta u prva dva kvartala u 2024. god vrijednost indeksa počinje da opada tako da se krajem trećeg kvartala vrijednost stope rasta u odnosu na kraj 2023. god. kreće oko nule (dok je posmatrani rast indeksa na godišnjem nivou 15%).

Grafikon 35: Kretanje ekonomske aktivnosti u SAD (WEI Indeks)

Izvor: Federal Reserve Bank of New York

Uglavnom svi vodeći svjetski berzanskih indeksi su se slično ponašali. Na kraju devetog mjeseca u 2024. god. u odnosu na isti period u prošloj godini su uglavnom svi ostvarivali dvocifrene stope rasta uz primjetno usporavanje rasta krajem trećeg kvartala 2024. god. Dow Jones Indeks (DJIA) na kraju devetog mjeseca u odnosu na kraj 2023. god. bilježi stopu rasta od 12,3%, S&P500 stopu rasta od 20,8%, a tehnološki indeks Nasdaq stopu rasta od čak 21,2%. U Aziji, japanski Nikkei je takođe ostvario rast od 13,3%, a kineski Shanghai composite index je ostvario rast od 12,2%, dok su stope rasta na godišnjem nivou znatno veće (prikazane su u tabeli ispod).

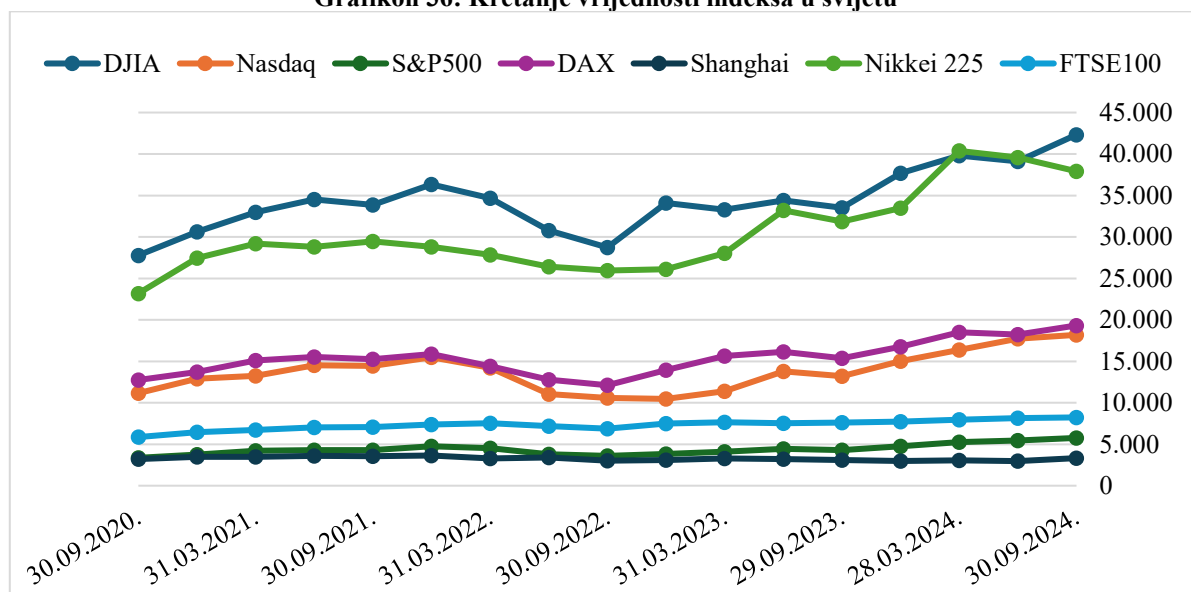
⁵⁰ Sedmični ekonomski indeks (WEI) je indeks od deset dnevnih i sedmičnih indikatora realne ekonomske aktivnosti u SAD.

Tabela 8: Promjena vrijednosti vodećih berzanskih indeksa u svijetu

Period	DJIA	S&P	Nasdaq	FTSE 100	DAX	Shanghai Composite	Nikkei 225
30.09.2024. /30.09.2023.	26,3%	34,4%	37,6%	8,3%	25,6%	7,3%	19,0%
30.09.2024. /31.12.2023.	12,3%	20,8%	21,2%	6,5%	15,4%	12,2%	13,3%

Izvor: WSJ, Bloomberg

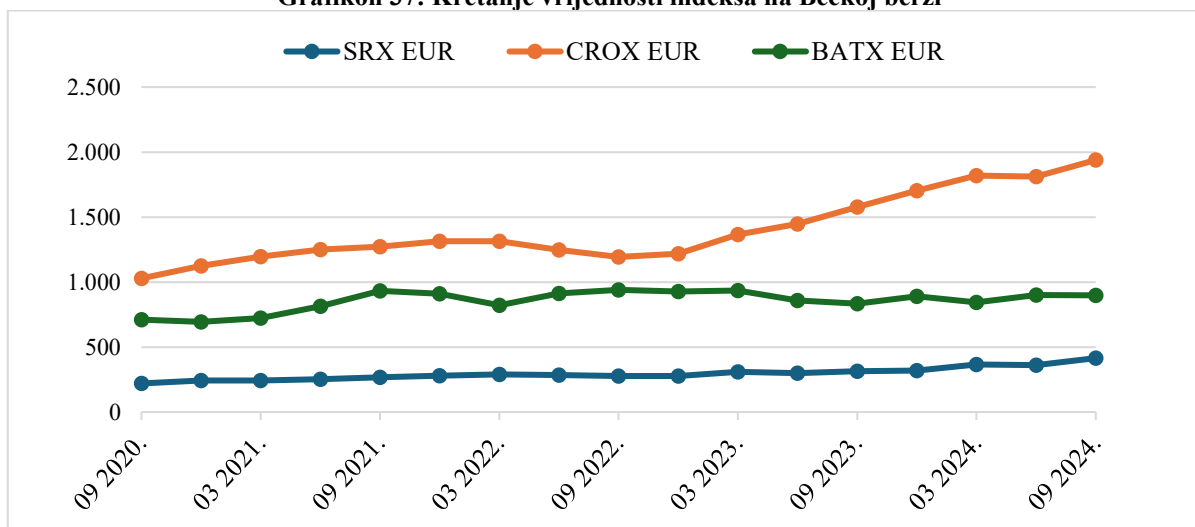
Grafikon 36: Kretanje vrijednosti indeksa u svijetu

Izvor: WSJ, Bloomberg

Hrvatski index CROX listiran na Bečkoj berzi je na godišnjem nivou ostvario rast od 22,8%. Vrijednost srbijanskog SRX indexa je na godišnjem nivou ostvario rast od 32,5% dok je Bosanski BATX indeks je zabilježio nešto skromniju stopu rasta od 7,5% g/g.

Grafikon 37: Kretanje vrijednosti indeksa na Bečkoj berzi

Izvor: Wiener Boerse

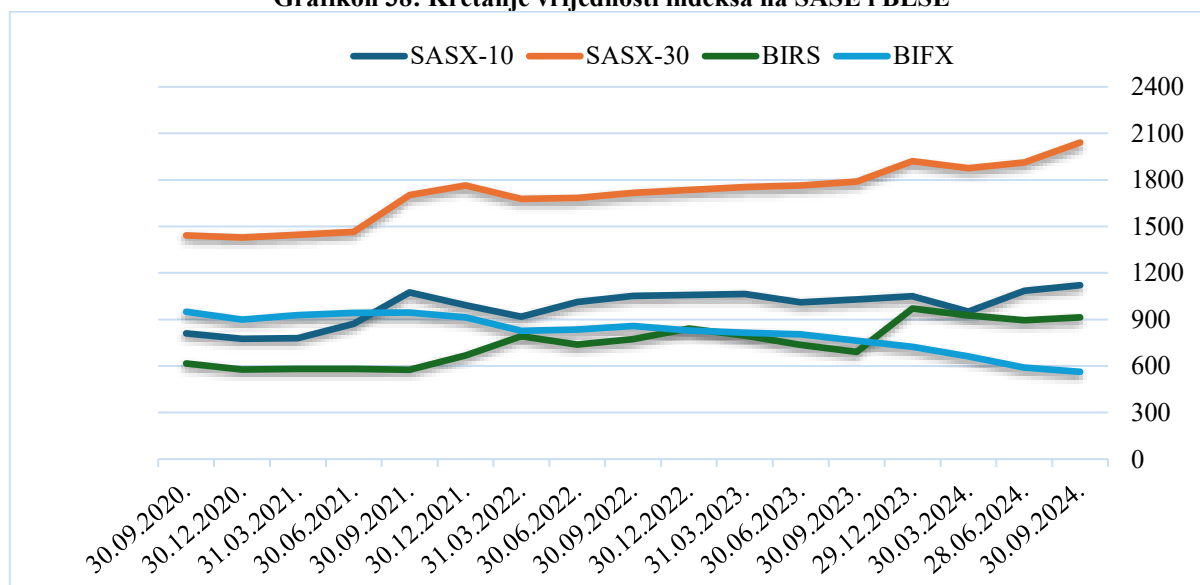
Vrijednosti indeksa na berzama u Bosni i Hercegovini su se slično ponašale kao i na svjetskim berzama tako da su na kraju devetog mjeseca 2024. god. (u odnosu na kraj 2023. god.) imali manje stope rasta nego na godišnjem nivou (izuzev indeksa BIFX). Tako je indeks investicionih fondova BIFX na godišnjem nivou zabilježio pad od 26,3% dok je u istom periodu berzanski indeks BIRS u Republici Srpskoj je zabilježio rast od 32,4%. Vrijednost indeksa obveznica Republike Srpske ORS je na godišnjem nivou ostvario minimalan rast od samo 5%. Vrijednosti indeksa SASX-10 (koji prati vrijednost dionica prvih 10 kompanija na tržištu u Federaciji Bosne i Hercegovine) je zabilježio rast od 9% g/g dok je index SASX-30 u ovome periodu ostvario rast od 14,1% g/g.

Tabela 9: Promjena vrijednosti (u % g/g) indeksa na SASE i BLSE

Period	BIFX	SASX-10	SASX-30	BIRS	ORS
30.09.2024. /30.09.2023.	-26,3%	9,0%	14,1%	32,4%	5,0%
30.09.2024. /31.12.2023.	-22,3%	6,8%	6,3%	-5,8%	2,9%

Izvor: SASE i BLSE

Grafikon 38: Kretanje vrijednosti indeksa na SASE i BLSE

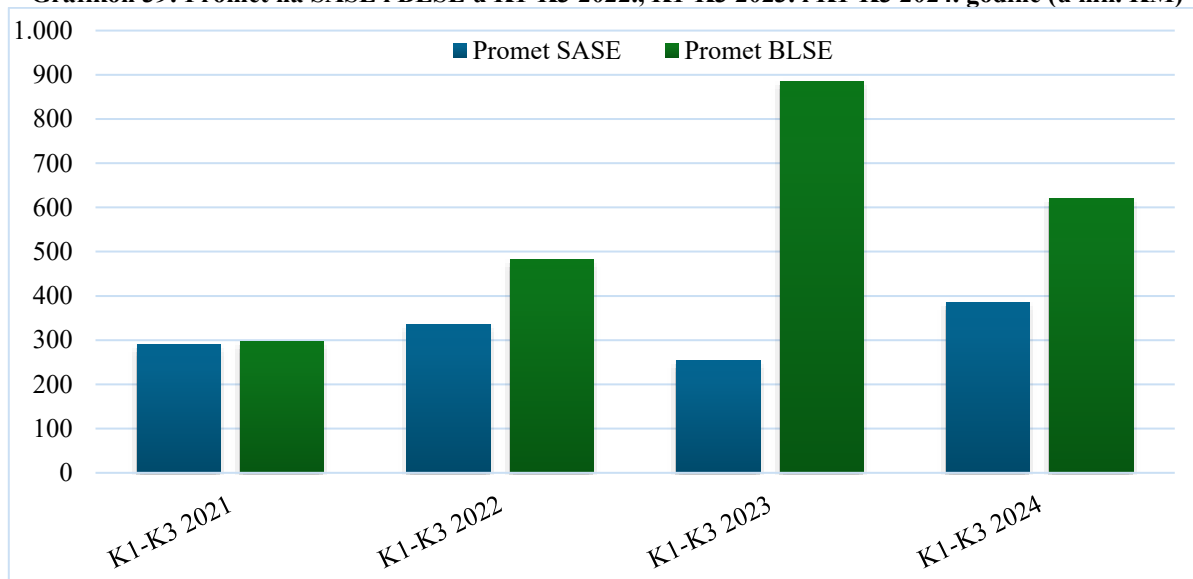

Izvor: SASE i BLSE

Ukupni promet i kapitalizacija

Ukupan promet u Bosni i Hercegovini u prvih devet mjeseci 2024. godine na sarajevskoj i banjalučkoj berzi (SASE+BLSE) je dostigao 1 mlrd. KM uz negativnu stopu rasta od 11,6 % g/g. U ovom periodu je ukupno u Bosni i Hercegovini putem javne ponude obveznica i trezorskih zapisa prikupljeno 802,9 mil. KM, što je manje za 16,7% u odnosu na isti period u prošloj godini. Ovaj ostvareni iznos predstavlja 79,8 % ukupnog ostvarenog prometa u Bosni i Hercegovini. Od ovoga iznosa putem javne ponude obveznica i trezorskih zapisa na SASE je prikupljeno oko 344,4 mil. KM, a na BLSE 458,5 mil. KM.

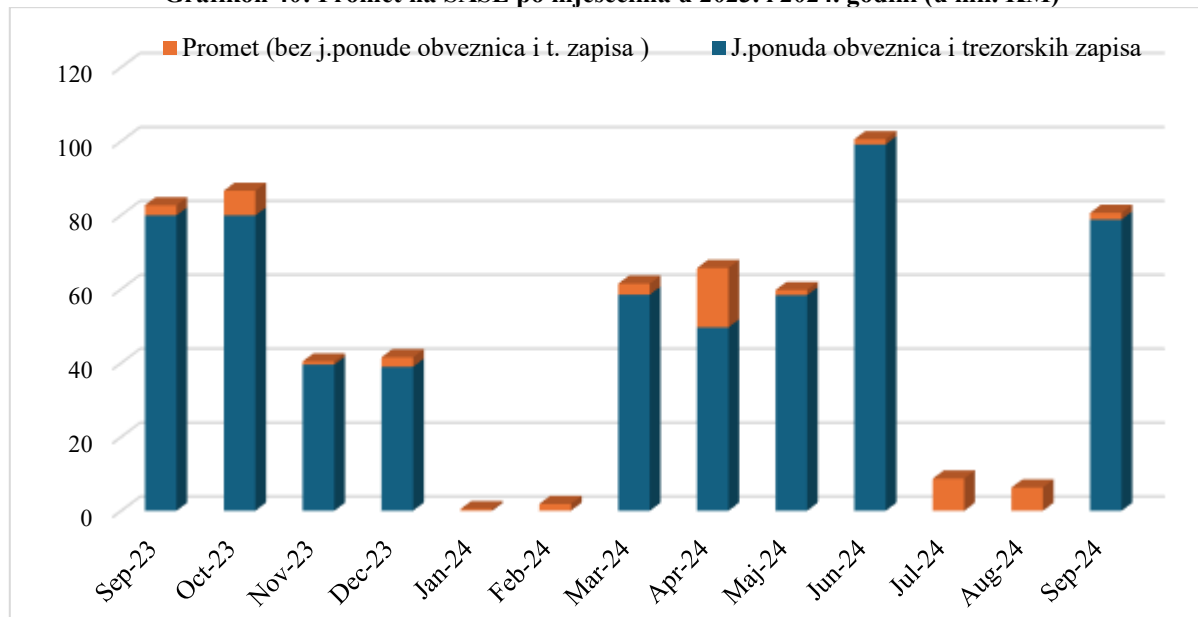
Grafikon 39: Promet na SASE i BLSE u K1-K3 2022., K1-K3 2023. i K1-K3 2024. godine (u mil. KM)

Izvor :SASE i BLSE

Ukupan promet na SASE na kraju prva tri kvartala 2024. god. je dostigao 385,3 mil. KM uz stopu rasta od 52,1% g/g. Najveći redovan promet u prva tri kvartala 2024. godine je ostvaren dionicama Pretis d.d. Vogošća 17 mil. KM, BH, ASA Banka d.d. Sarajevo 3,9 mil. KM i FBiH obveznice budžetski rashodi ser. 49 u iznosu od 4,4 mil. KM.

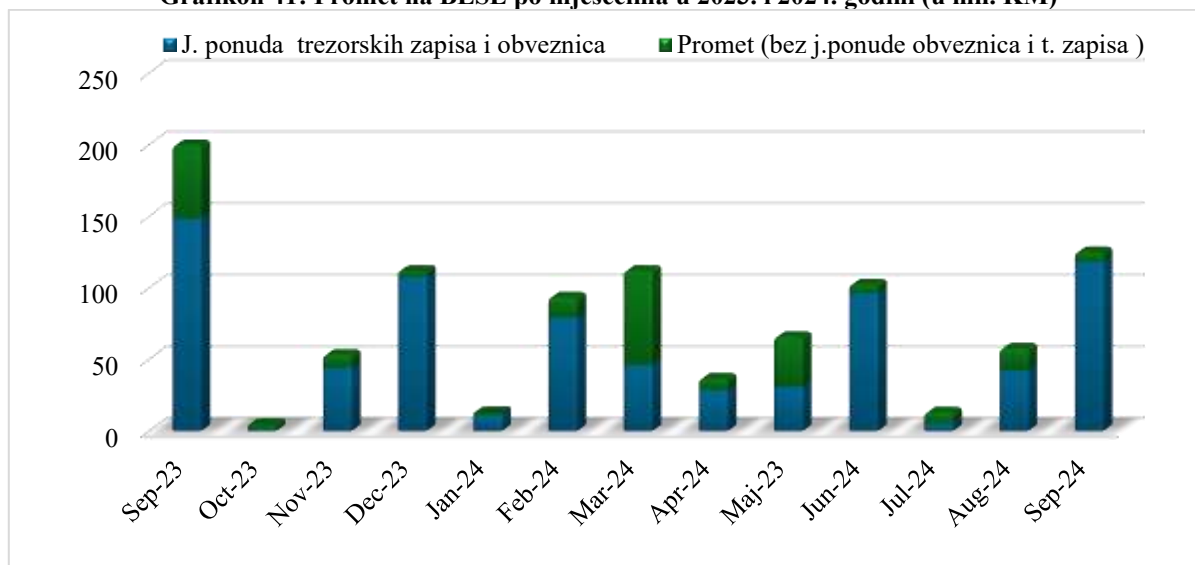
Grafikon 40: Promet na SASE po mjesecima u 2023. i 2024. godini (u mil. KM)

Izvor: SASE

Ukupan promet na BLSE na kraju prva tri kvartala 2024. god. je dostigao 620,4 mil. KM uz negativnu stopu rasta od 29,2% g/g. Najveći ukupni redovni promet u ovom periodu je ostvaren dionicama ZTC Banja Vrućica a.d. Teslić 10,5 mil.KM, Republika Srpska 5% 23/12/27 10,0 mil. KM te Republika Srpska 5% 16/04/25 u iznosu od 13,0 mil. KM i dionice Naša Banka a.d. Banja Luka u ukopnom iznosu 9,7 mil. KM.

Grafikon 41: Promet na BLSE po mjesecima u 2023. i 2024. godini (u mil. KM)

Izvor: BLSE

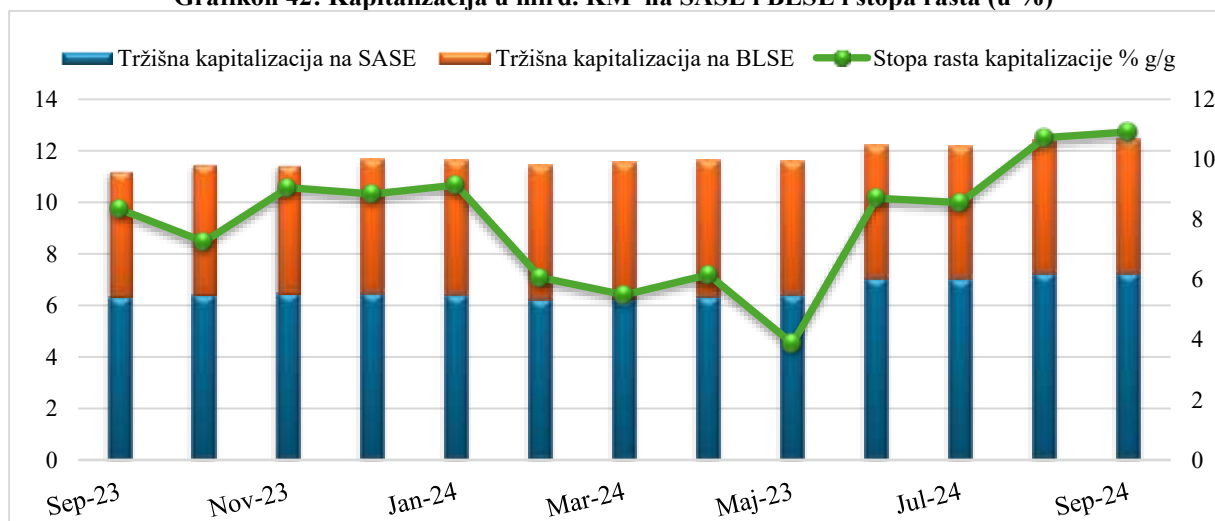
Tabela 10: Ukupana kapitalizacija (u KM) na SASE i BLSE

Godina	SASE	BLSE	UKUPNO
Sep-22	5.776.560.819,2	4.586.746.949,2	10.363.307.768,5
Sep-23	6.325.649.635,4	4.901.548.022,9	11.227.197.658,3
Sep-24	7.234.048.489,4	5.218.638.107,1	12.452.686.596,5

Izvor: SASE i BLSE

Kapitalizacija na SASE na kraju mjeseca septembra je dostigla 7,2 mlrd. KM uz stopu rasta od 14,4% g/g, dok je kapitalizacija na BLSE na kraju istog mjeseca 2024. godine dostigla 5,2 mlrd. KM uz stopu rasta od 6,5% g/g. Ukupna kapitalizacija na (SASE+BLSE) na kraju istog perioda je dostigla 12,4 mlrd. KM uz stopu rasta od 10,9 % g/g. Odnos kapitalizacije na SASE prema BLSE na kraju ovog perioda je bio 58,1% prema 41,9%.

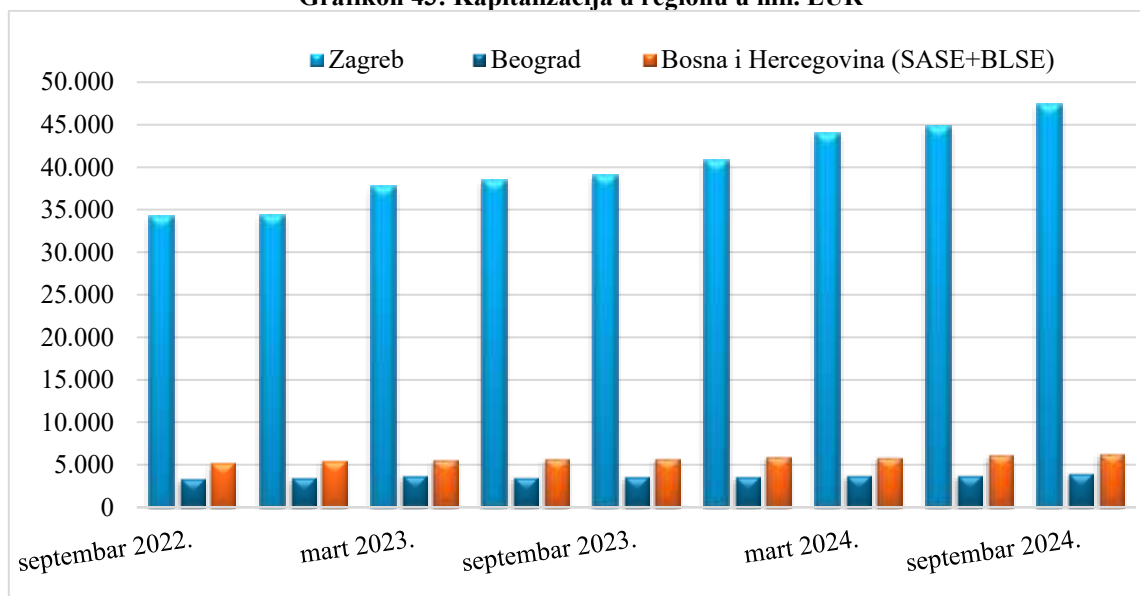
Grafikon 42: Kapitalizacija u mlrd. KM na SASE i BLSE i stopa rasta (u %)

Izvor: SASE i BLSE

Na kraju mjeseca septembra 2024. godine ukupna kapitalizacija na Zagrebačkoj burzi je zabilježila stopu rasta od 21,3% g/g, dok kapitalizacija na Beogradskoj berzi zabilježila stopu rasta kapitalizacije od 11,7% g/g. Na grafikonu ispod su prikazane njihove vrijednosti (izražene u EUR).

Grafikon 43: Kapitalizacija u regionu u mil. EUR

Izvor: SASE, BLSE, BELEX, CROBEX

IV VANJSKI SEKTOR

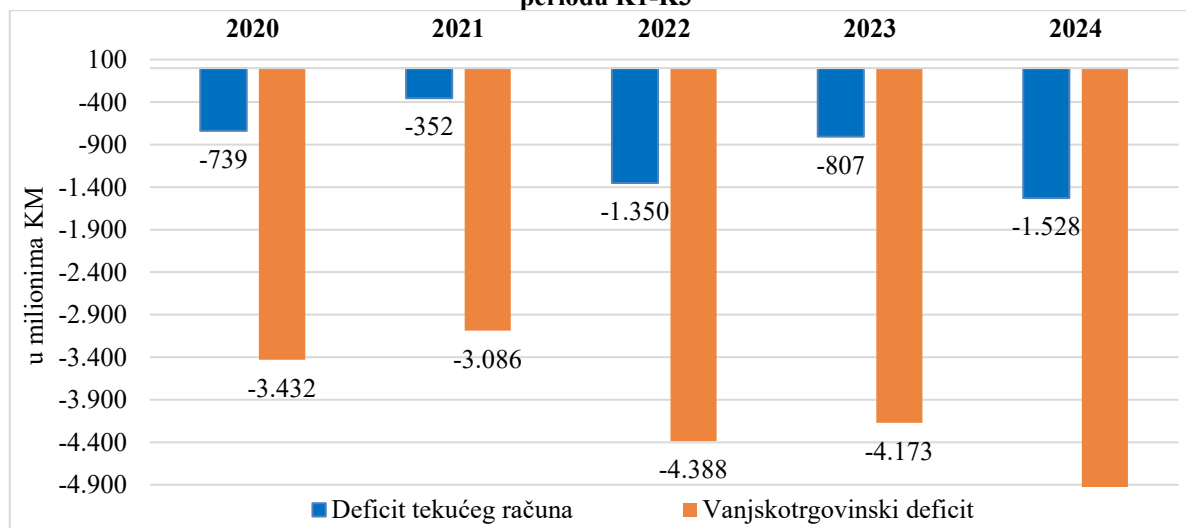
Platni bilans Bosne i Hercegovine

- Deficit tekućeg računa u periodu K1-K3 2024. godine iznosio 3,7% BDP-a
- Doznake iz inostranstva iznosile 10,1% BDP-a

Prema zvaničnim podacima CBBiH za period K1-K3 2024. godine deficit tekućeg računa je skoro udvostručen, tačnije porastao je za 89,3% g/g⁵¹. Posmatrano u nominalnom iznosu deficit tekućeg računa je u posmatranom periodu iznosio 1,53 milijardi KM (K1 934 miliona KM, K2 501 miliona KM, K3 93 miliona KM) dok je godinu ranije zabilježen deficit od 807 miliona KM. Ukoliko se deficit tekućeg računa posmatra kao udio u BDP-u⁵² to bi iznosilo 3,7% BDP-a (K1 7,8%, K2 3,5%, K3 0,6%).

Prema podacima CBBiH za statistiku platnog bilansa Bosne i Hercegovine deficit vanjskotrgovinske razmjene, u posmatranom periodu, iznosio je 5,47 milijardi KM i nominalno je viši za 31,1% (g/g). Do ovog rasta vanjskotrgovinskog bilansa došlo je zahvaljujući povećanju uvoza roba i usluga koji je, u posmatranom periodu, iznosio 21,8 milijardi KM i viši je za 1,04 milijardi KM (rast od 5% g/g). Uvoz roba viši je za 747 miliona KM dok je istovremeno uvoz usluga viši za 297 miliona KM.

Grafikon 44: Deficit tekućeg računa i vanjskotrgovinski deficit Bosne i Hercegovine – po godinama u periodu K1-K3

Izvor: CBBiH

Izvoz roba i usluga, u periodu K1-K3 2024. godine, iznosio je 16,35 milijardi KM i niži je za 1,5% g/g (odnosno za 253 miliona KM). Sasvim sigurno da bi ovo smanjenje bilo i značajnije uzimajući u obzir da je izvoz usluga svojim rastom od 6,1% g/g (povećanje za 295 miliona KM) jednim dijelom amortizovao smanjenje izvoza roba koji je manji za 548 miliona KM (niži za 4,7% g/g).

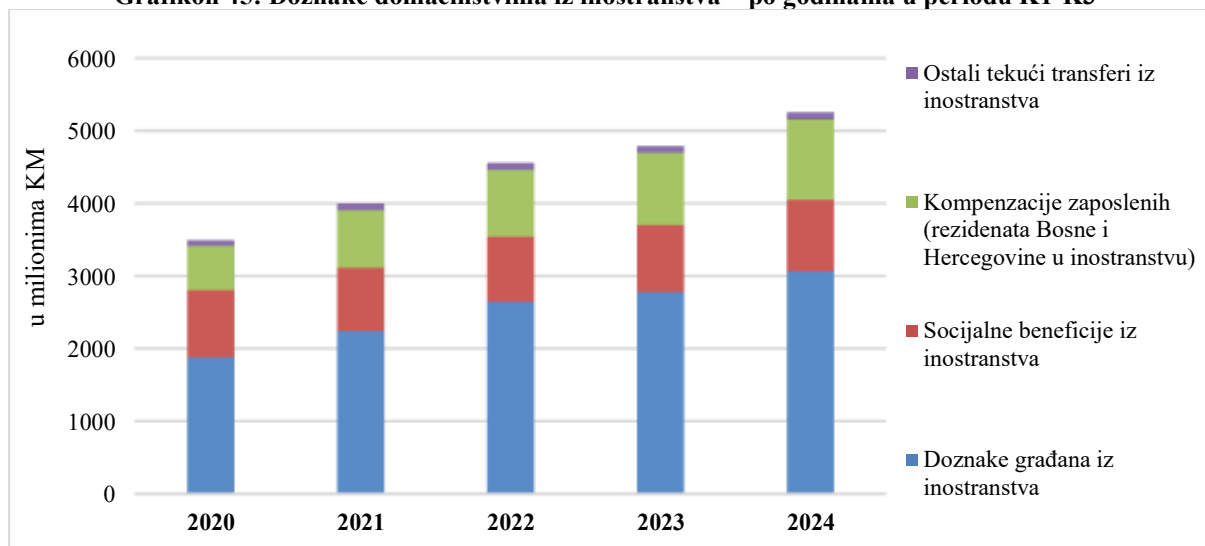
Tekući neto prilivi novca iz inostranstva zabilježili su povećanje za 16,2%, u periodu K1-K3 2024. godine (iznosili su 3,87 milijardi, porasli su za 538 miliona KM). Navedeni rast ovih priliva predstavlja rezultat porasta tekućih priliva koji su veći za 701 milion KM (odnosno za 12,9% g/g) uz istovremeno povećanje odliva novca u inostranstvo za 163 miliona (što

⁵¹ Izvor podataka: CBBiH, Statistika platnog bilansa, decembar 2024. godine

⁵² Za izračun korišteni zvanični podaci BHAS-a: Bruto domaći proizvod, rashodni pristup, decembar 2024. godine

predstavlja rast od 7,8% g/g). U okviru tekućih priliva novca iz inostranstva došlo je do rasta priliva novca kod domaćinstava koji su u periodu K1-K3 2024. godine iznosili 5,26 milijardi KM dok su prethodne godine u istom periodu iznosili 4,79 milijardi KM (povećanje priliva za 9,8%, odnosno za 469 miliona KM). Povećanju ovih priliva kod domaćinstava najviše su doprinjele doznake građana iz inostranstva koje su, kao bitna komponenta priliva novca iz inostranstva, u posmatranom periodu iznosile 3,07 milijardi KM i kao takve bilježe rast od 10,5% g/g odnosno 291 miliona KM. Pored navedenih došlo je i do porasta priliva iz inostranstva po osnovu kompenzacija zaposlenim rezidentima Bosne i Hercegovine u inostranstvu koje su više za 11,7% g/g (u periodu K1-K3 2024. godine su iznosile 1,1 milijardu KM i više su za 116 miliona KM u odnosu na isti period prethodne godine). Pored ove dvije navedene kategorije, povećanje priliva je zabilježeno i u okviru doznaka socijalnih beneficija iz inostranstva koje su više za 5,9% g/g (odnosno za 54 miliona KM) te kod ostalih tekućih transfera iz inostranstva koji su ostvarili rast od 7,6% g/g (što predstavlja povećanje za 7 miliona KM u odnosu na isti period prethodne godine).

Grafikon 45: Doznake domaćinstvima iz inostranstva – po godinama u periodu K1-K3⁵³

Izvor: CBBiH

Neto odlivi prema inostranstvu (kao što je već navedeno) su, u posmatranom periodu, jednim dijelom povećani zbog rasta odliva iz finansijskog sektora (u periodu K1-K3 2024. godine ovi odlivi su iznosili 586 miliona KM i viši su za 70 miliona KM, odnosno za 13,6% g/g). Sektor opšte vlade također bilježi veće odlive, ukupni odlivi iz ovog sektora su iznosili 515 miliona KM i viši su za 60 miliona KM (od tog iznosa 37 miliona KM je za kamate za vanjski dug dok je 23 miliona KM otišlo na socijalne beneficije prema inostranstvu). Pored već navedenih sektora i u odlivima prema inostranstvu u sektoru domaćinstava zabilježeno je povećanje od 38,5% g/g (porast odliva za 72 miliona KM). Nasuprot navedenih u odlivima kod nefinansijskih preduzeća registrovano je smanjenje odliva od 4,2% g/g (u periodu K1-K3 2024. godine su iznosili 890 miliona KM dok su godinu ranije bili 929 miliona KM).

Finansiranje deficita tekućeg računa u K1-K3 2024. godine⁵⁴ se realizovalo kroz rast ulaganja⁵⁵ u aktivu Bosne i Hercegovine u inostranstvu od 1,25 milijardi KM (skoro dvije trećine otpada na finansijski sektor po osnovu ulaganja u valute i depozite na kratki rok), promjenu stanja

⁵³ U ove doznake spadaju: kompenzacije zaposlenim rezidentima Bosne i Hercegovine u inostranstvu, doznake građana iz inostranstva, socijalne beneficije iz inostranstva, ostali tekući transferi iz inostranstva

⁵⁴ Finansiranje deficita tekućeg računa se izračunava na sljedeći način: -promjena stanja ulaganja Bosne i Hercegovine u inostranstvu + promjena stanja inostranih obaveza Bosne i Hercegovine + sredstva kapitalnog računa + neto greške i propusti - sredstva rezervne aktive

⁵⁵ Promjena stanja ulaganja Bosne i Hercegovine u inostranstvu

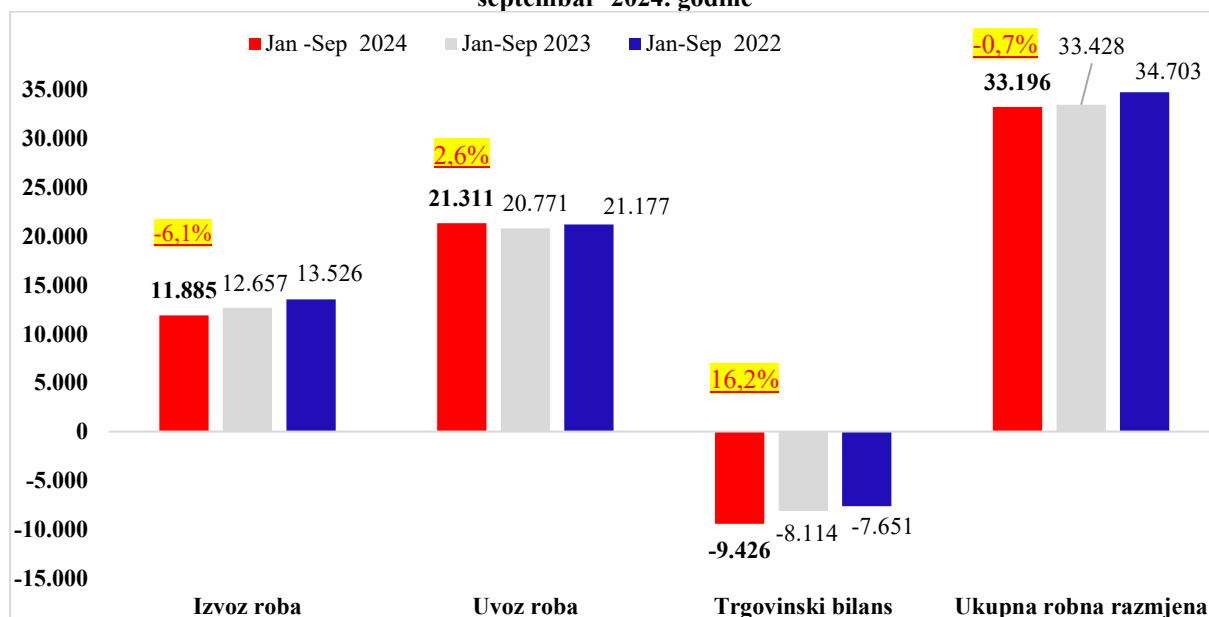
inostranih obaveza za 2,92 milijarde KM (u koje ulaze strana ulaganja u vlasnički kapital od 1,27 milijardi KM, sredstva trgovinskih kredita 705 miliona KM, vanjsko zaduživanje 958 miliona KM te za ostale obaveze prema nerezidentima koje su smanjenje za 14 miliona KM), smanjenim sredstvima rezervne aktive za 379 miliona KM⁵⁶, sredstvima sa kapitalnog računa 260 miliona KM uz neto greške i propuste u iznosu od -35 miliona KM.

Vanjskotrgovinska robna razmjena

- *Smanjen obim vanjskotrgovinske robne razmjene*
- *Slabljenje izvozne tražnje dovelo do pada robnog izvoza*
- *Rast uvoza usljed povećanja potrošnje i investicija*
- *Povećanje vanjskotrgovinskog robnog deficita*

Bosna i Hercegovina je u posljednjih nekoliko godine bilježila relativno dobre rezultate kada je u pitanju vanjskotrgovinska robna razmjena. Stabilizacija ekonomskih prilika u glavnim vanjskotrgovinskim partnerima, post-pandemijski ekonomski oporavak i rast izvoznih i uvoznih cijena omogućili su kontinuiran rast vanjskotrgovinske robne razmjene. Međutim, trenutno raspoloživi statistički podaci o vanjskotrgovinskoj robnoj razmjeni za period januar-septembar 2024. godine ukazuju da je došlo do zaustavljanja trenda rasta obzirom da je ukupni obim trgovine smanjen za 232 miliona KM odnosno 0,7%. Ovo smanjenje vanjskotrgovinske robne razmjene posljedica je pada izvoza 6,1%, dok je uvoz uvećan za 2,6% što je dovelo do dvocifrenog rasta vanjskotrgovinskog deficita od 16,2% i slabije pokrivenosti uvoza izvozom koja je iznosila 55,8%. Ključni razlozi slabljenja vanjskotrgovinske robne razmjene u Bosni i Hercegovini su niži nivo izvozne tražnje (usporen ekonomski rast u EU) i pad fizičkog obima proizvodnje u okviru prerađivačke industrije u Bosni i Hercegovini. Pregled kretanja vanjskotrgovinskih pokazatelja u Bosni i Hercegovini u periodu januar-septembar 2024. godine prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 46: Pregled vanjskotrgovinske robne razmjene u Bosni i Hercegovini u periodu januar-septembar 2024. godine

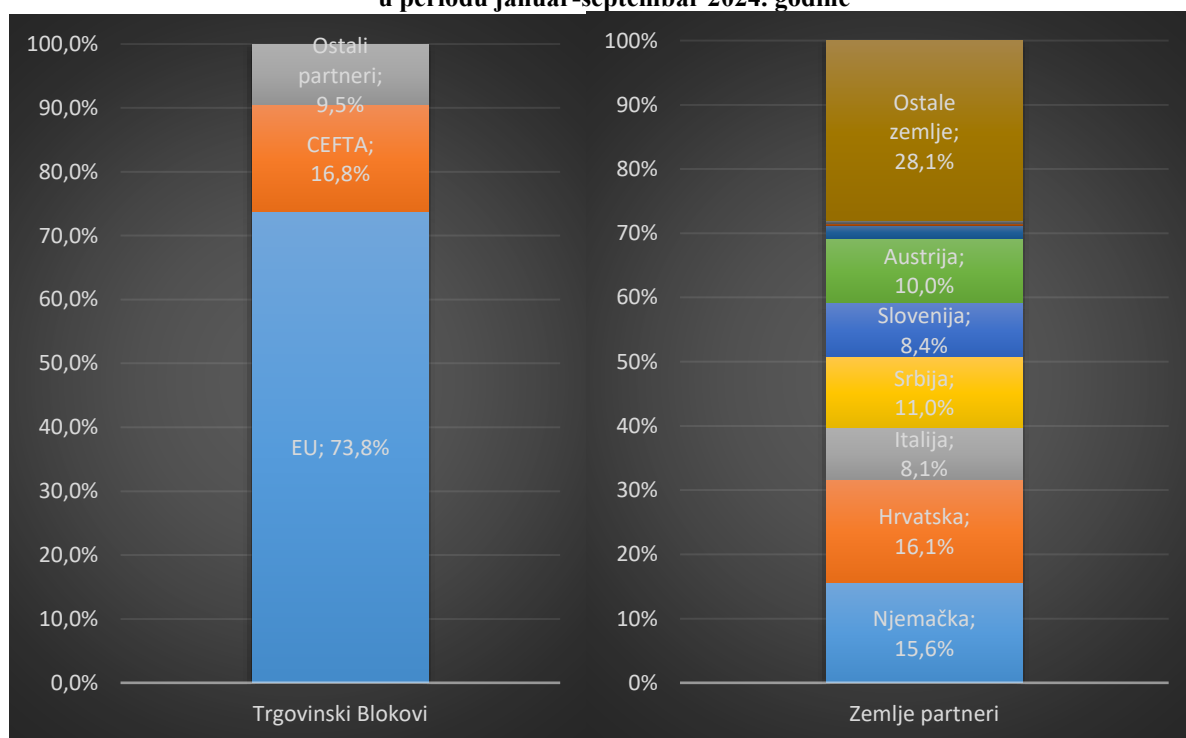
Izvor: BHAS

⁵⁶ Za razliku od monetarnog sektora gdje se analizira stanje deviznih rezervi na kraju perioda ovdje se prate tokovi novca.

Izvoz roba

Prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a za period januar-septembar 2024. godine izvoz roba iz Bosne i Hercegovine iznosio je skoro 11,9 milijardi KM što predstavlja nominalno smanjenje od 772 miliona KM odnosno 6,1% u odnosu na isti period prethodne godine. Faktori koji su doveli do smanjenja izvoza su sljedeći: nizak nivo privredne aktivnosti u glavnim trgovinskim partnerima (EU i zemlje regiona), slabljenje proizvodnje u okviru prerađivačke industrije, te pad izvoznih i uvoznih cijena roba i usluga. Ako se izvoz roba iz Bosne i Hercegovine u periodu januar-septembar 2024. godine posmatra detaljnije po proizvodima, vidljivo je da su najznačajnija smanjenja izvoza roba registrirana u okviru izvoza električne energije 46,5% (-3,2 p.p.), baznih metala 6,4% (-0,8 p.p.), obuće 19,7% (-1,0 p.p.), metalnih proizvoda 11,6% (-0,6 p.p.), koksa i rafiniranih naftnih proizvoda 37% (0,9 p.p.), namještaja 10% (-0,6 p.p.), hemijskih proizvoda 3,9% (-0,2 p.p.), i dr. S druge strane tokom posmatranog perioda povećanja izvoza roba su zabilježena u okviru izvoza autokomponenti, sekundarnih sirovina, električne opreme i farmaceutskih preparata. Ako se izvoz roba iz Bosne i Hercegovine posmatra po glavnim trgovinskim partnerima vidljivo je da najviše robe izvezeno na tržište zemalja EU u vrijednosti od skoro 8,8 milijardi KM što predstavlja smanjenje od 5,9% u odnosu na isti period prethodne godine. S druge strane, izvoz roba iz Bosne i Hercegovine u zemlje CEFTA-e iznosio je skoro 2 milijarde KM što predstavlja smanjenje od 15,6%. Ako se robni izvoz iz Bosne i Hercegovine u periodu januar-septembar 2024. godine posmatra po zemljama vidljivo je da su najznačajnija smanjenja zabilježena prilikom izvoza u Srbiju 15,7% (-1,9 p.p.), Njemačku 9,4% (-1,5 p.p.), Austriju 9,8% (-1,0 p.p.), Italiju 13,1% (-1,1 p.p.), Crnu Goru 20,1% (-0,9 p.p.), Hrvatsku 2,1% (-0,3 p.p.), i Sloveniju 2,3% (-0,2 p.p.). Ovakav trend kretanja izvoza na neki način potvrđuje ranija predviđanja DEP-a o usporavanju privredne aktivnosti kako u glavnim trgovinskim partnerima tako i u Bosni i Hercegovini. Pregled strukture robnog izvoza iz Bosne i Hercegovine u periodu januar-septembar 2024. godine prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 47: Struktura robnog izvoza po glavnim trgovinskim partnerima u periodu januar-septembar 2024. godine

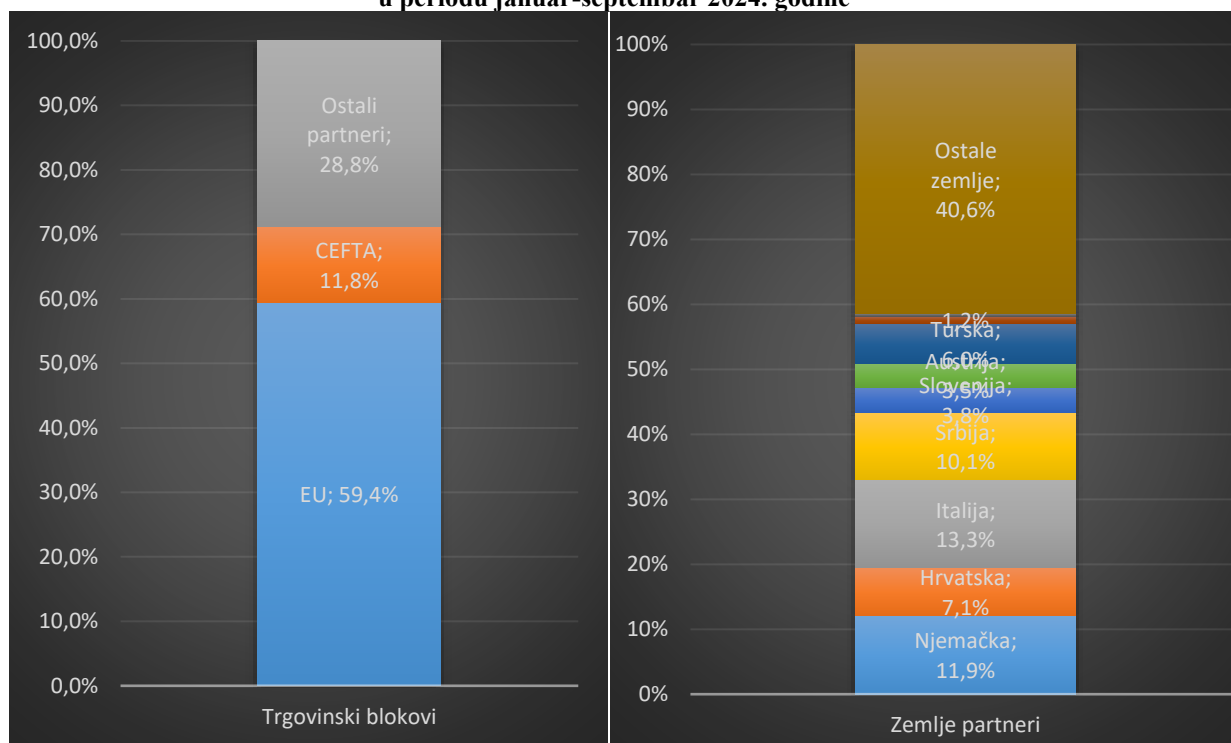

Izvor: BHAS

Uvoz roba

Prema podacima BHAS-a uvoz roba u Bosnu i Hercegovinu u periodu januar-septembar 2024. godine iznosio je preko 21,3 milijarde KM što predstavlja nominalni rast od 540 miliona KM odnosno 2,6% u odnosu na isti period prethodne godine. Ovaj nastavak trenda rasta uvoza je veoma značajan u kontekstu kretanja privatne potrošnje i investicija odnosno domaće tražnje koja predstavlja glavno uporište ekonomskog rasta u zemlji. Posmatrano po proizvodima, najznačajnija povećanja uvoza su registrirana u okviru uvoza prehrambenih proizvoda 9,4% (1,0 p.p.), motornih vozila 11,8% (0,8 p.p.), hemijskih proizvoda 5,7% (0,4 p.p.), odjeće 10,3% (0,3 p.p.) i farmaceutskih preparata 8,1% (0,3 p.p.) i dr. S druge strane, najznačajnija smanjenja uvoza su zabilježena u okviru uvoza kamenog uglja 32,6% (-0,7 p.p.), baznih metala 4,2% (-0,4 p.p.), kože i srodnih proizvoda 9,7% (-0,3 p.p.), tekstila 9,7% (-0,2 p.p.) i dr. Ako se uvoz roba u Bosnu i Hercegovinu u periodu januar-septembar 2024. godine posmatra po glavnim trgovinskim partnerima vidljivo je da najviše robe uvezeno sa tržišta zemalja EU u vrijednosti od skoro 12,7 milijarde KM što predstavlja povećanje od 4,0% u odnosu na isti period prethodne godine. Uvoz roba iz zemalja CEFTA-e iznosio je preko 2,5 milijardi KM što predstavlja povećanje od 2,8% u odnosu na isti period prethodne godine. Ako se robni uvoz u Bosnu i Hercegovinu u periodu januar-septembar 2024. godini posmatra po zemljama vidljivo je da su najznačajnija povećanja istog zabilježena prilikom uvoza iz Bugarske koji je višestruko uvećan i pozitivno je doprinio rastu uvoza sa (0,8 p.p.), zatim Turske 12,4% (0,7 p.p.), Njemačke 3,6% (0,4 p.p.) i Kine 1,9% (0,2 p.p.) i Srbije 1,0% (0,1 p.p.). S druge strane, smanjenja uvoza registrirana su prilikom uvoza iz Rusije 33% (0,6 p.p.), Hrvatske od 4,5% (-0,3 p.p.) i Austrije 0,8% (0,0 p.p.), dok je uvoz iz Slovenije stagnirao. Pregled strukture robnog uvoza po glavnim trgovinskim partnerima u periodu januar-septembar 2024. godine prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 48: Struktura robnog uvoza u Bosni i Hercegovini po glavnim trgovinskim partnerima u periodu januar-septembar 2024. godine

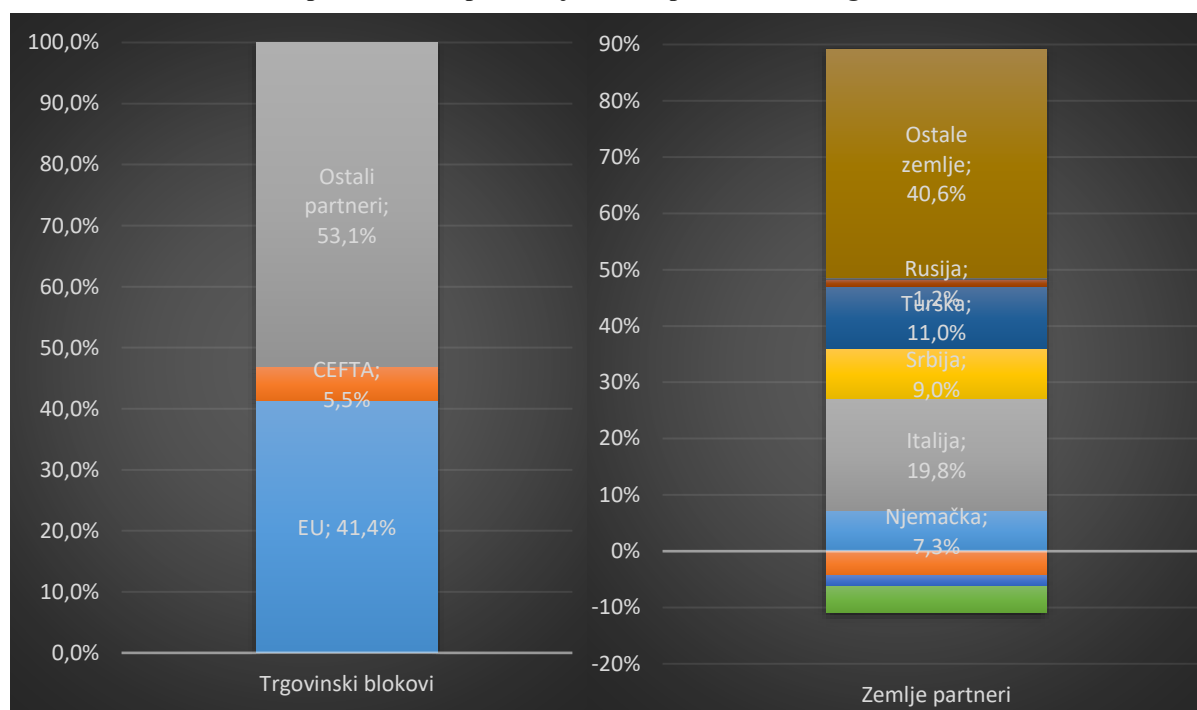

Izvor: BHAS

Vanjskotrgovinski bilans

Prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a u periodu januar-septembar 2024. godine u Bosni i Hercegovini je registriran vanjskotrgovinski robni deficit od 9,4 milijarde KM što predstavlja povećanje za preko 1,3 milijarde KM odnosno 16,2% u odnosu na isti period prethodne godine. Ovako visoko povećanje robnog deficita posljedica je pada robnog izvoza od 6,1%, dok je istovremeno došlo do povećanja uvoza roba od 3,1%. Posmatrano po proizvodima najznačajnije kategorije koje su dovele do povećanja robnog deficita u periodu januar-septembar 2024. godine su motorna vozila, naftni derivati, prehrambeni proizvodi i farmaceutski preparati. S druge strane, Bosna i Hercegovina je nastavila da bilježi suficit u okviru kategorija kao što su električna energija, namještaj, određeni metalni proizvodi, obuća i dr. Pregled strukture vanjskotrgovinskog robnog deficita po glavnim trgovinskim partnerima u periodu januar-septembar 2024. godine prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 49: Struktra vanjskotrgovinskog robnog deficita u Bosni i Hercegovini po trgovinskim partnerima u periodu januar-septembar 2024. godine

Izvor: BHAS

Ukupna pokrivenost uvoza izvozom u Bosni i Hercegovini u periodu januar-septembar 2024. godine iznosila je 55,8%, pri čemu je pokrivenost sa zemljama EU iznosila 69,2%, a sa zemljama CEFTA-e 79,4%. Detaljniji prikaz vanjskotrgovinske robne razmjene u Bosni i Hercegovini u za period januar-septembar 2024. godini po HS klasifikaciji prikazan je u tabeli ispod.

Tabela 11: Vanjskotrgovinska robna razmjena u periodu januar-septembar 2024. godini po HS klasifikaciji

Izvoz i uvoz dobara klasifikovanih prema harmonizovanom sistemu kodova (HS)	IZVOZ				UVOZ				DEFICIT				
	Jan - Sep 2023	Jan - Sep 2024	2024/2023 promjena %		Jan - Sep 2023	Jan - Sep 2024	2024/2023		Jan - Sep 2023	Jan - Sep 2024	2024/2023 promjena %		Pokrivenost uvoza izvozom
	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	
UKUPNO	12657	11885	-6.1	-6.1	20771	21311	2.6	2.6	-8114	-9426	16.2	16.2	55.8%
1 ŽIVOTINJE I PROIZVODI	174	172	-1.1	0.0	650	739	13.7	0.43	158	185	17.1	-0.33	23.3%
2 ŽIVOTINJSKOG PROIZVODI BILJNOG	141	166	17.7	0.20	762	806	5.8	0.21	277	277	-0.1	0.00	20.6%
3 PORJEKLA MASTI I ULJA	102	94	-7.8	-0.06	127	146	15.0	0.09	50	36	-27.4	0.17	64.4%
4 ŽIVOTINJSKOG PREHRAMBENE	363	402	10.7	0.31	1844	2010	9.0	0.80	456	541	18.6	-1.05	20.0%
5 PRERADEVINE PROIZVODI	1450	956	-34.1	-3.90	2911	2727	-6.3	-0.89	912	985	8.0	-0.90	35.1%
6 MINERALNOG PROIZVODI HEMLJSKE	936	940	0.4	0.03	1747	1871	7.1	0.60	537	591	10.1	-0.67	50.2%
7 INDUSTRIJE ILI PLASTICNE MASE,	597	597	0.0	0.00	1310	1390	6.1	0.39	455	426	-6.4	0.36	42.9%
8 GUMA I KAUČUK	75	940	1153.3	6.83	237	195	-17.7	-0.20	88	81	-8.0	0.09	482.1%
9 KOŽA I KRZNO	749	597	-20.3	-1.20	338	305	-9.8	-0.16	119	113	-5.0	0.07	195.7%
10 DRVETA	320	57	-82.2	-2.08	420	445	6.0	0.12	141	145	3.0	-0.05	12.8%
11 CELULOZA, PAPIR I	641	692	8.0	0.40	1220	1235	1.2	0.07	363	401	10.5	-0.47	56.0%
12 KARTON I NJIHOVI	668	328	-50.9	-2.69	323	304	-5.9	-0.09	98	115	17.3	-0.21	107.9%
13 PROIZVODI OBUCA, SESIRI, KAPE I	169	623	268.6	3.59	422	444	5.2	0.11	118	126	7.1	-0.10	140.3%
14 SLIČNI PROIZVODI	23	542	2256.5	4.10	41	54	31.7	0.06	16	12	-26.4	0.05	1003.7%
15 KAMENA, GIPSA, BISERI, PLEMENTI	2397	167	-93.0	-17.62	2858	2786	-2.5	-0.35	1141	868	-23.9	3.36	6.0%
16 METALI I NJIHOVI BAZNI METALI I	2055	33	-98.4	-15.98	3240	3266	0.8	0.13	778	963	23.8	-2.28	1.0%
17 PROIZVODI OD BAZNIH MASINE, APARATI,	443	2152	385.8	13.50	1546	1735	12.2	0.91	341	428	25.5	-1.07	124.0%
18 MEHANIČKI I TRANSPORTNA	52	2083	3905.8	16.05	272	300	10.3	0.13	90	86	-4.0	0.04	694.3%
19 SREDSTVA I NJIHOVI SATOVI, MJERNI,	219	505	130.6	2.26	17	24	41.2	0.03	4	5	14.0	-0.01	2104.2%
20 MUZIČKI I MEDICINSKI ORUŽJE I MUNICIJA,	1083	86	-92.1	-7.88	472	520	10.2	0.23	144	146	1.2	-0.02	68.7%
21 NJIHOVI DIJELOVI I	0	280	0.0	0.00	0	1	0.0	0.00	0	0	0	0.00	0.0%
98 RAZNI PROIZVODI	0	1003	0.0	0.00	0	0	0.0	0.00	0	0	0.0	0.00	0.0%
UMJETNICKA DJELA, KOLEKCIONARSKI													
NERAZVRSTANO													

Izvor: BHAS

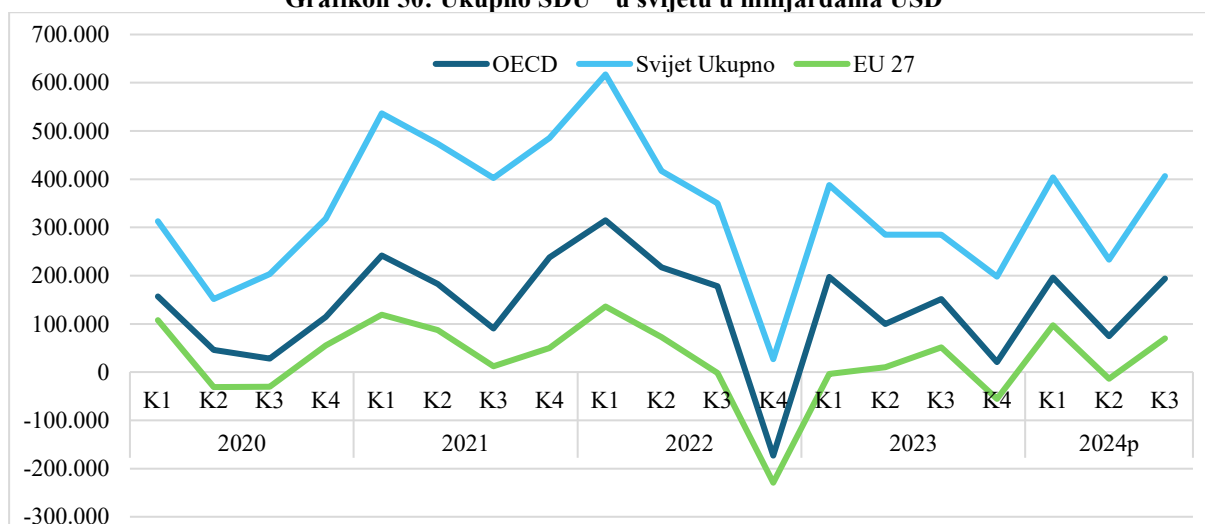
V STRANA DIREKTNA ULAGANJA

- *Direktna strana ulaganja u prva tri kvartala 2024. godine u Bosni i Hercegovini su veća za 0,3% u odnosu na ulaganja u istom periodu u 2023. godini.*
- *Tokovi direktnih stranih ulaganja u prvih devet mjeseci 2024. godine u svijetu su veći za 3% u odnosu na ulaganja u istom periodu u prošloj godini⁵⁷.*
- *Dana 2. avgusta 2024. god. agencije za ocjenu kreditnog rejtinga Standard & Poor's i Moody's Investors Service potvrdile su Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B+ sa stabilnim izgledima“ i „B3 sa stabilnim izgledima“.*

Ulaganja u svijetu i regionu

Nastavak inflatornih kretanja kao i ratnih dejstava u Ukrajini i Bliskom istoku neminovno su uticali na nestabilnost i promjenljivost svjetskih ekonomskih tokova u prvih devet mjeseci. Prema preliminarnim podacima OECD-a (FDI in figures, inflow) tokovi ukupnih ulaganja u svijetu u prva tri kvartala kao i ulaganja prema zemljama OECD su veća za samo 3% u odnosu na isti period u prošloj godini. Zanimljivo je da su ukupna ulaganja u istom periodu u ulaganja prema Kini negativna tj. došlo je do povlačenja kapitala u iznosu od oko 12,972 mlrd USD.

Grafikon 50: Ukupno SDU⁵⁸ u svijetu u milijardama USD

Izvor: OECD database

Ulaganja u Bosni i Hercegovini

Prema posljednjim dostupnim podacima od strane CBBiH⁵⁹ ukupna SDU u Bosni i Hercegovini u prva tri kvartala 2024. godine su dostigla 1.501,4 mil. KM i bila veća za 0,3% u odnosu na isti period u prošloj godini. U isto vrijeme u okviru toga reinvestirane zarade su dostigle 929,6 mil. KM uz stopu rasta 11,4% u odnosu na isti period u prošloj godini i time ostvarile učešće u ukupnim SDU od 61,9%. Ovo ostvareno učešće je veće za 6,1 procentni poen u poređenju sa ostvarenim učešćem u istom periodu prošle godine.

⁵⁷ <https://www.oecd.org/en/topics/foreign-direct-investment-fdi.html>

⁵⁸ FDI Inflow (USD)

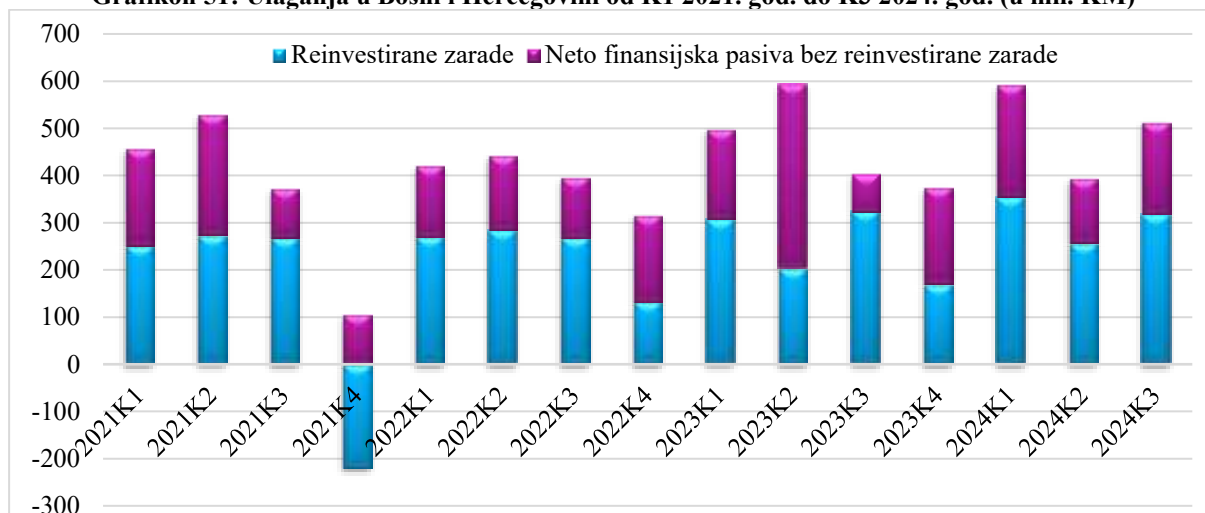
⁵⁹ Copy of BPM6_for_users_Q1_2015_Q3_2024_detailed, neto finansijska pasiva;

Tabela 12: Strana direktna ulaganja po kvartalima i ukupno u milionima KM

Godina	K1	K2	K3	K4	K1-K4
2021.	457,4	530,1	373,3	-112,8	1.248,1
2022.	420,6	442,2	396,7	316,0	1.575,4
2023.	499,2	592,9	404,6	375,3	1.872,0
2024.	592,7	394,9	513,9		

Izvor: CBBiH

Grafikon 51: Ulaganja u Bosni i Hercegovini od K1 2021. god. do K3 2024. god. (u mil. KM)

Izvor: CBBiH

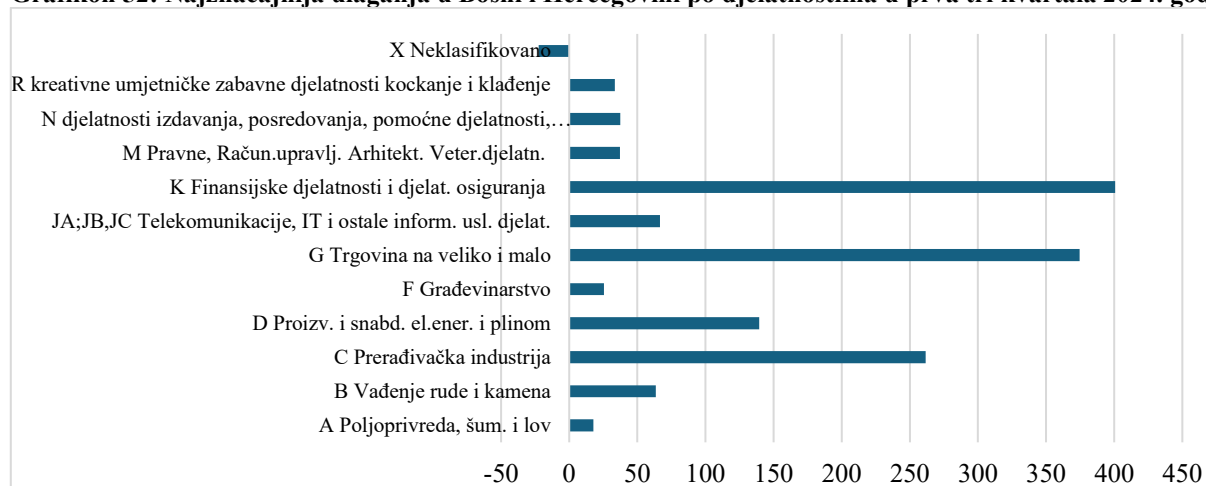
Ulaganje prema djelatnostima i zemlji porijekla

Ako posmatramo navedena ulaganja klasifikovana prema vrsti djelatnosti⁶⁰ najviše je uloženo u finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja 400,7 mil. KM (u okviru ove kategorije najviše je uloženo u finansijske uslužne djelatnosti 388,7 mil. KM). Gledajući prema veličini ulaganja značajno je još i ulaganje u trgovinu na veliko i malo 374,7 mil. KM (u oblast trgovine na veliko 132,6 mil. KM i trgovine na malo 218,9 mil. KM).

U prerađivačku industriju je u ovom periodu uloženo 261,6 mil. KM (u okviru te djelatnosti u proizvodnju hemijskih proizvoda 92,2 mil. KM, proizvodnju koksa i rafiniranih naftnih proizvoda 49,7 mil. KM kao i u proizvodnju prehrambenih proizvoda u iznosu od 59,4 mil. KM). Potrebno je spomenuti i povlačenje kapitala od 44,3 mil. KM u oblasti proizvodnje baznih metala. Značajno je još i ulaganje u oblast proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom i plinom u iznosu od 139,5 mil. KM te oblast telekomunikacija sa 50,0 mil. KM. Na grafikonu ispod su prikazana najznačajnija ulaganja klasifikovana po vrsti djelatnosti.

⁶⁰ Ovi podaci se u CBBiH prikupljaju po drugoj metodologiji za razliku od podataka u platnom bilansu. Izvor: Tokovi direktnih investicija u Bosni i Hercegovini klasifikovani po vrsti djelatnosti NACE Rev 2.

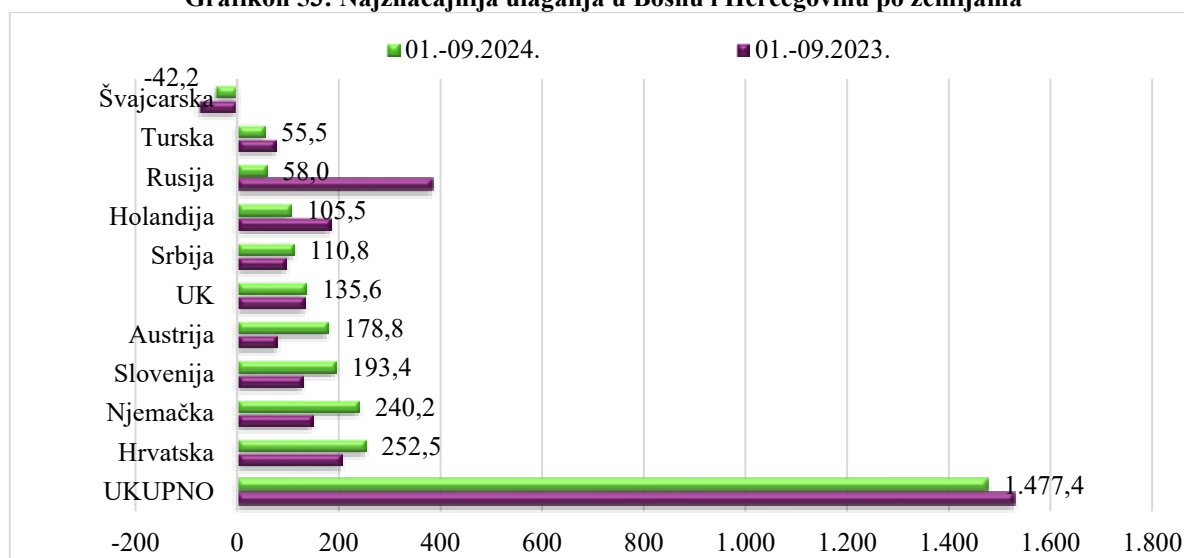
Grafikon 52: Najznačajnija ulaganja u Bosni i Hercegovini po djelatnostima u prva tri kvartala 2024. god.

Izvor: CBBiH

Posmatrajući najvažnija SDU prema zemlji porijekla u prva tri kvartala 2024. godine, najznačajnije ulaganje je bilo iz Hrvatske 252,5 mil. KM, Njemačke 240,2 mil. KM i Slovenije 193,4 mil. KM. Najveće povlačenje kapitala je bilo prema Švajcarskoj 42,2 mil. KM.

Grafikon 53: Najznačajnija ulaganja u Bosnu i Hercegovinu po zemljama

Izvor: CBBiH

Ako posmatramo strukturu ulaganja (podaci od strane CBBiH⁶¹) ukupna strana ulaganja u prva tri kvartala 2024. godine su dostigla 1,477 mil. KM što je manje za 3,4% od ukupnih ulaganja u istom periodu u 2023. godini. U okviru ovog iznosa najveće su bile zadržane zarade 929,6 mil. KM, zatim po veličini slijede vlasnički kapitali sa 343,0 mil. KM dok je najmanji zabilježeni iznos u kategoriji ostali kapitali sa 204,9 mil. KM (prema NACE Rev-2 klasifikaciji).

Kreditni rejting Bosne i Hercegovine

Dana 2. avgusta 2024. agencije za ocjenu kreditnog rejtinga Standard & Poor's i Moody's Investors Service potvrdile su Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B+ sa stabilnim izgledima“ i „B3 sa stabilnim izgledima“.

⁶¹ Tokovi direktnih investicija po zemlji investitora NACE Rev 2.

DODATAK

Januar/siječanj – septembar/rujan 2024. godine

Tabela 1: Industrijska proizvodnja u Bosni i Hercegovini

KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2) po oblastima	Struktura 2015=100	2023.	2024.												
		Jan-Dec	Januar	Februar	Mart	K1	April	Maj	Juni	K2	Juli	August	Septembar	K3	Jan-Sep
Industrija ukupno	100,0	-3,8	-6,4	2,1	-9,7	-4,7	-3,6	-10,4	-5,6	-6,5	-2,8	-7,1	-5,8	-5,2	-5,5
Proizvodi za međufaznu potrošnju	37,7	-6,5	-12,9	5,2	-6,9	-4,9	-0,6	-10,2	-6,4	-5,7	-7,3	-14,3	-13,7	-11,8	-7,6
Energija	23,9	-0,9	4,0	1,9	-13,4	-2,5	-15,2	-13,0	-7,1	-11,8	0,2	2,0	-0,5	0,6	-4,6
Kapitalni proizvodi	14,4	1,4	-7,5	1,9	-14,8	-6,8	-5,3	-13,1	-5,4	-7,9	0,2	3,0	-3,5	-0,1	-5,2
Trajni proizvodi za široku potrošnju	4,8	-3,1	-14,8	-6,5	-14,7	-12,0	-7,7	-12,8	-6,1	-8,9	7,8	-15,9	-4,7	-4,3	-8,6
Netrajni proizvodi za široku potrošnju	19,3	-6,1	-5,2	-2,4	0,0	-2,5	2,5	-1,3	-0,9	0,1	-2,1	-4,7	0,3	-2,2	-1,5
B Vađenje ruda i kamena	7,4	-7,0	-7,6	-1,8	-10,8	-6,7	-12,5	-13,2	-0,2	-8,6	-8,7	-9,4	-5,2	-7,8	-7,9
C Prerađivačka industrija	74,6	-4,9	-9,3	1,6	-7,1	-4,9	-2,0	-8,4	-4,9	-5,1	-4,6	-8,9	-8,2	-7,2	-5,8
D Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom i plinom (izuzev grane 35.3) 1	17,9	1,9	4,9	3,5	-12,6	-1,4	-13,5	-12,3	-7,3	-11,0	4,4	7,2	3,4	5,0	-2,6
B05 Vađenje ugljena i lignita	5,0	-10,0	0,8	-6,8	-14,7	-6,9	-18,8	-8,1	3,0	-8,0	-9,7	-7,3	-4,8	-7,3	-7,7
B07 Vađenje metalnih ruda	1,2	-6,5	-33,0	-13,4	-10,3	-18,9	-10,6	-23,6	9,7	-8,2	-32,7	-44,9	-34,8	-37,5	-23,4
B08 Vađenje ostalih ruda i kamena	1,3	10,8	-18,3	13,8	-2,3	-2,3	11,8	-0,2	-14,3	-0,9	-4,1	5,8	-0,5	0,4	-1,0
C10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	8,4	-6,8	-1,3	4,1	9,0	3,9	7,2	6,9	-1,4	4,2	-2,8	-1,3	5,3	0,4	2,8
C11 Proizvodnja pića	2,3	-0,6	-0,9	10,3	3,5	4,3	21,8	22,3	14,8	19,6	18,3	-0,4	3,3	7,1	10,3
C12 Proizvodnja duhanskih proizvoda	0,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0
C13 Proizvodnja tekstila	0,9	-30,2	-19,8	14,2	-14,2	-6,6	-4,7	-22,4	-12,0	-13,0	-15,2	-17,4	14,5	-6,0	-6,6
C14 Proizvodnja odjeće	2,3	-3,6	-9,8	-14,1	-25,1	-16,3	-13,8	-16,4	-18,0	-16,1	-9,7	-15,7	-3,7	-9,7	-14,1
C15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	3,1	-20,3	-30,7	-20,3	-28,4	-26,5	-20,2	-36,0	-24,2	-26,8	-23,8	-16,4	-20,6	-20,3	-24,3
C16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; materijala	5,5	-10,4	-9,2	-9,1	-13,8	-10,7	-0,8	-11,5	-21,4	-11,2	-11,3	-13,5	-18,0	-14,3	-12,6
C17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	2,3	-0,6	-8,1	16,8	10,5	6,4	9,3	-44,8	-16,0	-17,2	-4,9	3,6	9,2	2,6	-2,6
C18 Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	0,9	-8,0	-2,8	8,3	24,1	9,9	28,8	6,4	27,4	20,9	23,3	40,8	36,3	33,5	22,4
C19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	0,9	-5,4	14,1	-2,4	-16,5	-1,6	-12,5	-30,5	-23,6	-22,2	-16,4	-31,4	-32,5	-26,8	-18,7
C20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	4,5	-6,4	-16,0	6,0	-9,3	-6,4	0,4	3,8	10,5	4,9	-4,8	1,0	-8,6	-4,1	-0,8
C21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata	1,6	9,4	-14,2	9,7	25,6	7,0	29,5	17,2	34,9	27,2	36,4	-3,8	13,3	15,3	22,9
C22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	4,3	-4,3	-1,8	9,5	-10,4	-0,9	5,6	-4,7	-0,9	0,0	-4,2	4,3	-5,7	-1,9	0,1
C23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	3,7	-2,8	-11,6	33,7	-5,3	5,6	8,5	9,0	-3,4	4,7	-3,7	4,1	1,5	0,6	3,9
C24 Proizvodnja baznih metala	4,0	-29,9	-68,0	6,7	-23,1	-28,1	-17,6	-39,8	-15,1	-24,2	-19,7	-32,4	-11,4	-21,2	-24,7
C25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	13,2	4,8	8,7	-0,9	0,6	2,8	3,1	-3,2	-2,2	-0,8	9,6	-12,8	-14,2	-5,8	-3,2
C26 Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	0,3	-8,2	10,7	2,2	-34,3	-7,1	-2,1	-41,0	-32,7	-25,3	297,7	5,5	-11,1	97,4	8,4
C27 Proizvodnja električne opreme	2,7	-3,4	-5,1	18,1	16,5	9,8	40,9	22,8	16,7	26,8	36,8	6,0	11,2	18,0	19,5
C28 Proizvodnja mašina i uređaja, d. n.	2,1	1,4	-7,1	7,7	-8,4	-2,6	14,4	-3,6	3,8	4,9	10,5	6,6	-10,3	2,3	-0,2
C29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	3,7	18,8	44,3	18,4	-26,4	12,1	-21,2	-38,8	-33,2	-31,1	-16,8	-18,8	-18,2	-17,9	-20,1
C30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	0,2	13,0	-79,2	194,0	-52,0	20,9	4,2	-10,6	-58,1	-21,5	-42,4	148,1	186,1	97,3	1,9
C31 Proizvodnja namještaja	4,7	-3,1	-19,1	-7,4	-21,8	-16,1	-15,9	-22,3	17,5	-6,9	-6,2	-25,0	-17,3	-16,2	-16,7
C32 Ostala prerađivačka industrija	0,9	21,2	-7,1	-21,0	1,6	-8,8	38,7	1,9	4,1	14,9	-7,6	-16,3	-9,8	-11,2	-4,1
C33 Popravak i instaliranje mašina i opreme	2,2	30,1	9,6	15,9	-42,6	-5,7	-8,6	-2,4	-7,5	-6,2	-22,9	1,1	-14,2	-12,0	-11,2
D35 Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom i plinom	18,0	1,9	0,7	3,5	-12,7	-2,8	-13,5	-12,3	-7,3	-11,0	4,4	7,2	3,4	5,0	-2,6

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Tabela 2: Industrijska proizvodnja u Federaciji Bosne i Hercegovine

KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2) po oblastima	Struktura 2015=100	2023.	2024.												
		Jan-Dec	Januar	Februar	Mart	K1	April	Maj	Juni	K2	Juli	August	Sept.	K3	Jan- Sept.
Industrija ukupno	100,0	-4,1	-5,4	2,3	-9,3	-4,1	-2,2	-10,1	-4,0	-5,4	-2,8	-6,4	-5,6	-4,9	-4,9
Proizvodi za međufaznu potrošnju	39,2	-5,3	-11,1	9,2	-11,4	-4,4	3,0	-12,7	-7,3	-5,6	-8,4	-12,5	-10,1	-10,3	-7,0
Energija	20,3	-4,2	5,8	0,7	-9,2	-0,9	-7,9	-13,0	-6,3	-9,1	4,8	7,4	-1,8	3,5	-2,2
Kapitalni proizvodi	15,6	-0,4	-8,9	-0,5	1,7	-2,6	-6,5	-11,8	-2,4	-6,9	3,1	-1,9	-1,6	-0,1	-3,2
Trajni proizvodi za široku potrošnju	5,5	5,3	-10,8	-6,2	-25,6	-14,2	-10,1	-20,8	-13,2	-14,7	-2,3	-25,9	-19,1	-15,8	-15,2
Netrajni proizvodi za široku potrošnju	19,4	-6,3	-1,9	-4,1	-3,3	-3,1	0,3	3,3	4,7	2,7	0,6	-5,9	1,3	-1,3	-0,5
B Vađenje ruda i kamena	5,8	-10,6	-1,7	6,3	-12,5	-2,7	-8,0	-15,5	-12,4	-11,9	-6,8	0,2	-1,4	-2,7	-6,0
C Prerađivačka industrija	79,1	-4,3	-8,1	2,9	-9,2	-4,8	-1,0	-9,9	-3,6	-4,8	-4,6	-10,3	-7,2	-7,4	-5,7
D Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom i plinom (izuzev grane 35.3) 1	15,1	-0,3	5,7	-0,8	-8,3	-1,1	-6,2	-9,7	-2,6	-6,2	9,2	12,6	2,2	8,0	0,1
B05 Vađenje ugljena i lignita	4,2	-15,3	6,2	7,5	-10,6	1,0	-7,6	-16,1	-10,2	-11,3	-2,5	5,4	1,3	1,4	-3,3
B07 Vađenje metalnih ruda	0,3	-6,3	-20,9	-23,5	-18,3	-20,9	-7,5	-10,2	1,8	-5,3	-41,2	-47,9	-43,2	-44,1	-27,1
B08 Vađenje ostalih ruda i kamena	1,3	12,1	-21,9	12,3	-17,7	-9,1	-7,9	-14,6	-23,7	-15,4	-10,0	-1,7	1,7	-3,3	-10,0
C10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	7,9	-9,4	-2,0	-1,7	6,8	1,0	5,7	11,3	-0,2	5,6	-3,8	0,2	4,5	0,3	2,2
C11 Proizvodnja pića	2,8	0,6	-1,2	1,0	-8,8	-3,0	12,1	23,6	10,2	15,3	14,7	-0,5	8,5	7,6	7,2
C13 Proizvodnja tekstila	1,0	-4,1	1,6	19,5	-15,7	1,8	-11,5	-26,9	-13,6	-17,4	-15,4	-35,6	18,5	-10,8	-9,1
C14 Proizvodnja odjeće	2,5	-25,0	-15,0	-13,3	-30,3	-19,5	-26,4	-15,5	-20,4	-20,8	-11,4	-21,0	-5,5	-12,6	-17,7
C15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	2,2	-16,1	-26,7	-26,9	-39,4	-31,0	-29,9	-38,8	-21,5	-30,1	-31,3	17,0	-21,1	-11,8	-29,0
C16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; materijala	4,4	0,2	-9,4	2,9	-7,9	-4,8	8,6	4,4	-8,3	1,5	6,3	2,0	-3,1	1,7	-0,7
C17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	2,4	-18,3	16,2	14,2	26,6	19,0	14,0	-61,0	-12,7	-19,9	12,6	8,5	2,8	8,0	1,2
C18 Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	1,0	-6,4	11,7	1,2	46,5	19,8	34,1	30,7	80,7	48,5	45,8	16,5	9,9	24,1	28,8
C19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	1,1	-5,2	-1,4	-10,4	-15,8	-9,2	-22,7	-46,0	-39,2	-36,0	-8,4	-46,2	-48,0	-34,2	-28,6
C20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	5,0	13,6	-2,5	7,3	-8,5	-1,2	-4,4	3,8	8,5	2,6	-9,2	-4,9	-14,4	-9,5	-2,8
C21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata	2,1	-4,3	76,2	14,8	11,7	34,2	15,6	32,0	49,5	32,3	-24,3	-15,7	-2,5	-14,2	22,6
C22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	4,7	1,6	12,6	11,9	-12,7	3,9	5,9	-0,6	0,2	1,8	7,9	7,3	-5,7	3,2	0,4
C23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	4,3	-27,9	-0,8	34,5	-10,8	7,7	15,1	11,3	-7,2	6,4	21,2	-1,3	-7,5	4,1	1,4
C24 Proizvodnja baznih metala	4,8	6,7	-59,1	1,5	-35,5	-31,0	-5,9	-53,0	-26,7	-28,5	8,0	-36,6	-20,8	-16,5	-30,0
C25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	15,4	-9,7	-3,7	-0,1	-10,4	-4,7	-2,6	-12,3	-2,5	-5,8	1,6	-8,5	-7,4	-4,8	-4,6
C26 Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	0,3	2,2	12,8	-8,6	-49,9	-15,2	-22,6	-63,1	-66,9	-50,9	-9,7	-53,0	-19,1	-27,3	-32,4
C27 Proizvodnja električne opreme	3,1	1,4	3,8	16,6	-6,6	4,6	17,8	2,6	0,7	7,0	-2,0	-7,9	-2,6	-4,2	3,2
C28 Proizvodnja mašina i uređaja, d. n.	2,1	11,2	-21,1	11,0	-15,9	-8,7	-0,8	-5,7	-1,9	-2,8	7,5	-1,8	-11,1	-1,8	-5,7
C29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	4,2	5,4	2,9	1,5	-3,9	0,2	3,0	-13,0	-22,3	-10,8	-9,7	-3,5	-7,4	-6,9	-6,4
C31 Proizvodnja namještaja	5,4	22,4	-10,8	-5,8	-25,0	-13,8	-9,1	-20,8	-12,6	-14,1	-2,0	-26,7	-18,7	-15,8	-14,9
C32 Ostala prerađivačka industrija	0,9	20,9	-18,6	6,1	18,9	2,1	38,6	24,4	26,4	29,8	7,5	-4,5	3,0	2,0	11,5
C33 Popravak i instaliranje mašina i opreme	1,6	17,9	-3,9	24,2	-26,0	-1,9	-2,5	-12,1	-19,9	-11,5	-18,7	-14,4	-29,7	-20,9	-12,4
D35 Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom i plinom	15,1	-0,3	5,7	-0,8	-8,3	-1,1	-6,2	-9,7	-2,6	-6,2	9,2	12,6	2,2	8,0	0,1

Izvor: Federalni zavod za statistiku FBiH

Tabela 3: Industrijska proizvodnja u Republici Srpskoj

KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2) po oblastima	Struktura 2015=100	2023.	2024.												
		Jan-Sept.	Januar	Februar	Mart	K1	April	Maj	Juni	K2	Juli	August	Sept.	K3	Jan-Sept.
Industrija ukupno	100,0	-3,2	-7,7	1,4	-11,1	-5,8	-6,3	-10,9	-8,3	-8,5	-1,6	-8,4	-6,3	-5,4	-6,7
Proizvodi za međufaznu potrošnju	34,6	-9,6	-16,0	-1,7	7,9	-3,2	-7,4	-4,0	-3,2	-4,8	-2,5	-16,4	-18,5	-12,5	-6,8
Energija	32,8	3,9	0,7	5,2	-21,4	-5,1	-29,0	-13,3	-8,7	-17,0	-8,8	-7,5	1,6	-4,9	-9,4
Kapitalni proizvodi	11,5	11,2	-3,6	7,6	-39,7	-11,9	-2,7	-15,9	-11,0	-9,9	-5,1	17,5	-7,6	1,6	-9,2
Trajni proizvodi za široku potrošnju	3,1	-26,2	-34,1	-6,7	30,9	-3,3	0,4	16,6	15,0	10,6	39,6	34,1	46,1	39,9	15,0
Netrajni proizvodi za široku potrošnju	18,1	-5,2	-10,2	-3,5	4,3	-3,1	7,0	-11,5	-10,1	-4,9	-7,1	-2,3	-4,9	-4,8	-4,4
B Vađenje ruda i kamena	11,7	-1,9	-18,5	-13,9	-7,3	-13,2	-20,4	-7,9	28,9	0,2	-13,1	-24,3	-11,8	-16,4	-11,3
C Prerađivačka industrija	63,3	-6,6	-11,4	-1,7	-2,6	-5,3	-3,8	-4,6	-6,7	-5,0	-3,2	-4,9	-10,5	-6,2	-5,4
D Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom i plinom (izuzev grane 35.3) 1	25,1	5,0	3,4	14,8	-20,7	-0,8	-27,9	-17,4	-16,3	-20,5	-4,7	-2,6	5,5	-0,6	-8,0
B05 Vađenje ugljena i lignita	7,1	-1,2	-6,9	-25,1	-22,0	-18,0	-37,0	11,1	35,7	3,2	-24,4	-25,0	-13,4	-20,9	-15,0
B07 Vađenje metalnih ruda	3,3	-6,6	-52,3	4,5	4,2	-14,5	-15,3	-48,0	29,5	-11,3	-1,6	-37,8	-11,1	-16,8	-15,2
B08 Vađenje ostalih ruda i kamena	1,4	7,7	0,0	17,0	36,6	17,8	52,4	37,6	3,6	31,2	10,2	19,7	-4,4	8,5	19,6
C10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	8,4	-1,6	3,1	12,7	10,5	8,7	9,8	-1,0	-1,3	2,5	0,7	-4,2	4,1	0,2	3,5
C11 Proizvodnja pića	1,2	-3,1	-0,1	40,3	43,2	27,8	53,4	18,9	28,8	33,7	30,5	-0,2	-10,2	6,7	19,0
C12 Proizvodnja duhanskih proizvoda	0,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0
C13 Proizvodnja tekstila	0,8	-12,6	3,9	6,8	-12,4	-0,6	5,2	-17,0	-10,0	-7,3	-15,0	33,9	9,3	9,4	-3,0
C14 Proizvodnja odjeće	1,9	3,0	4,5	-15,5	-14,1	-8,4	15,5	-18,4	-12,8	-5,2	-5,8	-4,0	-0,3	-3,4	-6,4
C15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	5,3	-15,8	-20,2	-7,4	-1,1	-9,6	4,3	-29,6	-29,5	-18,3	-7,4	-15,1	-19,7	-14,1	-14,1
C16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; materijala	8,4	-5,9	-15,0	-40,0	-30,5	-28,5	-23,3	-36,2	-41,4	-33,6	-38,8	-43,1	-48,6	-43,5	-36,3
C17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	1,7	-2,9	-20,4	22,8	-14,5	-4,1	0,2	-18,9	-21,3	-13,3	-32,0	-6,0	26,4	-3,8	-9,7
C18 Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	0,8	32,5	-3,8	21,0	-9,3	2,6	21,4	-20,8	-17,1	-5,5	-0,3	83,0	86,2	56,3	13,6
C19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	0,7	7,7	7,7	12,9	-17,5	1,0	4,0	-6,7	-1,8	-1,5	2,3	-7,0	-6,4	-3,7	-2,4
C20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	3,2	-16,0	-4,8	2,5	-11,4	-4,6	13,1	3,8	15,3	10,7	2,0	15,0	7,5	8,2	4,3
C21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata	0,6	-4,3	4,3	-0,1	55,9	20,0	67,5	-9,8	4,7	20,8	11,9	22,1	67,3	33,8	23,7
C22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	2,6	-4,5	18,1	8,8	-1,9	8,3	8,0	-10,1	0,4	-0,6	10,1	2,4	0,3	4,3	3,5
C23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	2,4	-14,9	4,4	31,1	10,6	15,4	-5,2	3,5	5,1	1,1	9,1	16,7	23,3	16,4	10,1
C24 Proizvodnja baznih metala	2,4	-38,5	-47,6	25,2	20,1	-0,7	-50,0	0,2	24,4	-8,5	-3,2	-16,7	14,1	-1,9	-7,6
C25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	8,7	-3,6	-11,8	-0,3	30,5	6,2	20,7	22,9	-0,8	14,3	16,3	-24,9	-34,5	-14,4	1,3
C26 Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	0,5	-6,7	110,6	27,3	3,2	47,0	52,8	6,9	19,6	26,4	2)	86,6	0,0	43,3	89,2
C27 Proizvodnja električne opreme	1,8	-16,2	27,8	25,3	92,0	48,4	109,1	91,4	58,6	86,4	122,4	50,2	44,6	72,4	68,2
C28 Proizvodnja mašina i uređaja, d. n.	1,9	1,5	0,0	1,1	7,8	3,0	47,4	0,9	15,6	21,3	33,4	28,5	-8,9	17,6	11,8
C29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	2,8	36,3	-42,2	39,5	-51,2	-18,0	-45,9	-65,4	-45,5	-52,2	-22,8	-30,6	-28,0	-27,1	-33,9
C30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	0,4	13,0	-13,0	194,0	-52,0	43,0	4,2	-10,6	-58,1	-21,5	-42,4	148,1	186,1	97,3	1,9
C31 Proizvodnja namještaja	2,8	-27,8	-38,7	-13,0	-8,7	-20,1	-34,4	-26,8	-30,4	-30,5	-19,4	-16,1	-11,7	-15,7	-22,8
C32 Ostala prerađivačka industrija	1,0	4,5	-18,5	-81,0	-62,2	-53,9	38,7	-54,9	-56,4	-24,2	-51,4	-41,1	-55,0	-49,2	-50,9
C33 Popravak i instaliranje mašina i opreme	3,1	45,1	16,3	0,4	-57,6	-13,7	-16,7	19,1	18,6	7,0	-28,5	43,4	19,4	11,4	-9,2
D35 Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom i plinom	25,1	5,0	3,4	14,8	-20,7	-0,8	-27,9	-17,4	-16,3	-20,5	-4,7	-2,6	5,5	-0,6	-8,0

Izvor: Republički zavod za statistiku RS

Tabela 4: Realni sektor - industrija i usluge (Rast g/g u %)

		2022	2023	2022				2023				2024		
				K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3
Industrija	Industrijska proizvodnja - fizički obim	1,7	-3,8	4,0	5,3	-0,3	-1,9	-2,5	-6,2	0,1	-6,1	-4,7	-6,5	-5,2*
	<i>Intermedijarni proizvodi</i>	3,7	-6,5	9,2	5,4	1,5	0,0	-3,8	-9,5	-1,5	-10,8	-4,9	-5,7	-11,8*
	<i>Energija</i>	-4,9	-0,9	-7,9	5,9	-5,8	-9,9	-4,5	-3,9	4,5	1,5	-2,5	-11,8	0,6*
	<i>Kapitalni proizvodi</i>	8,0	1,4	17,0	5,3	8,0	3,8	3,1	1,0	3,1	-0,2	-6,8	-7,9	-0,1*
	<i>Trajni proizvodi za široku potrošnju</i>	-1,3	-3,1	6,5	-1,3	-5,6	-4,6	-0,2	3,0	1,3	-14,7	-12,0	-8,9	-4,3*
	<i>Netrajni proizvodi za široku potrošnju</i>	3,2	-6,1	6,7	6,6	-1,3	1,6	-2,6	-8,8	-3,8	-8,2	-2,5	0,1	-2,2*
Gradevinarstvo	Obim građevinskih radova - Ukupno	0,2	-0,4	1,3	-1,7	-1,8	1,6	-1,6	1,4	-0,4	-1,2	2,4	1,8	2,8
	<i>Visokogradnja</i>	-3,6	0,1	-1,8	-8,1	-4,6	0,3	1,0	2,7	-1,3	-1,9	-1,7	-1,1	-1,2
	<i>Niskogradnja</i>	2,8	-0,9	4,0	4,4	0,5	2,6	-3,7	0,4	0,3	-0,7	6,0	4,2	5,7
Prevoz	Cestovni (prevezeno robe)	6,5	0,2	17,4	12,8	2,5	-6,3	-3,3	0,9	-3,9	-2,5	-10,9	-18,9	-14,3
	Cestovni (prevezeni putnici)	33,0	-0,3	32,4	42,8	20,1	25,0	-9,8	-3,4	4,6	-2,8	5,8	-4,8	-15,4
	Gradsko - Prigradski prevoz (prevezeni putnici)	10,1	-9,7	1,2	-6,7	-14,1	13,5	-29,2	-21,5	8,3	7,4	44,3	26,2	0,9
	Željeznički (prevezeno robe)	3,6	-2,1	-1,3	4,1	1,9	9,4	3,0	-11,3	-7,8	8,6	-7,7	-10,4	-12,7
	Željeznički (prevezeni putnici)	76,8	1,4	132,4	168,8	45,6	29,1	10,5	-7,8	7,0	0,0	4,2	5,9	0,8
	Avionski (prevezeni putnici)	82,6	10,0	249,1	219,0	44,0	37,9	68,2	12,6	3,5	-13,9	-21,9	-3,9	5,0
Maloprodaja	Realni rast prometa	13,5	14,1	18,4	14,4	10,2	12,5	11,3	13,1	16,5	14,9	12,6	11,1	2,7
	<i>Motorna goriva u s.p.</i>	11,9	-2,3	27,8	18,5	2,8	4,1	-7,5	-8,9	4,8	1,4	8,3	13,5	2,1
	<i>Trgovina na malo, osim motornih goriva u s.p.</i>	13,9	18,2	16,1	13,4	12,1	14,6	16,2	19,0	19,4	18,0	13,5	10,6	2,9
Turizam	Dolasci turista - ukupno	50,7	17,3	64	101,9*	36,7*	38,1*	17,8	28,7*	16,2*	11,0*	2,5	14,3*	10,6*
	<i>Domaći turisti</i>	18,6	-2,2	20,5	35,7*	11,0*	19,9*	1,0	0,2*	-7,4*	1,9*	1,8	4,2*	-2,2*
	<i>Strani turisti</i>	80,8	29,3	143,3	195,4*	53,9*	54,3*	32,3	46,9*	27,4*	16,4*	3,0	18,9*	15,2*

Izvori: BHAS zvanična saopštenja

* prosjek mjesečnih/kvartalnih stopa

Tabela 5: Realni sektor po entitetima (rast g/g u %)

(u zaglavlju tabele ispod: Federacija Bosne i Hercegovine - FBiH, Republika Srpska - RS)

			2022	2023	2022				2023				2024		
					K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3
Proizvodnja i građevinarstvo	Industrijska proizvodnja - fizički obim	FBiH	1,2	-4,1	4,1*	4,2*	-0,7*	-2,5*	-5,0*	-2,4*	-0,1*	-6,0*	-4,1*	-5,4*	-4,9*
		RS	0,1	-3,2	0,4*	4,8*	-1,5*	-3,7*	0,1*	-6,4*	0,3*	-5,7*	-6,1*	-8,5*	-5,4*
	Građevinarstvo (vrijednost radova)	FBiH	1,2	2	0,6^	1,0^	1,7^	1,1^	2,1^	1,5^	2,0^	2,2^	1,2^	2,3^	2,4^
		RS	-2	-4,9*	2,2^	-6,0^	-8,2^	3,3^	-7,8^	1,9^	-5,3^	-8,5^	4,6^	3,7^	3,8^
Prevoz	Cestovni (prevezeno robe)	FBiH	2,8	4,4	5,7	3,4	3,3	-0,6	4,1	1,0	1,0	6,1	3,6	-8,2	-7,6
		RS	11,2	-15,9*	38,0	32,8	0,1	-15,6	-13,9	-13,8	-22,0	-28,0	-38,7	-43,4	-33,7
	Cestovni (prevezeni putnici)	FBiH	13,5	-2,6	19,1	27,8	5,7	1,8	-9,7	-9,8	-5,7	-6,3	-1,4	-10,8	-7,9
		RS	9,2	1,4	-4,2	9,6	8,3	4,4	-3,7	3,1	18,3	3,6	22,0	10,6	25,8
	Gradsko - prigradski prijevoz (prevezeni putnici)	FBiH	-12,1	-12	1,0	-9,2	-16,4	-15,5	-35,1	-25,6	10,9	6,8	57,0	30,4	0,9
		RS	2,7	1,1	2,2	9,7	-0,5	-1,9	1,3	-0,9	-6,1	9,2	-2,2	8,8	-9,5
	Željeznički (prevezeno robe)	FBiH	-0,3	-11,5	-4,0	0,6	-0,7	2,5	-4,4	-13,8	-8,9	-17,9	-1,3	-8,8	-9,6
		RS	9,3	-6,6	4,0	10,3	6,5	15,5	16,3	-7,0	-6,0	-24,2	-17,1	-12,9	-17,5
	Željeznički (prevezeni putnici)	FBiH	89,4	-0,5	197,5	215,7	52,4	26,1	7,4	-9,1	4,5	-1,7	4,0	10,8	-0,2
		RS	36,7	8,5	23,1	60,0	18,8	43,8	25,0	-4,2	15,8	4,3	0,0	-13,0	-18,2
Ugostiteljstvo	Nominalni rast prometa	FBiH	35,5	21,7	45,1	59,1	27,4	25,8	29,6	20,7	15,8	20,8	-	-	-
	Nominalni rast prometa	RS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Turizam	Dolasci domaćih turista	FBiH	19,8*	2,6*	26,3*	29,7*	2,7*	20,4*	-1,1*	5,1*	-1,8*	8,0*	5,6*	11,5*	1,4*
		RS	23,8	-7,7	8,5	42,9*	27,2*	20,3*	5,1	-5,1*	-15,8*	-7,6*	-4,5	-6,3*	-9,1*
	Dolasci stranih turista	FBiH	120,5*	32,2*	165,0*	214,6*	51,0*	51,2*	34,4*	47,7*	29,8*	16,7*	3,7*	23,2*	16,5*
		RS	86,2	26,1	102,8	157,5*	67,8*	65,7*	26,3	47,0*	19,4*	15,5*	1,4	6,9*	10,6*

Izvori: Zvanična saopštenja entitetskih zavoda za statistiku

^ Realni rast proizvodnje u građevinarstvu

* prosjek mjesečnih/kvartalnih stopa

Tabela 6: Tržište rada

(u zaglavlju tabele ispod: Bosna i Hercegovina - BiH, Federacija Bosne i Hercegovine - FBiH, Republika Srpska - RS, Brčko Distrikt - BD)

Period	Broj zaposlenih lica*				Broj registrovanih nezaposlenih lica				Stopa registrovane nezaposlenosti**				Prosječne neto plate				Prosječne penzije***			
	BiH	FBiH	RS	BD	BiH	FBiH	RS	BD	BiH	FBiH	RS	BD	BiH	FBiH	RS	BD	BiH	FBiH	RS	BD
	osobe								%				KM							
I- IX 2022.	838.630	534.422	286.679	17.708	365.504	291.434	68.602	5.468	30,4	35,3	19,3	23,6	1.105	1.099	1.122	1.033	494	523	456	407
I- IX 2023.	848.783	539.892	290.491	17.873	350.310	278.709	61.680	9.921	29,2	34,0	17,5	35,7	1.252	1.249	1.267	1.160	604	654	540	492
I- IX 2024.	854.807	546.183	289.722	17.806	330.858	261.789	56.988	12.080	27,9	32,4	16,4	40,4	1.369	1.359	1.396	1.314	664	719	593	540
I 2024.	849.942	542.116		17.871	340.561	268.870	59.019	12.672	28,6	33,2		41,5	1.328	1.338	1.312	1.279	659	710	592	537
II 2024.	850.799	542.688		17.875	338.528	267.170	58.894	12.464	28,5	33,0		41,1	1.338	1.315	1.392	1.281	659	711	592	537
III 2024.	850.888	543.231	289.755	17.902	335.386	264.744	58.377	12.265	28,3	32,8	16,8	40,7	1.353	1.335	1.394	1.285	659	712	592	538
IV 2024.	857.738	546.825		17.777	329.944	260.500	57.349	12.095	27,8	32,3		40,5	1.374	1.364	1.400	1.296	665	722	593	539
V 2024.	858.409	548.795		17.789	324.517	256.169	56.426	11.922	27,4	31,8		40,1	1.388	1.384	1.403	1.308	666	723	593	541
VI 2024.	858.506	549.382		17.771	325.568	257.641	56.056	11.871	27,5	31,9		40,0	1.374	1.351	1.426	1.329	666	723	593	542
VII 2024.	856.783	547.620		17.768	328.674	261.154	55.718	11.802	27,7	32,3		39,9	1.395	1.387	1.416	1.341	666	723	593	541
VIII 2024.	851.445	543.667		17.762	329.829	262.371	55.680	11.778	27,9	32,6		39,9	1.392	1.384	1.411	1.343	666	723	593	541
IX 2024.	858.752	551.326	289.689	17.737	324.712	257.483	55.376	11.853	27,4	31,8	16,0	40,1	1.382	1.369	1.412	1.364	667	724	594	541

Izvor: BHAS, entitetski zavodi za statistiku, Federalni zavod za zapošljavanje, Zavod za zapošljavanje Republike Srpske, Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta, Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje, Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske.

* U Republici Srpskoj broj zaposlenih lica se objavljuje samo za mart i septembar.

** Stopa registrovane nezaposlenosti je izračunata kao odnos broja registrovanih nezaposlenih lica i ukupne radne snage (zaposlena i nezaposlena lica).

*** Prosječne penzije u Bosni i Hercegovini su izračunate na osnovu entitetskih nivoa penzija ponderisanih odnosom ukupnog broja penzionera u svakom entitetu (bez obzira na mjesto prebivališta).

Tabela 7: Pregled emitovanih obveznica Vlade Republike Srpske

Redni broj	Oznaka obveznice	Iznos u KM	Datum emisije	Rok dospeljeća	Efektivna kamatna stopa %
1.	RSBD-046	40.000.000	07.02.2024.	5	6,000%
2.	RSBD-047	40.000.000	06.03.2024.	5	6,000%
3.	RSBD-048	10.000.000	24.04.2024.	5	6,000%
4.	RSBD-049	10.000.000	20.08.2024.	5	6,000%
5.	RSBD-050	10.000.000	03.09.2024.	5	6,000%
6.	RSBD-051	10.000.000	23.09.2024.	5	6,000%
7.	RSBD-052	41.000.000	30.09.2024.	5	6,000%
UKUPNO		161.000.000			

Izvor: Ministarstvo finansija Republike Srpske

Tabela 8: Pregled emitovanih trezorskih zapisa Vlade Republike Srpske

Redni broj	Oznaka	Datum aukcije	Rok dospeljeća /mjeseci	Vrijednost emisije (u KM)	Kamatna stopa %
1.	RS24-T01	25.01.2024.	6	11.160.000	4,0000%
2.	RS24-T02	22.02.2024.	6	22.350.000	4,0000%
3.	RS24-T03	26.02.2024.	6	17.890.000	4,0000%
4.	RS24-T04	18.04.2024.	6	15.050.000	4,0000%
5.	RS24-T05	29.05.2024.	6	25.302.550	4,0000%
6.	RS24-T06	25.06.2024.	6	96.445.751	4,0221%
7.	RS24-T07	27.08.2024.	6	22.547.797	4,0000%
8.	RS24-T08	09.09.2024.	6	13.653.655	4,0000%
9.	RS24-T09	26.09.2024.	6	41.030.647	4,0000%
UKUPNO		265.430.399			

Izvor: Ministarstvo finansija Republike Srpske

Tabela 9: Pregled emitovanih obveznica Vlade Federacije Bosne i Hercegovine

Redni broj	Oznaka obveznice	Iznos u KM	Datum emisije	Rok dospeljeća	Kamatna stopa %
1.	FBH30241	30.000.000	27.03.2024.	3	4,300%
2.	FBH30242	40.000.000	17.04.2024.	3	4,400%
3.	FBH30243	40.000.000	26.06.2024.	5	3,950%
4.	FBH10249	30.000.000	24.09.2024.	10	4,650%
UKUPNO		140.000.000			

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

Tabela 10: Pregled emitovanih trezorskih zapisa Vlade Federacije BiH

Redni broj	Oznaka	Datum aukcije	Rok dospeljeća /mjeseci	Vrijednost emisije (u KM)	Kamatna stopa %
1.	FBHTZ124	20.03.2024.	6	28.450.000	3,5579%
2.	FBHTZ224	02.04.2024.	12	10.000.000	4,0023%
3.	FBHTZ324	08.05.2024.	9	30.000.000	3,8830%
4.	FBHTZ424	15.05.2024.	3	29.450.000	3,8451%
5.	FBHTZ624	05.06.2024.	9	30.000.000	3,8416%
6.	FBHTZ724	10.09.2024.	12	20.000.000	3,3177%
7.	FBHTZ824	17.09.2024.	6	30.000.000	3,0215%
UKUPNO		177.900.000			

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

Tabela 11: Rast i struktura monetarnih agregata (kraj perioda)

Period	Gotovina izvan monetarnih vlasti	Depoziti banaka kod monetarnih vlasti	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti	Gotovina izvan banaka	Prenosivi depoziti u domaćoj valuti	Ostali depoziti u domaćoj valuti	Prenosivi depoziti u stranoj valuti	Ostali depoziti u stranoj valuti	Rezervni (primarni) novac (M0)	Transakcijski novac (M1)	Kvazi novac (QM)	M2 ukupno
1	3	4	5	6	7	8	9	10	11=3+4+5	12=6+7	13=8+9+10	14=12+13
I-III 2023.	7.397,9	6.454,3	160,1	6.027,0	13.583,4	2.873,8	3.763,5	7.003,9	14.012,3	19.610,4	13.641,2	33.251,6
I-VI 2023.	7.571,4	6.349,8	152,6	6.253,1	14.082,0	2.854,5	3.887,6	6.975,2	14.073,9	20.335,1	13.717,3	34.052,4
I-IX 2023.	7.677,2	6.720,3	83,4	6.397,2	14.788,1	2.904,5	4.009,3	7.027,1	14.480,9	21.185,3	13.941,0	35.126,3
2023.	7.565,1	7.083,2	16,9	6.550,5	15.064,1	2.891,3	3.974,6	7.310,3	14.665,2	21.614,6	14.176,2	35.790,8
I-III 2024.	7.628,2	6.638,8	29,3	6.553,1	15.303,8	2.934,4	4.038,1	7.519,3	14.296,3	21.856,9	14.491,9	36.348,8
I-VI 2024.	7.823,6	6.860,1	8,7	6.723,3	15.602,9	2.998,0	4.037,4	7.574,6	14.692,5	22.326,3	14.610,0	36.936,3
I-IX 2024.	8.006,8	6.809,7	13,4	6.804,6	16.408,7	3.076,7	4.065,6	7.554,1	14.829,9	23.213,3	14.696,3	37.909,6
Stope rasta g/g												
I-III 2023.	0,9%	-0,6%	-51,1%	2,9%	13,5%	0,1%	12,5%	1,8%	-1,0%	10,0%	4,1%	7,5%
I-VI 2023.	4,8%	-7,0%	-51,9%	6,8%	12,2%	-1,8%	21,4%	-0,2%	-2,0%	10,5%	4,7%	8,1%
I-IX 2023.	3,1%	-7,6%	-71,9%	5,2%	10,8%	0,2%	16,0%	1,3%	-3,5%	9,1%	4,9%	7,4%
2023.	1,7%	-1,9%	-93,8%	6,9%	9,5%	0,4%	10,9%	6,0%	-1,7%	8,7%	6,1%	7,7%
I-III 2024.	3,1%	2,9%	-81,7%	8,7%	12,7%	2,1%	7,3%	7,4%	2,0%	11,5%	6,2%	9,3%
I-VI 2024.	3,3%	8,0%	-94,3%	7,5%	10,8%	5,0%	3,9%	8,6%	4,4%	9,8%	6,5%	8,5%
I-IX 2024.	4,3%	1,3%	-83,9%	6,4%	11,0%	5,9%	1,4%	7,5%	2,4%	9,6%	5,4%	7,9%

Izvor: CBBiH

Tabela 12: Indeks potrošačkih cijena (CPI)

Period	Bosna i Hercegovina	Federacija Bosne i Hercegovine	Republika Srpska
I-XII 2023.	106,1	105,1	107,0
I 2024.	102,0	100,7	103,0
II 2024.	102,1	101,1	102,8
III 2024.	102,0	100,9	102,7
IV 2024.	102,0	101,2	102,5
V 2024.	102,0	101,5	102,3
VI 2024.	101,6	101,5	101,7
VII 2024.	101,8	101,7	101,8
VIII 2024.	101,3	101,6	101,1
IX 2024.	100,8	101,3	100,4
I-IX 2024.	101,7	101,3	102,0

Izvor: BHAS, Republički zavod za statistiku Republike Srpske, Federalni zavod za statistiku Federacije Bosne i Hercegovine

Tabela 13: Rast i sektorska struktura kredita (stanje na kraju perioda, u mil. KM)

Period	Kreditni opštoj vladi	Kreditni nefinansijskim javnim preduzećima	Kreditni nefinansijskim privatnim preduzećima	Kreditni stanovništvu	Ostali krediti*	Ukupni krediti
	1	2	3	4	5	6=1+...+5
K1 2023.	1.078,2	599,5	9.252,4	11.114,1	169,75	22.214,0
K1-K2 2023.	1.041,9	595,7	9.495,5	11.383,8	209,22	22.726,2
K1-K3 2023.	1.021,6	594,9	9.570,4	11.616,3	225,47	23.028,6
K1-K4 2023.	1.110,3	617,1	9.767,7	11.786,0	243,06	23.524,1
K1 2024.	1.114,7	597,6	10.056,6	12.025,3	254,79	24.049,0
K1-K2 2024.	1.130,0	577,5	10.447,4	12.372,4	283,95	24.811,3
K1-K3 2024.	1.215,0	571,6	10.482,9	12.664,0	280,11	25.213,6
Stopa rasta (g/g)						
K1 2023.	-4,1%	18,6%	3,7%	5,6%	1,9%	4,5%
K1-K2 2023.	-4,6%	22,3%	3,3%	5,7%	17,3%	4,7%
K1-K3 2023.	-10,0%	11,7%	5,2%	6,5%	26,0%	5,4%
K1-K4 2023.	-1,1%	-1,5%	6,7%	7,4%	31,3%	6,6%
K1 2024.	3,4%	-0,3%	8,7%	8,2%	50,1%	8,3%
K1-K2 2024.	8,5%	-3,0%	10,0%	8,7%	35,7%	9,2%
K1-K3 2024.	18,9%	-3,9%	9,5%	9,0%	24,2%	9,5%

Izvor: Centralna banka BiH

*U ostalim kreditima su krediti dani ostalim finansijskim institucijama, neprofitnim organizacijama i ostali krediti.

Tabela 14: Rast i sektorska struktura depozita (stanje na kraju perioda, u mil. KM)

Period	Depoziti opšte vlade	Depoziti nefinansijskih javnih preduzeća	Depoziti nefinansijskih privatnih preduzeća	Depoziti stanovništva	Ostali depoziti*	Ukupni depoziti
	1	2	3	4	5	6=1+...+5
K1 2023.	4.407,2	1.939,3	6.099,2	15.004,8	1.812,2	29.262,7
K1-K2 2023.	4.475,4	1.887,1	6.387,9	15.247,9	1.864,5	29.862,9
K1-K3 2023.	4.539,2	1.882,5	6.880,9	15.514,8	1.843,3	30.660,7
K1-K4 2023.	4.299,2	1.895,0	7.088,5	16.058,7	1.785,4	31.126,8
K1 2024.	4.376,6	2.038,9	7.011,9	16.565,2	1.792,0	31.784,5
K1-K2 2024.	4.164,1	2.005,7	7.328,6	16.643,2	1.855,3	31.996,8
K1-K3 2024.	4.228,3	1.955,5	7.723,6	16.937,4	1.989,7	32.834,5
Stopa rasta g/g						
K1 2023.	10,6%	-3,6%	15,0%	8,8%	4,5%	9,1%
K1-K2 2023.	-4,4%	-6,7%	18,3%	9,9%	3,0%	7,5%
K1-K3 2023.	-3,9%	-5,0%	17,1%	9,1%	-2,2%	6,9%
K1-K4 2023.	-6,7%	-5,9%	15,4%	10,2%	-5,3%	6,5%
K1 2024.	-0,7%	5,1%	15,0%	10,4%	-1,1%	8,6%
K1-K2 2024.	-7,0%	6,3%	14,7%	9,2%	-0,5%	7,1%
K1-K3 2024.	-6,8%	3,9%	12,2%	9,2%	7,9%	7,1%

Izvor: Centralna banka BiH

*U ostalim depozitima su depoziti sektora ostalih finansijskih institucija, neprofitnih organizacija i ostali depoziti.

Tabela 15: Kamatne stope na kredite stanovništvu u KM s valutnom klauzulom (u %, na godišnjem nivou)

Godina	Mjesec	POTROŠAČKI KREDITI				STAMBENI KREDITI					OSTALI KREDITI			
		promjenjiva stopa i do 1 god. IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	kreditni preko 5 god. IPFKS	preko 10 god. IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS
			s originalnim dospijećem preko 1 god.				s originalnim dospijećem preko 1 god.					s originalnim dospijećem preko 1 god.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2024.	1	NA	NA	NA	NA	4,632	4,632	NA	4,326	3,850	6,937	6,977	5,877	5,941
2024.	2	NA	NA	NA	NA	4,467	4,467	NA	4,194	3,90	6,939	6,949	5,918	6,074
2024.	3	NA	NA	NA	NA	4,372	4,338	NA	4,539	3,806	6,747	6,753	6,566	6,022
2024.	4	NA	NA	NA	NA	4,378	4,378	NA	4,393	3,970	6,685	6,764	6,823	6,021
2024.	5	NA	NA	NA	NA	4,087	4,087	NA	4,142	3,807	6,487	6,475	6,378	5,798
2024.	6	NA	NA	NA	NA	4,204	4,204	NA	4,040	3,862	6,943	6,977	6,637	5,748
2024.	7	NA	NA	NA	NA	4,297	4,297	NA	4,306	3,663	6,996	6,999	6,359	5,856
2024.	8	NA	NA	NA	NA	4,235	4,235	NA	4,455	3,831	6,880	6,881	6,927	5,970
2024.	9	NA	NA	NA	4,977	4,443	4,443	NA	4,408	4,022	6,967	7,002	6,969	5,913

Izvor: Centralna banka BiH

Kamatne stope u tabeli se odnose na nove poslove.

IPFKS - inicijalni period fiksne kamatne stope

Tabela 16: Kamatne stope na kredite nefinansijskim preduzećima u KM s valutnom klauzulom (u %, na godišnjem nivou)

Godina	Mjesec	do iznosa od 0,25 miliona EUR				preko 0,25 miliona EUR do 1 miliona EUR				Preko iznosa 1 miliona EUR			
		promjenjiva stopa i do 1 god. IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 god. IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 god. IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS
			s originalnim dospijećem preko 1 god.				s originalnim dospijećem preko 1 god.				s originalnim dospijećem preko 1 god.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2024.	1	NA	NA	5,491	4,705	4,557	NA	NA	4,138	4,729	NA	NA	3,527
2024.	2	5,275	6,020	5,268	4,513	4,048	NA	4,736	4,834	4,070	5,103	NA	4,398
2024.	3	5,521	NA	5,081	NA	NA	NA	4,022	3,445	NA	NA	3,563	3,208
2024.	4	5,646	7,057	5,849	4,705	4,611	NA	4,650	4,431	NA	NA	NA	3,546
2024.	5	5,907	6,247	5,521	4,490	4,591	NA	4,574	4,031	NA	NA	2,805	3,887
2024.	6	5,998	6,568	5,531	4,708	4,692	NA	4,312	4,678	4,879	NA	2,752	3,864
2024.	7	NA	NA	5,720	4,890	NA	NA	4,743	4,231	4,729	6,183	NA	3,550
2024.	8	5,759	5,959	5,251	4,922	NA	NA	4,026	4,398	NA	NA	NA	3,922
2024.	9	5,962	NA	5,181	4,932	5,576	5,926	4,823	4,677	NA	NA	NA	4,154

Izvor: Centralna banka BiH

Kamatne stope u tabeli se odnose na nove poslove.

IPFKS - inicijalni period fiksne kamatne stope

Tabela 17: Kamatne stope na depozite (u %, na godišnjem nivou)

Depoziti stanovništvu											
Godina	Mjesec	Depoziti u KM i depoziti s valutnom klauzulom				Depoziti u EUR				Depoziti u stranoj valuti	
		s dogovorenim dospijecem			Depoziti po viđenju	s dogovorenim dospijecem			Depoziti po viđenju	s dogovorenim dospijecem	Depoziti po viđenju
		do 1 god.	preko 1 do 2 god.	preko 2 god.		do 1 god.	preko 1 do 2 god.	preko 2 god.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2024.	1	0,636	1,651	1,849	0,045	1,071	2,413	2,395	0,046	0,883	0,021
2024.	2	0,654	1,772	1,943	0,044	1,391	2,487	2,691	0,045	0,846	0,021
2024.	3	0,616	1,632	2,157	0,044	1,314	2,316	2,477	0,045	0,945	0,020
2024.	4	0,649	1,874	2,264	0,043	1,552	2,357	2,324	0,045	1,064	0,020
2024.	5	0,781	1,757	2,374	0,043	1,532	2,342	2,60	0,045	1,065	0,020
2024.	6	0,734	1,665	2,045	0,044	1,315	2,164	2,194	0,045	1,023	0,020
2024.	7	0,792	1,774	2,088	0,043	1,283	2,258	2,357	0,045	1,105	0,020
2024.	8	0,837	1,880	2,372	0,043	1,238	2,222	2,387	0,044	1,058	0,020
2024.	9	0,936	1,924	2,042	0,044	1,215	2,377	2,390	0,044	1,225	0,020
Depoziti nefinansijskih preduzeća											
2024.	1	0,587	1,652	1,953	0,058	0,796	1,940	3,134	0,010	NA	0,031
2024.	2	0,528	1,870	2,115	0,051	1,391	2,108	2,633	0,012	NA	0,029
2024.	3	0,625	1,863	1,980	0,059	1,692	1,963	2,428	0,011	NA	0,032
2024.	4	0,665	1,857	2,275	0,069	1,638	2,023	2,758	0,009	NA	0,035
2024.	5	0,537	1,958	2,241	0,073	1,752	2,419	2,656	0,011	NA	0,035
2024.	6	0,719	2,011	2,297	0,072	1,610	2,415	2,678	0,011	NA	0,032
2024.	7	0,606	2,326	2,355	0,069	1,793	2,545	2,760	0,012	NA	0,033
2024.	8	0,703	2,371	2,088	0,071	1,668	2,759	2,794	0,012	NA	0,033
2024.	9	0,697	2,162	2,067	0,077	1,571	2,420	2,781	0,012	NA	0,034

Izvor: Centralna banka BiH

Kamatne stope na depozite po viđenju se odnose na postojeće poslove.

Kamatne stope na depozite sa dogovorenim dospijecem se odnose na nove poslove.

Depoziti u stranoj valuti obuhvataju sve strane valute osim EUR.

Tabela 18: Uvoz i izvoz roba prema HS klasifikaciji

Izvoz i uvoz dobara klasifikovanih prema harmonizovanom sistemu kodova (HS)		IZVOZ				UVOZ				DEFICIT				Pokrivenost uvoza izvozom
		Jan-Sep 2023	Jan-Sep 2024	2024/2023 promjena %		Jan-Sep 2023	Jan-Sep 2024	2024/2023 promjena %		Jan-Sep 2023	Jan-Sep 2024	2024/2023 promjena %		
		u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	
	UKUPNO	12657	11885	-6,1	-6,1	20771	21311	2,6	2,6	-8114	-9426	16,2	16,2	55,8%
1	ŽIVOTINJE I PROIZVODI ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA	174	172	-1,1	0,0	650	739	13,7	0,43	158	185	17,1	-0,33	23,3%
2	PROIZVODI BILJNOG PORIJEKLA	141	166	17,7	0,20	762	806	5,8	0,21	277	277	-0,1	0,00	20,6%
3	MASTI I ULJA ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA I BILJNOG PORIJEKLA	102	94	-7,8	-0,06	127	146	15,0	0,09	50	36	-27,4	0,17	64,4%
4	PREHRAMBENE PRERAĐEVINE	363	402	10,7	0,31	1844	2010	9,0	0,80	456	541	18,6	-1,05	20,0%
5	PROIZVODI MINERALNOG PORIJEKLA	1450	956	-34,1	-3,90	2911	2727	-6,3	-0,89	912	985	8,0	-0,90	35,1%
6	PROIZVODI HEMIJSKE INDUSTRIJE ILI SRODNIH INDUSTRIJA	936	940	0,4	0,03	1747	1871	7,1	0,60	537	591	10,1	-0,67	50,2%
7	PLASTIČNE MASE, GUMA I KAUČUK	597	597	0,0	0,00	1310	1390	6,1	0,39	455	426	-6,4	0,36	42,9%
8	KOŽA I KRZNO	75	940	1153,3	6,83	237	195	-17,7	-0,20	88	81	-8,0	0,09	482,1%
9	DRVO I PROIZVODI OD DRVETA	749	597	-20,3	-1,20	338	305	-9,8	-0,16	119	113	-5,0	0,07	195,7%
10	CELULOZA, PAPIR I KARTON I NJIHOVI PROIZVODI	320	57	-82,2	-2,08	420	445	6,0	0,12	141	145	3,0	-0,05	12,8%
11	TEKSTIL I TEKSTILNI PROIZVODI	641	692	8,0	0,40	1220	1235	1,2	0,07	363	401	10,5	-0,47	56,0%
12	OBUČA, ŠEŠIRI, KAPE I SLIČNI PROIZVODI	668	328	-50,9	-2,69	323	304	-5,9	-0,09	98	115	17,3	-0,21	107,9%
13	PROIZVODI OD KAMENA, GIPSA, CEMENTA I SLIČNIH MATERIJALA, KERAMIČKI PROIZVODI, STAKLO I STAKLENI PROIZVODI	169	623	268,6	3,59	422	444	5,2	0,11	118	126	7,1	-0,10	140,3%
14	BISERI, PLEMENITI METALI I NJIHOVI PROIZVODI, DRAGO I POLUDRAGO KAMENJE	23	542	2256,5	4,10	41	54	31,7	0,06	16	12	-26,4	0,05	1003,7%
15	BAZNI METALI I PROIZVODI OD BAZNIH METALA	2397	167	-93,0	-17,62	2858	2786	-2,5	-0,35	1141	868	-23,9	3,36	6,0%
16	MAŠINE, APARATI, MEHANIČKI I ELEKTRIČNI UREĐAJI	2055	33	-98,4	-15,98	3240	3266	0,8	0,13	778	963	23,8	-2,28	1,0%
17	TRANSPORTNA SREDSTVA I NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	443	2152	385,8	13,50	1546	1735	12,2	0,91	341	428	25,5	-1,07	124,0%
18	SATOV I, MJERNI, MUZIČKI I MEDICINSKI INSTRUMENTI	52	2083	3905,8	16,05	272	300	10,3	0,13	90	86	-4,0	0,04	694,3%
19	ORUŽJE I MUNICIJA, NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	219	505	130,6	2,26	17	24	41,2	0,03	4	5	14,0	-0,01	2104,2%
20	RAZNI PROIZVODI	1083	86	-92,1	-7,88	472	520	10,2	0,23	144	146	1,2	-0,02	68,7%
21	UMJETNIČKA DJELA, KOLEKCIONARSKI PREDMETI I ANTIKVITETI	0	280	0,0	0,00	0	1	0,0	0,00	0	0	0	0,00	0,0%
98	NERAZVRSTANO	0	1003	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0,0%

Izvor: BHAS

Tabela 19: Vanjskotrgovinska razmjena u Bosni i Hercegovini po glavnim trgovinskim partnerima (u 000 KM)

Zemlje	IZVOZ						Promjena u %	UVOZ						Promjena u %	DEFICIT						Promjena u %
	Jan-Sep 2022.		Jan-Sep 2023		Jan-Sep 2024			Jan-Sep 2022.		Jan-Sep 2023		Jan-Sep 2024			Jan-Sep 2022.		Jan-Sep 2023		Jan-Sep 2024		
	KM	u %	KM	u %	KM	u %		KM	u %	KM	u %	KM	u %		KM	u %	KM	u %	KM	u %	
EU	9.987	73,8%	9.311	73,6%	8.768	73,8%	-5,8%	11.937	56,4%	12.172	58,6%	12.668	59,4%	4,1%	-1.950	25,5%	-2.861	35,3%	-3.900	41,4%	36,3%
CEFTA	2.491	18,4%	2.358	18,6%	1.991	16,8%	-15,6%	2.590	12,2%	2.438	11,7%	2.508	11,8%	2,9%	-99	1,3%	-80	1,0%	-517	5,5%	546,3%
Ostali partneri	1.048	7,7%	988	7,8%	1.126	9,5%	14,0%	6.650	31,4%	6.161	29,7%	6.135	28,8%	-0,4%	-5.602	73,2%	-5.173	63,8%	-5.009	53,1%	-3,2%
Njemačka	1.991	14,7%	2.045	16,2%	1.857	15,6%	-9,2%	2.176	10,3%	2.454	11,8%	2.542	11,9%	3,6%	-185	2,4%	-409	5,0%	-685	7,3%	67,5%
Hrvatska	2.048	15,1%	1.955	15,4%	1.913	16,1%	-2,1%	2.125	10,0%	1.583	7,6%	1.511	7,1%	-4,5%	-77	1,0%	372	-4,6%	402	-4,3%	8,1%
Italija	1.539	11,4%	1.102	8,7%	957	8,1%	-13,2%	2.558	12,1%	2.826	13,6%	2.826	13,3%	0,0%	-1.019	13,3%	-1.724	21,2%	-1.869	19,8%	8,4%
Srbija	1.796	13,3%	1.558	12,3%	1.312	11,0%	-15,8%	2.290	10,8%	2.140	10,3%	2.161	10,1%	1,0%	-494	6,5%	-582	7,2%	-849	9,0%	45,9%
Slovenija	1.049	7,8%	1.024	8,1%	999	8,4%	-2,4%	836	3,9%	813	3,9%	817	3,8%	0,5%	213	-2,8%	211	-2,6%	182	-1,9%	-13,7%
Austrija	1.271	9,4%	1.320	10,4%	1.189	10,0%	-9,9%	754	3,6%	757	3,6%	750	3,5%	-0,9%	517	-6,8%	563	-6,9%	439	-4,7%	-22,0%
Turska	230	1,7%	193	1,5%	238	2,0%	23,3%	1.234	5,8%	1.138	5,5%	1.278	6,0%	12,3%	-1.004	13,1%	-945	11,6%	-1.040	11,0%	10,1%
Rusija	46	0,3%	51	0,4%	43	0,4%	-15,0%	515	2,4%	381	1,8%	254	1,2%	-33,3%	-469	6,1%	-330	4,1%	-211	2,2%	-36,1%
Kina	31	0,2%	20	0,2%	41	0,3%	101,0%	1.698	8,0%	1.972	9,5%	2.009	9,4%	1,9%	-1.667	21,8%	-1.952	24,1%	-1.968	20,9%	0,8%
Ostale zemlje	3.525	26,1%	3.389	26,8%	3.336	28,1%	-1,6%	6.991	33,0%	8.599	41,4%	8.643	40,6%	0,5%	-3.466	45,3%	-3.318	40,9%	-3.827	40,6%	15,3%
UKUPNO	13.526	100,0%	12.657	100%	11.885	100,0%	-6,1%	21.177	100%	20.771	100%	21.311	100,0%	2,6%	-7.651	100,0%	-8.114	100,0%	-9.426	100,0%	16,2%

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Tabela 20: Platni bilans Bosne i Hercegovine

PLATNI BILANS BOSNE I HERCEGOVINE u milionima KM	K1-K3 2023	K1-K3 2024	Promjena K1-K3 2024 / K1-K3 2023
TEKUĆI RAČUN	-807	-1.528	89,3%
Roba - saldo	-7.487	-8.783	17,3%
Izvoz robe, fob	11.760	11.212	-4,7%
Uvoz robe, fob	19.248	19.995	3,9%
Usluge - saldo	3.314	3.313	0,0%
Izvoz usluga	4.838	5.134	6,1%
Uvoz usluga	1.524	1.821	19,5%
Primarni dohodak - saldo	-252	63	-124,9%
Potražuje - ukupno	1.389	1.771	27,5%
Duguje - ukupno	1.641	1.708	4,1%
Sekundarni dohodak - saldo	3.618	3.879	7,2%
Od čega: Personalni transferi - potražuje	2.775	3.066	10,5%
KAPITALNI RAČUN	244	260	6,9%
FINANSIJSKI RAČUN	-259	-1.302	403,5%
Direktne investicije	-1.460	-1.405	-3,8%
Od čega: Reinvestirane zarade - Pasiva	835	930	11,4%
Portfolio investicije	159	296	86,0%
Ostale investicije	1.273	-572	-145,0%
Neto finansijska aktiva	1.315	858	-34,8%
Valuta i depoziti	995	546	-45,1%
Ostalo	319	312	-2,4%
Neto finansijska pasiva	42	1.430	3300,6%
Valuta i depoziti	-350	302	-186,2%
Zajmovi	-332	427	-228,8%
Vladin sektor	-459	275	-159,9%
Ostali sektori	127	152	19,4%
Trgovinski krediti i avansi	714	704	-1,4%
Rezervna aktiva	-232	379	-263,5%
NETO GREŠKE I PROPUSTI	305	-35	-111,4%

Izvor: Centralna banka Bosne i Hercegovine

PRIJEDLOG

Na osnovu člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 94/07 i 24/08), člana 54. stava (1) tačke b) i člana 56. Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 22/03) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na _____. sjednici, održanoj _____ godine, donijelo

ZAKLJUČAK

1. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo je dokument ***Bosna i Hercegovina
Ekonomski trendovi januar – septembar 2024. godine.***
broj: _____ od _____ godine.

Broj: _____ , _____ godina
S a r a j e v o

M. P. Predsjedavajuća
Vijeća ministara Bosne i Hercegovine
Borjana Krišto

PRIJEDLOG

Na temelju članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 94/07 i 24/08), članka 54. stavka (1) točke b) i članka 56. Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 22/03) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na _____. sjednici, održanoj _____ godine, donijelo je

ZAKLJUČAK

1. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo je dokument ***Bosna i Hercegovina
Ekonomski trendovi siječanj – rujan 2024. godine.***

broj: _____ od _____ godine.

Broj: _____, _____ godina
S a r a j e v o

M. P.

Predsjedateljica
Vijeća ministara Bosne i Hercegovine
Borjana Krišto

ПРИЈЕДЛОГ

На основу члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине („Службени гласник Босне и Херцеговине“, бр. 30/03, 42/03, 81/06, 94/07 и 24/08), члана 54. става (1) тачке б) и члана 56. Пословника о раду Савјета министара Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 22/03) Савјет министара Босне и Херцеговине на _____ сједници, одржаној _____ године, донио је

ЗАКЉУЧАК

1. Савјет министара Босне и Херцеговине усвојио је документ ***Босна и Херцеговина
Економски трендови јануар – септембар 2024. године.***
број: _____ од _____ године.

Број: _____, _____ година
С а р а ј е в о

М. П.

Предсједавајућа
Савјета министара Босне и Херцеговине
Борјана Кришто